

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Esbjerg kommunale Skolevæsen

**Skoleaaret 1939—40
1940—41**

**Statens pædagogiske Studiesamling
København V.**

ESBJERG KOMMUNALE SKOLEVÆSEN

SKOLEAARET 1. APRIL 1939—31. Marts 1940

OG

1. APRIL 1940—31. MARTS 1941

(PERSONALET DEN 1. SEPTEMBER 1941)

BOGTRYKKER K. ROSENDAHL . ESBJERG

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Skolevæsenets Tilsyn og Ledelse den 1. April 1941.

Esbjerg Skolekommission:

Folketingsmand L. J. Bomholt, Formand.	} Medlemmer af Byraadet.
Socialinspektør N. Chr. Jespersen, Næstformand.	
Kommunelærerinde Frk. M. Espelund.	
Raadmand, Murermester Kr. Jensen.	
Kontorbestyrer H. M. Magnussen.	

Esbjerg Byraads Skoleudvalg:

Folketingsmand L. J. Bomholt, Formand.
Landstingsmand Albert Andersen.
Kommunelærerinde Frk. M. Espelund.
Højskoleforstander Poul Hansen.
Redaktør Knud Rée.

Forældreraadene:

For Danmarksgades Skole: Fru Kristine Marie Dahl, Pastor Carl J. L. Bjerno,
Fru Elna Olivia Magnussen.
For Rørkjær Skole: Pakmester N. C. Pedersen, Fru Anna Margrethe Agersnap,
Arbmd. Otto Kai J. Jensen.
For Stormgades Skole: Arbmd. Hans A. Lassen Holm, Malermester Viggo Jør-
gensen, Fru Anna Buur Thomsen.
For Vestre Skole: Bestyrer Hans P. J. Gorridsen, Maskinpasser Magnus Nielsen,
Fru Else Lydia Svarrer.
For Østre Skole: Kordegn N. V. Thorup, Fru Mary Støckler, Arbmd. Aage L.
Andresen.

Fælleslærerraadet:

Formand: Kommunelærer Karl Bruun, Stormgades Skole.

Lærerraadene:

Formand for Lærerraadet
ved Danmarksgades Skole: Kommunelærerinde Frk. Margr. Hald.
„ Rørkjær Skole: Kommunelærer A. Dalhøj.
„ Stormgades Skole: „ Karl Bruun.
„ Vestre Skole: Kommunelærerinde Frk. A. Rasmussen.
„ Østre Skole: Viceinspektør H. Hansen.

Skolevæsenets Administration:

Olaf Petersen, Skoledirektør.
Frk. D. Jensen, Kontorassistent.

Skolevæsenets Kontor:

Administrationsbygningen, Danmarksgade 36, II. Sal.
Skoledirektøren træffes hver Skoledag Kl. 15—16, Fredag 15—18. Lørdag Eftm.
er Kontoret lukket. Telefon 2294 A, lok. 59. (Skoledirektøren priv. 1113).
Vikaranvisning (Frk. D. Jensen) 7,45—16.

Kommunens Skoler:

Danmarksgades Skole (D):	Overlærer V. Langvad,	Tlf. 887 (13—14)	undt. Lørd.
Rørkjær Skole (R):	„ M. P. Jensen,	„ 2163 (13—14)	„ „
Stormgades Skole (S):	„ S. Laursen,	„ 289 (13—14)	„ „
Vestre Skole (V):	„ N. Sæderup,	„ 395 (13—14)	„ „
(m. Anneksskolen)			
Østre Skole (Ø):	„ O. Borup,	„ 308 (13—14)	„ „

Skolelæge: Dr. Kaj Alstrup (Telefon 1666).

Skolesundhedsplejerske: Frk. Warla Østbirk (Anneksskolen) (Telefon 2801).

Skoletandklinik: Forstander S. Å. Vedel-Petersen (Telefon 1020), D. Skole.

Intelligensprøver m. v.: Kommunalærerinde Fru Lorck Pedersen, Anneksskolen
(Telefon 2801).

Lægeaut. Talelærer: Lærer Oluf Schultz, Anneksskolen (Telefon 2801).

Skolesøgende og undervisningspligtige Børn i Esbjerg.

31. December 1939.	Fra Esbjerg Kommune						Fra andre Kommuner		I alt
	Under undervisningspligtig Alder		I undervisningspligtig Alder		Over undervisningspligtig Alder		Drenge	Piger	
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger			
A. Kommunens Skoler:									
1. Danmarksgades Skole			322	337	75	72			806
2. Rørkjær Skole	36	39	381	419	50	40			965
3. Stormgades Skole			454	419	75	69			1017
4. Vestre Skole	93	111	352	309					865
5. Østre Skole	97	86	406	336					925
Tilsammen	226	236	1915	1820	200	181			4578
B. Esbjerg Statsskole			35	35	60	56	128	108	422
C. Private Skoler:									
1. St. Nikolaj Skole	1		8	1			11	1	22
2. Forældreskolen	4	3	26	19			8	10	70
Tilsammen	5	3	34	20			19	11	92
I alt i samtlige Skoler	231	239	1984	1875	260	237	147	119	5092
D. 1. Underviste i Hjemmet			1	1					
2. I andre Kommuners Skoler									
3. Uden Undervisning p. G. af vedvarende Sygdom, Aands- svaghed el. lign.			1	1					
Antal undervisnpl. Børn i Esbjerg			1986	1877					
31. December 1940.									
A. Kommunens Skoler:									
1. Danmarksgades Skole			326	313	80	83			802
2. Rørkjær Skole	43	28	369	422	49	54			965
3. Stormgades Skole			428	417	89	64			998
4. Vestre Skole	105	116	397	338					956
5. Østre Skole	98	111	360	296					865
Tilsammen	246	255	1880	1786	218	201			4586
B. Esbjerg Statsskole			30	45	56	53	121	100	405
C. Private Skoler:									
1. St. Nikolaj Skole			7	1			10	1	19
2. Forældreskolen	6	5	27	22	1	0	9	9	79
Tilsammen	6	5	34	23	1	0	19	10	98
I alt i samtlige Skoler	252	260	1944	1854	275	254	140	110	5089
D. 1. Underviste i Hjemmet			1						
2. I andre Kommuners Skoler									
3. Uden Undervisning p. G. af vedvarende Sygdom, Aands- svaghed el. lign.			1	1					
Antal undervisnpl. Børn i Esbjerg			1946	1855					

	1939	1940
Tallet af indenbys skolesøgende Elever i samtlige Skoler	4826 (Afgang 69)	4839 (Tilvækst 13)
„ „ udenbys skolesøgende Elever i samtlige Skoler	266 (Tilvækst 5)	250 (Afgang 16)
„ „ Elever i Esbjerg Kommuneskoler	4578 (Afgang 56)	4586 (Tilvækst 8)
„ „ undervisningspligtige Børn i Esbjerg	3863 (Afgang 98)	3801 (Afgang 62)

1939: De undervisningspligtige Børn udgjorde 11,91 pCt. af Byens Indbyggerantal, der af Folkeregistret var opgjort til 32.422 pr. 1. Januar 1940.

Af de undervisningspligtige Børn gik 96,69 pCt. i Esbjerg Kommuneskoler, 1,81 pCt. i Esbjerg Statsskole og 1,40 pCt. i private Skoler.

1940: De undervisningspligtige Børn udgjorde 11,38 pCt. af Byens Indbyggerantal: 33.395 pr. 1. 1. 1941.

Af de undervisningspligtige Børn gik 96,45 pCt. i Esbjerg Kommuneskoler, 1,97 pCt. i Esbjerg Statsskole og 1,58 pCt. i private Skoler.

Kommunens Skolebygninger 1939—41.

Foruden den egentlige Vedligeholdelse foretoges følgende særlige Arbejder og Anskaffelser:

D. Skole:

1939. Ny Varmtvandsbeholder, ny Vandledning, Modernisering af Pedelens Lejlighed (ny Kvist og nye Gulve), nye Skabe til Materialrum.

1940. Modernisering af Overlærerens Kontor (ny Divan, Gardiner), Fornyelse af Tavler, Forevisningspult i Haandgerningslokalet.

R. Skole:

1939. Nye Reoler til Materialværelser.

S. Skole:

1939. Modernisering af Midtergang i Stuen og Udvidelse af Børnelæsestue og Bibliotek, nye Belysningslegemer til 3 Klasseværelser, Fornyelse af Tavler, nye Stole til Haandgerningslokalet.

1940. Ny Vandledning til Skolehaverne, Forevisningspult til Haandgerningslokalet, Bord og Reol til Børnelæsestuen, 36 Stk. nye Høvle til Sløjdklassen.

V. Skole:

1939. Modernisering af Opgangen i Bygningen af 1896, 6 nye Katederstole, Modernisering af Overlærerens Kontor (nye Skabe m. v.), Reol til Lærerværelset, Papirkurve til samtlige Klasseværelser.

1940. Ny Vandstikledning i Gaarden, Modernisering af Børnehavelokalet samt Fornyelse af Ovenlysvinduer.

Ø. Skole:

1939. Nye Ovenlys i Haandgerningsklasse, Modernisering af Børnehavelokale i Opgang af 1896 og nyt Inventar til samme.

1940. Modernisering af Opgangen i Bygningen af 1896, Modernisering af Lærerværelset (nye Reoler, Gardiner og Lamper).

1939:

Fra Esbjerg gl. Statsskole indkøbtes Inventar for 900 Kr. Inventaret blev fordelt med Skabe til Danmarksgades Skole, større Borde til Stormgades Skole og Resten til Anneksskolen.

1940:

I April Maaned indrettedes Tilflugtsrum for Elever og Lærpersonale ved samtlige Skoler.

Ekskursionshytten i Nørreskoven overtoges af Skolevæsenet og blev grundig restaureret.

Anneksskolen i Skolegade overtoges af Skolevæsenet, og Bygningen under-

gik en omfattende Restaurering, bl. a. indlagdes Centralvarme, nyt Inventar og Materiel til Sløjdlokale og Børnehaveklasse, Brusebad til Brug ved Gymnastik. Indretning af 2 Klasseværelser (f. taledidende og til Intelligensprøver).

Udlaan af Lokaler i Kommuneskolerne 1939—41.

Esbjerg Aftenskole, Esbjerg Handelsskole, Dansk Kvindesamfunds Aftenskole, Civilluftbeskyttelsestjenesten, Esbjerg Arbejder Sangforening, Dansk Vandre Sang, Arbejdernes Fællesorganisation, Husmoderforeningen.

Gymnastiksale benyttedes af følgende Foreninger:

Under Esbjerg Idræts-Forbund:

Atletklubben „Dana“, Esbjerg Atletklub af 1917, Esbjerg Gymnastikforening, „F. D. F.“, „Hermod“, „K. F. U. M.“, „D. U. I.“, Arbejdernes Bokseklub og Esbjerg forenede Boldklubber.

Kommunen ydede gratis Lys, Varme og Rengøring.

Paa Grund af Forbudet mod Opvarmning af Gymnastiksale har Kommunen ikke kunnet opvarme disse Lokaler i Undervisningsaaret 1940—41.

Uddeling af Rationeringskort o. lign. har i Løbet af Skoleaaret paa forskellig Maade lagt Beslag paa nogle af Skolevæsenets Lokaler.

Klassetal og Børnetal i Kommuneskolerne den 31. December 1939.

Klassetrin	Danmarksg. Skole		Rørkjær Skole		Stormgades Skole		Vestre Skole		Østre Skole		I alt	
	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn
Børnehaveklasse ...			2	75			6	204	6	183	14	462
1. Klasse			4	109	2	60	6	180	5	171	17	520
2. „			4	115	2	59	6	171	6	177	18	522
3. „			4	104	2	59	5	157	5	168	16	488
4. „			4	109	3	101	4	137	6	195	17	542
5. „	5	164	2	62	4	133					11	359
6. „	5	145	2	72	4	115					11	332
7. „	3	97	2	67	4	134					9	298
8. „	2	46	1	20	2	30					5	96
I. Mellemskole...	3	92	2	59	3	101					8	252
II. „	2	60	2	51	3	78					7	189
III. „	4	94	2	58	2	52					8	204
IV. „	2	47	2	41	3	67					7	155
Realklasse	2	46	1	23	1	28					4	97
Værneklasse	1	15					1	16	2	31	4	62
Tilsammen	29	806	34	965	35	1017	28	865	30	925	156	4578

Optælling efter Skoleafdelinger:

Grundskolen	82 Klasser	2534 Børn
Hovedskolen	36 „	1085 „
Mellem- og Realskolen	34 „	897 „
Værneklasser	4 „	62 „

Tilsammen 156 Klasser 4578 Børn

Klassetallet var 2 flere og Børnetallet 56 mindre end i 1938.

Klassetal og Børnetal i Kommuneskolerne den 31. December 1940.

Klassetrin	Danmarksg. Skole		Rørkjær Skole		Stormgades Skole		Vestre Skole		Østre Skole		I alt	
	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn	Klasser	Børn
Børnehaveklasse ...			2	71			6	221	6	205	14	497
1. Klasse			4	118	2	62	6	203	4	140	16	523
2. "			4	98	1	34	6	183	5	154	16	469
3. "			4	111	2	61	6	170	6	173	18	515
4. "			4	107	3	91	5	146	5	164	17	508
5. "	4	130	3	94	4	130					11	354
6. "	5	146	2	68	4	127					11	341
7. "	5	132	2	63	4	111					11	306
8. "	2	36	1	19	2	39					5	94
I. Mellem-skole...	3	89	1	30	3	85					7	204
II. "	3	82	2	57	3	89					8	228
III. "	2	59	2	46	3	75					7	180
IV. "	4	88	2	54	2	45					8	187
Realklasse	1	22	1	29	2	49	2	33	2	29	4	100
Værneklasse	1	18									5	80
Tilsammen	30	802	34	965	35	998	31	956	28	865	158	4586

Optælling efter Skoleafdelinger:

Grundskolen	81	Klasser	2512	Børn
Hovedskolen	38	"	1095	"
Mellem- og Realskolen	34	"	899	"
Værneklasser	5	"	80	"

Tilsammen 158 Klasser 4586 Børn

Klassetallet var 2 flere og Børnetallet 8 flere end i 1939.

Gennemsnitsbørnetal i Kommuneskolerne i Skoleåret 1939--40.

Klassetrin	Danmarksg. Skole		Rørkjær Skole		Stormgades Skole		Vestre Skole		Østre Skole		I alt	
	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser
Børnehavekl.			36,8	73,6			34,5	206,8	31,1	186,3	33,3	466,7
1. Klasse			27,2	108,7	32,3	32,3	30,1	180,3	33,4	166,8	28,7	488,1
2. "			28,9	115,7	28,7	57,3	28,6	171,7	29,4	176,7	28,9	521,4
3. "			26,3	105,1	30,7	92,2	31,6	158,0	33,3	166,1	32,6	521,4
4. "			27,4	109,6	34,3	102,8	34,7	138,7	32,1	192,5	32,0	543,6
5. "	32,6	162,9	30,5	60,9	32,9	131,7					32,3	355,5
6. "	28,8	144,1	36,0	72,0	28,5	113,8					30,0	329,9
7. "	31,1	93,4	33,1	66,2	33,2	132,9					32,5	292,5
8. "	23,1	46,2	21,5	21,5	17,7	35,4					20,6	103,1
I. Mellemsk.	31,4	94,1	30,6	61,3	34,7	104,0					32,4	259,4
II. "	30,2	60,4	26,2	52,4	26,1	78,3					27,3	191,1
III. "	23,7	94,8	29,0	57,9	26,3	52,5					25,7	205,2
IV. "	24,3	48,5	21,3	42,6	22,3	67,0					22,6	158,1
Realklasse	23,3	46,5	23,4	23,4	28,0	28,0					24,5	97,9
Værneklasse	14,1	14,1					15,8	15,8	14,7	29,4	14,8	59,3
Tilsammen ...	27,8	805,0	28,6	970,9	29,4	1028,2	31,1	871,3	30,6	917,8	29,4	4593,2

Optælling efter Skoleafdelinger:	I alt	pr. Klasse
Grundskolen	2541,2	31,0
Hovedskolen	1081,0	30,0
Mellem- og Realskolen	911,7	26,8
Værneklasser	59,3	14,8
Tilsammen	4593,2	29,4

Gennemsnitsbørnetallet var 9,9 mindre end det foregaaende Aar.

Gennemsnitsbørnetal i Kommuneskolerne i Skoleåret 1940—41.

Klassetrin	Danmarksg. Skole		Rørkjær Skole		Stormgades Skole		Vestre Skole		Østre Skole		I alt	
	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser	pr. Klasse	alle Klasser
Børnehavekl.			36,8	73,6			36,8	221,0	34,3	205,8	35,7	500,4
1. Klasse			30,1	120,3	32,3	64,6	33,6	201,3	34,4	137,6	32,7	523,8
2. „			24,5	98,0	35,5	35,5	29,8	178,9	30,4	152,1	29,0	464,5
3. „			27,3	109,0	29,6	59,1	28,0	167,8	28,7	171,9	28,2	507,8
4. „			26,1	104,3	30,7	92,0	29,2	145,9	32,3	161,7	29,6	503,9
5. „	31,2	124,8	30,4	91,2	32,1	128,3					31,3	344,3
6. „	28,7	143,7	32,7	65,3	31,4	125,5					30,4	334,5
7. „	25,5	127,7	30,5	61,0	27,1	108,3					27,0	297,0
8. „	18,9	37,9	19,8	19,8	22,2	44,4					20,4	102,1
I. Mellemsk.	30,1	90,3	29,6	29,6	28,8	86,4					29,5	206,3
II. „	27,5	82,5	28,8	57,5	29,4	88,3					28,5	228,3
III. „	29,8	59,6	23,9	47,7	25,3	75,8					26,2	183,1
IV. „	21,9	87,7	27,3	54,5	22,6	45,2					23,4	187,4
Realklasse	21,3	21,3	28,8	28,8	24,7	49,3					24,8	99,4
Værneklasse	17,7	17,7					16,0	32,0	15,4	30,8	16,1	80,5
Tilsammen ...	26,4	793,2	28,3	960,6	28,5	1002,7	30,5	946,9	30,7	859,9	28,9	4563,3

Optælling efter Skoleafdelinger	I alt	pr. Klasse
Grundskolen	2500,4	30,9
Hovedskolen	1077,9	28,3
Mellem- og Realskolen	904,5	26,6
Værneklasser	80,5	16,1
Tilsammen	4563,3	29,4

Gennemsnitsbørnetallet var 29,9 mindre end det foregaaende Aar.

Børnenes Skoleforsømmelser i Skoleåret 1939—40.

	Forsømmelserne i pCt. af de skolepligtige Dage					Børn, der forsømte uden lovlig Grund		Ikendte Bøder for Forsømmelser uden lovlig Grund Kr.
	Sygdom	Anden lovlig Grund	Med forud given Til-ladelse	Uden lovlig Grund	I alt	Antal	pCt. af Børnetallet	
1. Danmarksg. Skole...	3,56	0,13	0,13	0,07	3,89	26	3,23	9,00
2. Rørkjær Skole	4,02	0,12	0,14	0,00	4,28	2	0,21	
3. Stormgades Skole ...	3,65	0,25	0,19	0,04	4,13	14	1,36	19,00
4. Vestre Skole	4,87	0,07	0,14	0,02	5,10	11	1,26	
5. Østre Skole	4,55	0,12	0,14	0,03	4,84	6	0,65	13,00
Alle Skolerne	4,12	0,14	0,15	0,03	4,44	59	1,28	41,00

Samtlige Forsømmelser udgjorde altsaa 4,44 pCt. af de skolepligtige Dage mod 5,45 pCt. det foregaaende Aar.

I Anledning af Forsømmelser uden lovlig Grund sendtes skriftlig Advarsel til Hjemmet i 19 Tilfælde, i 4 Tilfælde var Forældrene tilsagt til at give Møde for Skolekommissionen, og i 1 Tilfælde skete der Anmeldelse til Børneværnet.

Børnenes Skoleforsømmelser i Skoleaaret 1940—41.

	Forsømmelserne i pCt. af de skolepligtige Dage					Børn, der forsømte uden lovlig Grund		Ikendte Bøder for Forsømmelser uden lovlig Grund Kr.
	Sygdom	Anden lovlig Grund	Med forud given Tilfaldelse	Uden lovlig Grund	I alt	Antal	pCt. af Børnetallet	
1. Danmarksg. Skole...	4,09	0,28	0,11	0,06	4,54	20	2,52	18,00
2. Rørkjær Skole	4,78	0,30	0,16	0,06	5,30	5	0,52	
3. Stormgades Skole ...	4,05	0,60	0,23	0,09	4,97	57	5,67	
4. Vestre Skole	5,84	0,72	0,15	0,05	6,76	21	2,22	
5. Østre Skole	5,43	0,35	0,13	0,03	5,94	12	1,39	
Alle Skolerne	4,84	0,46	0,16	0,06	5,52	115	2,52	18,00

Samtlige Forsømmelser udgjorde altsaa 5,52 pCt. af de skolepligtige Dage mod 4,44 pCt. det foregaaende Aar.

I Anledning af Forsømmelser uden lovlig Grund sendtes skriftlig Advarsel til Hjemmet i 59 Tilfælde, i 3 Tilfælde var Forældrene tilsagt til at give Møde for Skolekommissionen, og i 3 Tilfælde skete der Anmeldelse til Børneværnet.

Undervisningen.

(Større Afbrydelser og Ændringer i Skolegangen).

Kun i første Halvdel af Skoleaaret 1939—40 kunde Undervisningen foregaa normalt. Paa Grund af Brændelsvanskeligheder maatte Timeplanen lægges om fra 1. November. Undervisningen begyndte Kl. 9, Timerne blev afkortet til Lektioner paa 40—45 Min., Middagstimen fra 11,50 til 13,10 blev inddraget, og Undervisningen sluttede Kl. 14. Ved disse Foranstaltninger opnaaede man at nedbringe Brændels- og Lysforbruget betydeligt. Samtidig indførte Skolekommissionen forsøgsvis Lempelser i Lørdagsundervisningen, idet man afkortede Timerne fra 8 til 12,30 („Week end“). Derved opnaaede man, at Eleverne fik mere Tid og Lejlighed til Afslappelse og Rekreation Lørdag Eftermiddag i Forbindelse med den paafølgende Søndag. — Da Brændelssituationen forværredes, maatte man den 7. Februar 1940 gribe til den beklagelige, men desværre nødvendige Foranstaltning at lukke Skolerne R., S., V. og Ø. og suspendere Undervisningen for et meget stort Antal Elevers Vedkommende. Kun i samtlige Eksamenkskasser (R. og IV. M. og 4. Grundskoleklasse) fortsattes Undervisningen paa D. Skole, der har Fjernopvarmning fra Elektricitetsværket. Den ekstraordinære Situation, som indtraadte med den tyske Værnemagts Besættelse af vort Land den 9. April 1940, maatte nødvendigvis under forskellige Former kræve større og mindre Forskydninger gennem Afstaaelse af Lokaler og dermed delvis Indskrænkning af Undervisningstiden. Da Rørkjær Skole den 5. December 1940 helt maatte rømmes paa Grund af militære Forhold, blev Hovedparten af Bør-

nene fra denne Skole overflyttet til Stormgades Skole. Der blev undervist fra 9—13 og 13—18 (Formiddags- og Eftermiddagstimer skiftevis hveranden Uge for de to nævnte Skoler). Enkelte Klasser fra R. Skole overflyttedes til D. og Ø. Skole. — Selv om de forskellige Afbrydelser og Omordninger efter Forholdene maa siges at være tilrettelagt tilfredsstillende, har det daglige Arbejde i de respektive Skoler lidt en Del derunder, saa man ikke helt har kunnet naa de i Undervisningsplanen fastsatte Maal. Paa Grund af disse Forhold har Undervisningsministeriet for Eksamensklassernes Vedkommende bestemt, at de Pensa, som opgives til Mellemskole- og Realeksamen, afkortes med 10—15 pCt., idet man skønnede, at en saadan Afkortning omtrent kunde svare til den Skade, der var paaført Undervisningen ved de nævnte Ændringer og Indskrænkninger.

Forskellige Meddelelser.

(Uddrag af Dagbogen).

1939:

24. 6.: Børnehjælpsdag. Ca. 3000 Elever deltager i et prægtigt og stortilet Børneoptog. Børnehjælpsdagens Nettooverskud 15.000 Kr. Børnenes Kontor i Esbjerg faar tildelt 12.000 Kr.
29. 8.: Gartnernes Salgsforening ved Forretningsfører Schmidt forærer 5000 Pd. Æbler til Fordeling blandt samtlige Skoleelever.
2. og 3. 9.: Lejrskolekursus paa Kommunens Feriehjem, Sønderho. 80 Lærere og Lærerinder deltager. Instruktion af stedlige Lærerekræfter: Karl Bruun, S. Friberg, Hans Hansen, Svend Eg Lykkegaard, Ejnar S. Vestergaard og Olaf Petersen. Gastronomisk Leder: Bestyrerinde Frk. D. Christensen. Medlemmer af Esbjerg Lærerforening vedtager at yde 2200 Kr. til Opførelse af en Ekskursionshytte i Nørholm.
7. 11.: Recitatrice Miss Evelyn Heepe, København, læste og reciterede paa Engelsk for Eleverne i Realklasserne.
- 14., 15., og 16. 12.: Vaccination af samtlige 4500 Skolebørn mod Difteritis. Leder: Dr. Juel-Henningsen, Seruminst., København. — Efter den Tid har der kun været konstateret et ganske enkelt Tilfælde af Difteri, saa det ser ud til, at Resultatet er særdeles godt.

1940:

6. 1.: Skøjtebanen paa Sportspladsen v. Stormgades Skole aabnes. Sæsonen varer til 25. Februar.
13. 1.: Instruktion. Inspektør O. Alberts, kgl. Døvstummeinst., København, og Overlæge S. Fr. Nielsen, Esbjerg, taler om: „Tunghørighed“. (I Løbet af Jan. Maaned er alle Eleverne blevet høreprøvet af de respektive Klasselærere efter særlig Vejledning af Specialisten, Overlæge S. Fr. Nielsen. Paa Grundlag af Skolernes Indberetninger har Overlægen foretaget de finere Undersøgelser. Skolevæsenet har nu 2 Særklasser for hørelidende).
19. 1.: Erhvervsbesøg paa Valsemøllen. 82 Lærere og Lærerinder deltager. Leder: Kommunelærer Hans Hansen. Undervisningsmateriale blev uddelt og gennemgaaet. Dette Materiale kunde derefter umiddelbart anvendes til Undervisningen i den praktiske Mellemskole (8. Klasse).
9. og 10. 4.: En Del Skolelokaler overlades midlert. til den tyske Værnemagt.
15. 4.: Indretning af Tilflugtsrum paabegyndes ved Skolerne.
25. 4.: Instruktion for samtlige Skoleledere ved Kaptajn Andersen (Statens civile Luftværn).
12. 6.: Erhvervsbesøg paa Vandværket (90 Deltagere). Leder: Kommunelærer Hans Hansen. Uddeling og Gennemgang af Undervisningsmateriale.
19. 6. og flg. Dage: Haareftersyn. Behandling af Elever og Tilsyn med de paa-gældende Hjem afsluttet i Løbet af Sommerferien.

- 15.7.: Udvalget for Skove og Lystanlæg overdrager „I. O. G. T.“s tidligere Vandrehjem i Gjesing Skov til Skoleudvalget til Undervisningsbrug (Ekskursionshytte).
„Hytten“ faar i Sommerferien en grundig Reparation, og den
- 15.8.: tages Ekskursionshytten i Brug af Skolerne. — Undervisningsmateriale udarbejdet af Lærerne: Frk. Margrete Hald, Sv. E. Lykkegaard, J. Hede-
gaard Christensen og Magne Astrup.
- 28.8.: Elever fra Stormgades Skoles Realklasse foretager Ekskursion til Stran-
den ved „Maade“. (Gennemgang af Egestubbene). Ledere: Lærerne Karl
Bruun og J. P. Heding.
- 6.9.: Diagnosestationen paa Spangsbjerg paabegynder en omfattende og ind-
gaaende Tuberkulinprøve af samtlige Elever. Undersøgelserne ledes af
Overlæge Lorenzen og Fru Dr. Krange.
- 9.10.: Intelligensprøver. Foredrag af Viceinspektør Iver Kristensen, Haderslev,
og Kommuelærerinde Fru Lorck Pedersen, Esbjerg. (Arrangeret af Es-
bjerg Lærerforening).
- 28.10.: Foredrag af Professor Ejner Thomsen: „Skolen og den moderne Lit-
teratur“.
- 24.11.: Fredning af Egestubbene ved Maade Strand. (Paa Initiativ af Kommune-
lærer Karl Bruun).
- 3.12.: Instruktionskursus: „De vigtigste Talesygdommes Art“. Leder: Talelærer
Oluf Schultz. Instruktionsmøder d. 7. 1., 4. 2. 1940. Afsluttet 6. 5. 1941.
- 5.12.: Foredrag af Overlæge S. Fr. Nielsen: „Resultatet af Høreundersøgel-
serne“.
- 6.12.: Inspektør Alberts, København, Forstander Holm, Døvstummeinstituttet
i Nyborg, og Overlæge S. Fr. Nielsen inspicerer de hørelidende.
- 7.12.: Rørkjær Skole rømmes.
- 9.12.—16.12.: Skolekommissionen paa Studierejse til Skoler i København, paa
Frederiksberg, i Hålsingborg og Göteborg for at orientere sig indenfor
forskellige pædagogiske Problemer (Differentiering af Elever, individuel
Undervisning, Foranstaltninger vedrørende Undervisning af mindre for-
maende Børn, Særklasser, Skolepsykologens Virksomhed, Fritidshjem
m. m.).

1941:

- 7.2.: Fælleslærerraadets Udvalg fremsender Forslag til Skoleplan og Under-
visningsplan til Skolekommissionen.

Skolejubilæum.

Danmarksgades Skoles 50 Aars Jubilæum den 1. November 1939.

Den stemningsfulde og harmoniske Jubilæumsfest for Danmarksgades Skole blev en smuk Manifestation af Sammenholdet og Samarbejdet mellem Skole, Autoriteter og Forældre.

Kl. 9 samledes Lærerpersonalet, Skolens Elever og Skoleautoriteterne med Borgmester Mortensen i Spidsen i den festligt smykkede Gymnastiksal. Efter Afsyngelsen af „Den signede Dag —“ skildrede Skolens Leder, Overlærer V. Langvad i korte og karakteristiske Træk Skolens Tilblivelse og Vækst. Eleverne blev derefter samlet i de respektive Klasser, hvor de blev trakteret med Chokolade og Wienerbrød. Resten af Dagen var Fridag. — Fra Lærerpersonalets Side blev der om Formiddagen nedlagt Blomster paa Skolens tidligere Leder, Overlærer N. K. Langvads Grav.

Kl. 13 holdtes der i Pigernes Gymnastiksal en lille Frokost for Skolens Lærerpersonele, ældre pens. Lærere og Lærerinder, Repræsentanter for de andre Skolers Personale, Forældreraadene og Skoleautoriteterne. Her bød Skoleudvalgets Formand, Viceborgmester P. Nielsen Kock Velkommen, og Overlærer Lang-

vad oplæste en Del indløbne Hilsener, bl. a. fra gamle Elever. Der blev talt af Lærer Enkegaard (én af Skolens Lærerpionerer), to gamle Elever (Landstingsmand Albert Andersen og Journalist Riber, „Vestkysten“), Lærerraadets Formand, Frk. Marg. Hald, Skoledirektør Olaf Petersen, Pakmester Petersen, Borgmester Mortensen, Forstander Vedel-Petersen, Overbibliotekar O. Esben-Petersen, Lærer Tornsberg og Lærerinderne Frk. Bjørndal og Fru K. Lorck Pedersen.

Kl. 16 fortsattes Fødselsdagen med en Højtidelighed i Skolens store Gymnastiksal, der var fyldt til sidste Plads af Forældre og andre interesserede. Denne Del af Festen stod i Kantatens Tegn. Den smukke Skolekantate, som Lærer N. Laursen (S. Skole) havde skrevet og Lærer R. Mortensen (D. Skole) komponeret Musikken til, blev fremført af et Kor, bestaaende af Elever fra Skolen og yngre Lærerkrafter, og et Kapel af 12 Musici (Solosang af Frk. Astrid Petersen). Dirigent: Lærer R. Mortensen. — De officielle Talere var:

Overlærer V. Langvad: „Oversigt over Skolens Historie“.

Borgmester M. Mortensen: „Fra Almueskole til Enhedsskole — Redaktør Sundbo's Indsats.“

Viceborgmester P. Nielsen Kock: „Skolen med den rivende Udvikling. — Et Forbillede for andre Skoler.“

Pastor Bjerno: „Samarbejdet mellem Skole og Forældre.“

Folketingsmand Jul. Bomholt: „Undervisningen maa kalde paa Arbejdsglæden.“

Skoledirektør Olaf Petersen: „Den gode Aand og Tone i Skolen.“

Efter Kantatens Afslutning takkede Overlærer Langvad alle, der var mødt, med en særlig Tak til dem, der havde været med til at gøre Jubilæumsfesten saa stilfuld og smuk.

Skoledagenes Antal

var i Kalenderaaret 1939: 240.

1940: 225 (gennemsnitlig).

De manglende 15 Skoledage skyldes Skolelukning paa Grund af Brændselsituationen og andre ekstraordinære Forhold.

Skoleudflugter.

Danmarksgades Skole: Til Munkebjerg 10. 6. 1939.

Rørkjær Skole: Til Skamlingsbanken og Strandskoven 17. 6. 1939.

Stormgades Skole: Til Horsens 14. 6. 1939.

Vestre Skole: Til Strandskoven 10. 6. 1939.

Østre Skole: Til Strandskoven 8. 6. 1939.

Skolerejser, Skovture og Rejse til Lejrskole i Sommeren 1940 har været indstillet i Henhold til Ministeriets Bekendtgørelse af 15. 3. 1940 og 1. 5. 1940. Flere af Skolerne har foretaget mindre Udflugter klassevis.

Svømning og Badning.

Klasserne i Hovedskolen samt Mellem- og Realskolen fik Undervisning i Svømning paa Kommunens Søbadeanstalt i Sommeren 1939 og 1940. Undervisningen foregik i Gymnastiktimerne og lededes af Gymnastiklærere og lærerinder. Som Assisterer medvirkede Svømmelærerinde Frk. Gerda Christensen og Svømmelærer Ahlmann Nielsen. I Sommerferien afholdtes paa Kommunens Foranstaltning Svømmekursus. 1939 deltog 454 Elever, 1940: ca. 600 Elever. Undervisningsledere (1939): Frk. Gerda Christensen, Frk. Herdis Christensen, V. B. Harder, Ahlmann Nielsen og E. D. Vind. — Undervisningsledere (1940): Frk. Gerda Christensen, Frk. K. Brorsen Sørensen, Ahlmann Nielsen og Erik Vind.

Oversigt over bestaaede Prøver i 1939:

	Svømmeprøve		Frisvømmerprøve		Livredderprøve	
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger
D. Skole	51	107	56	50	23	13
R. „	32	55	30	23	6	2
S. „	75	107	34	34	20	13
I alt	158	269	120	107	49	28

1940 (Terrænet omkring Søbadeanstalten delvis beslaglagt af den tyske Værnemagt):

	Svømmeprøve		Frisvømmerprøve		Livredderprøve	
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger
D. Skole	28	23	18	23	5	14
R. „	1	9		7		3
S. „	6	16	1	4		2
I alt	35	48	19	34	5	19

Paa Grund af Brændselssituationen blev Skolebadningen (varmt Brusebad hver 14. Dag i Skolernes Varmtvandsbadeanstalter) i Efteraaret 1939 stærkt indskrænket, og fra 7. Februar 1940 og Aaret ud bortfaldt den helt. I Henhold til Ministeriets Cirkulære fik 2. Grundskoleklasse og de højere Klasser med Magistratens Billigelse fra 20. Januar 1941 et maanedligt Bad paa Danmarksgades Skole, der har Fjernopvarmning.

Inspektion.

Undervisningsinspektør O. Bjørneboe inspicerede Undervisningen i Tysk, Engelsk, Fransk og Historie 25.—26. April 1939 og 17.—18. Januar 1940. — Overlærer Hærup, Slagelse, overværede Undervisningen i Værneklasser og Børnehaveklasser 24. April 1939. — Overinspektør Skjerbæk aflagde Besøg i Børnehaveklasserne 14. Juni 1939. — Statskonsulent Kaalund-Jørgensen inspicerede samtlige Skoler 11. Juni 1940. — Rektor, Skoleinspektør, Dr. phil. Bock, Nakskov, paa Studierejse ved Skolevæsenet 5. Juni. — Repræsentanter for Hammerum og Herning kom. Skolevæsen paa Besøg d. 25. November 1940. (Børnebiblioteksordningen og Skolecentralens Virksomhed).

Understøttelser

til Elever i de kommunale Mellem- og Realskoler.

1939: Kommunen understøttede 22 Elever i Realklasserne og 38 Elever i IV. Mkl. med ialt 4290 Kr. Beløbet uddeltes i Portioner af Størrelse fra 30—130 Kr. Ribe Amts Skolefond understøttede 14 Elever i Realklasserne og 23 Elever i IV. Mkl. med ialt 1275 Kr., der uddeltes i Portioner af Størrelse paa 20—60 Kr.

1940: Understøttelse fra Kommunen til 25 Elever i Realklasserne og 52 Elever

ver i IV. Mkl. (4190 Kr.) i Portioner fra 20 til 190 Kr. Understøttelse fra Ribe Amts Skolefond til 19 Elever i Realklassen og 45 Elever i IV. Mkl. (2475 Kr.) i Portioner fra 20 til 60 Kr.

Desuden betalte Kommunen Eksamensafgiften til Staten for de understøttede.

Ferierejser paa Statsbanerne.

1939: Der blev udstedt 2360 Billetter, som var fordelt med følgende Antal til de enkelte Skoler: D. Skole 476, R. Skole 494, S. Skole 556, V. Skole 363, Ø. Skole 441, Statsskolen 49, Forældreskolen 10 og St. Nikolaj Skole 1. — 1440 af Billetterne var til fuld Pris (Børn over 10 Aar) og 920 til halv Pris (Børn under 10 Aar). — Desuden blev der givet Rejsehjemmel til Ferierejser til Sommerlejre for 131 Børn og 13 Ledsagere. Kommunen havde som det foregaaende Aar forpligtet sig til at refundere Statsbanerne 10 pCt. af Billetprisen (3.971,30 Kr.).

1940: Udstedt 1884 Billetter. D. Skole 374, R. Skole 366, S. Skole 484, V. Skole 291, Ø. Skole 278, Statsskolen 56, Forældreskolen og St. Nikolaj Skole (29 + 6) 35. (1232 til fuld Pris og 652 til halv Pris). — Desuden Rejsehjemmel til Ferierejser til Sommerlejr for 9 Børn og 1 Ledsager. Kommunen refunderede Statsbanerne (10 pCt.) ialt 2.854,71 Kr.

Forældredag, Forældremøder m. v.

Skolekommissionen, Forældreraadene, Lærerraadene og Skolelederne indbød i Forening Forældrene til at overvære deres Børns Undervisning i Kommuneskolerne Onsdag den 29. og Torsdag den 30. November 1939 (ca. 1200 Forældre) og Onsdag den 27. og Torsdag den 28. November 1940 (ca. 1300 Forældre). Besøgene indskrænkede sig i det væsentlige til de lavere Klasser. — I Tilknytning til Forældredagene afholdtes om Aftenen et for alle Skolerne fælles Forældremøde paa Paladshotellet: 30. November 1939 holdt Seminarieforstander, mag. art. Georg Christensen, Jonstrup, Foredrag over Emnet: „Hvad er der i Vejen med mit Barn?“ — 28. November 1940: Foredrag af Seminarieforstander Harald Smith, Ranum. Emne: „Trænges der til mere Fæsthed i Opdragelsen?“ Begge Forældremøder fik særdeles stor Tilslutning.

Forældremøder paa Skolerne.

D. Skole: 20. 11. 1940: Foredrag af Skolelæge Kaj Alstrup: Skolelægens Arbejde og Ønsker for Fremtiden. — Skoledirektør Olaf Petersen: De to Mellemskoleformer. — Forevisning af Skolefilm.

R. Skole: 8. 11. 1940: Foredrag af Skoledirektøren: Praktisk Mellemskole og Eksamensmellemskole. Derefter Diskussion.

S. Skole: 9. 11. 1940: Kommunelærerinde Frk. Mariane Nielsen: Dansk med Eleverne i en 1. Klasse (Lydmetoden). — Skoledirektøren: Optagelsesprøven — og de to Mellemskoleformer. — Korsang under Ledelse af Kommunelærer N. Toft.

V. Skole: 12. 6. 1939: Indleder: Kommunelærer Gabr. Pedersen. Emne: Skolen og Barnets legemlige Tarv. — Diskussion. — Korsang.

31. 10. 1939: Skoledirektøren: Optagelsesprøven og de to Mellemskoleformer. Korsang under Ledelse af Lærer N. Toft.

Til Optagelsesprøven

(1940)

til I Mellemskoleklasse var anmeldt 316 Børn, af hvilke 218 eller 68,99 pCt. optoges. 95 Børn optoges efter skriftlig Prøve alene og 123 Børn efter baade skrift-

lig og mundtlig Prøve. Af de optagne Børn kom 190 fra 4. Grundskole, 27 fra 5. Klasse og 1 Elev fra 6. Klasse. Optagelsen fra 4. Klasse udgjorde 34,93 pCt. af Børnetallet paa dette Klassenet, og Optagelsen fra 5. Klasse var ca. 8 pCt. af den paagældende Aargang Børn. Af de optagne Børn blev der dannet 3 Klasser ved D. Skole, 1 Klasse ved R. Skole og 3 Klasser ved S. Skole.

1941:

Anmeldt 325 Børn; der optoges 231 eller 71,08 pCt. 112 Børn optoges efter skriftlig Prøve alene og 119 Børn efter baade skriftlig og mundtlig Prøve. Af de optagne Børn var 182 fra 4. Klasse, 49 fra 5. Klasse. Optagelsen fra 4. Klasse udgjorde 36,12 pCt. af Børnetallet paa dette Klassenet, fra 5. Klasse ca. 14 pCt. af den paagældende Aargang. Fordeling: 2 Klasser ved D. Skole, 2 Klasser ved R. Skole og 3 Klasser ved S. Skole.

Aarsprøven m. m.

Aarsprøverne har efter Skolekommissionens Bestemmelse og efter Samraad med Forældrerådene formet sig saaledes: Skriftlig Aarsprøve i Dansk og Regning i I.—III. Mkl. og i 2.—8. Folkeskolekl. Mundtlig Prøve i I.—III. Mkl. i enkelte Fag efter Skolekommissionens Bestemmelse. For Folkeskoleklassernes Vedkommende er den mundtlige Prøve erstattet med to Forældredage, idet Børnenes Forældre paa disse to Dage i Tiden fra Kl. 9 til Kl. 14 kan faa Lejlighed til at overvære den daglige Undervisning i alle Folkeskolens Klasser. Mange Forældre gjorde Brug af Skolernes Indbydelse. Besøgene indskrænkede sig i det væsentlige til de lavere Klasser. — Udstillingerne af Elevernes skriftlige Arbejder samt Arbejder i Sløjd, Haandgerning og Tegning var aabne paa alle Skolerne nogle Timer under Aarsprøven og en Aften. — Den 11. og 12. Marts 1940 afholdtes „Ministeriel Prøve“ i Dansk og Regning i de ældste Folkeskoleklasser i D. Skole og S. Skole.

Fra 1. April 1939 oprettedes fem 8. Klasser, nemlig to 8. Drengeskoler (en Klasse ved D. Skole og en Klasse ved S. Skole), to 8. Pige-skoler (en Klasse ved D. Skole og en Klasse ved S. Skole) og en Klasse ved R. Skole (Dr. og Pg.).

Elevtallet var ved Skoleaarets Begyndelse 113 (93 ikke-undervisningspligtige og 20 undervisningspligtige) og ved Skoleaarets Slutning 92 (72 ikke-undervisningspligtige og 20 undervisningspligtige). — Af det samlede Antal Elever i 7. Klasse optoges ca. 38 pCt. i 8. Klasse, heraf 31 pCt. ikke-undervisningspligtige og 7 pCt. undervisningspligtige.

Forsømmelserne udgjorde 3,17 pCt. af Skoledagene.

Klasserne foretog Skolerejse til København 12.—16. Maj 1939 og havde en Uges Lejrskoleophold i Feriehjemmet i Sønderho i September 1939.

Kommunen modtog et Tilskud af 5.922 Kr. i Henhold til Lov af 11. Maj 1935 om Tilskud fra Staten og Skolefondene til Ungdomsskoler og Aftenskoler.

Fra 1. April 1940 oprettedes fem 8. Klasser, nemlig to 8. Drengeskoler (en Klasse ved D. Skole og en Klasse ved S. Skole), to 8. Pige-skoler (en Klasse ved D. Skole og en Klasse ved S. Skole) og en Klasse ved R. Skole (Dr. og Pg.).

Elevtallet var ved Skoleaarets Begyndelse 115 (107 ikke-undervisningspligtige og 8 undervisningspligtige) og ved Skoleaarets Slutning 92 (85 ikke-undervisningspligtige og 7 undervisningspligtige). — Af det samlede Antal Elever i 7. Klasse optoges ca. 39 pCt. i 8. Klasse, heraf 36 pCt. ikke-undervisningspligtige og 3 pCt. undervisningspligtige.

Forsømmelserne udgjorde 4,31 pCt. af Skoledagene.

Kommunen modtog et Tilskud af 5.922 Kr. i Henhold til Lov af 11. Maj 1935 om Tilskud fra Staten og Skolefondene til Ungdomsskoler og Aftenskoler.

Sidst i Juni Maaned foretog Drengene fra 8. Kl. (D. Skole) og fra 8. Kl. (S. Skole) en meget vellykket 8 Dages Cykletur Sønderjylland rundt. Studierej-

serne blev ledet af Lærerne Hans Hansen, E. St. Vestergaard (S. Skole) og Lærerne J. Pors og Thorkil Holm (D. Skole). Turene var begunstiget af smukt Vejr og blev en Oplevelse for Eleverne.

Gaver.

Stormgades Skole har fra Arbm. L. Lange modtaget forskellige værdifulde Stenarter. For denne smukke Gave beder man Giveren modtage Skolevæsenets bedste Tak.

Lærerige Besøg.

Forskellige Klasser og en stor Del af Lærerpersonalet har aflagt interessante og lærerige Besøg paa Valsemøllen, Vandværket og Esbjerg Andelsmejeri. Skolevæsenet takker for den Elskværdighed og Beredvillighed, hvormed Elever og Lærerpersonele er blevet modtaget og vejledet.

Esbjerg Børnebiblioteker.

(Ved Overbibliotekar O. Esben-Petersen).

Esbjerg Børnebiblioteker, der siden 1. April 1937 er en selvstændig Institution, er oprettet af Esbjerg Kommune og Centralbiblioteket for Sydvestjylland, Esbjerg. Den er en Sammenslutning af Kommuneskolernes Børnebogsamlinger og Læsestuer, der fremtidig kaldes Skolebiblioteker, og Centralbibliotekets Børnebiblioteksafdeling, der herefter benævnes Børnebiblioteket.

Bestyrelsen for Esbjerg Børnebiblioteker bestaar f. T. af følgende 7 Medlemmer:

Valgt af Centralbiblioteket for Sydvestjylland, Esbjerg:

*Landsretssagfører A. C. Krebs, M. B., Formand.

Kommunelærerinde M. Espelund, M. B.

Forstander Poul Hansen, M. B.

Overlærer M. P. Jensen.

*Folketingsmand Jul. Bomholt, M. B., Næstformand.

Selvskrevent Medlem:

*Skoledirektøren (Olaf Petersen).

Valgt af Esbjerg Byraad efter Indstilling af Esbjerg Skolekommission:

Socialinspektør N. Chr. Jespersen, M. B.

(* = Forretningsudvalget).

Den biblioteksmæssige Overledning forestaas af Overbibliotekaren ved Centralbiblioteket, O. Esben-Petersen.

Driften af Skolebibliotekerne varetages f. T. af følgende Lærere som Skolebibliotekarere:

ved D. Skole: K. C. Nielsen (Udlaanet) og Just Villumsen (Læsestuen);

„ R. „ : J. Hedegaard Christensen (Udlaanet) og S. N. Friborg (Læsestuen);

„ S. „ : Johannes Pedersen (Udlaanet) og Laurits Nielsen (Læsestuen);

„ V. „ : Gabriel Pedersen;

„ Ø. „ : Hans Toft.

Skolemæssigt staar Skolebibliotekerne under Tilsyn af Skolelederne og Skolekommissionen.

Driften af Børnebiblioteket varetages af biblioteksuddannet Børnebibliotekar Anine Rosendahl.

Esbjerg Børnebiblioteker, der udgør en administrativ Enhed, omfatter:

1. Hovedbiblioteket (Børnebiblioteket) i Centralbibliotekets Bygning.
2. Skolebibliotekerne (for Tiden i Danmarksgades Skole),
Rørkjær Skole,
Stormgades Skole,
Vestre Skole,
Østre Skole.

Ved den enkelte Skole danner Overlæreren, en af Lærerraadet valgt Lærer og Skolebibliotekarerne et Udvalg til Varetagelse af Skolebibliotekets Interesser bl. a. ved Afgivelse af Forslag angaaende Bogkøb.

De ved Skolerne nedsatte Udvalg bestaar — foruden af Skolebibliotekarerne — af følgende:

Ved Danmarksgades Skole:	Overlærer Langvad.
Lærerinde M. Hald.
Ved Rørkjær Skole:	Overlærer M. P. Jensen.
Lærer S. P. Sørensen.
Ved Stormgades Skole:	Overlærer S. Laursen.
Lærer F. Astrup.
Ved Vestre Skole:	Overlærer N. Chr. Sæderup.
Lærerinde E. S. Nielsen.
Ved Østre Skole:	Overlærer O. H. L. Borup.
Lærerinde M. Langvad.

Esbjerg Børnebibliotekers Virksomhed har i Aaret 1939—40 været en Del præget af de Vanskeligheder, som Skolerne har haft at kæmpe imod. I den lange Periode, hvori Skolerne havde lukket paa Grund af Brændselsmangel, dalede Skolernes Bogudlaan betydeligt, omend Skolebibliotekarerne af Interesse for Arbejdet holdt aabent et Par Timer ugentlig i uopvarmede Lokaler. Som Følge af disse Forhold tyede Børnene i endnu større Omfang end tidligere til Hovedbiblioteket (Børnebiblioteket), som holdt aabent hele Tiden. Udlaanet steg her med ikke mindre end 5—6000 Udlaan, og Bogbestanden har derfor været ude for en stærk Belastning.

Byraadet har forøget sin Bevilling med et Beløb, der sætter Skolelæsestuerne i Stand til at udvide deres Aabningstider med en Time dagligt i Vintermaanederne, hvilket er særdeles glædeligt, efter at Skolerne har faaet en Timeplan med samlet Skoletid. De lange og til dels ledige Eftermiddage kan Eleverne da tilbringe med boglig Sysse i de rette Omgivelser og under betryggende Former.

Der har fundet Reorganisation Sted af Rørkjær Skoles Udlaans- og Læsesalsafdeling, og for Tiden fortsættes Arbejdet med Stormgades Afdelinger. Disse Reorganisationer, ved hvilke Bogsamlingerne og Virket bringes ind under de rette biblioteksmæssige Former, hvorved den i sin Tid af Byraadet tilsigtede Ensartethed i Børnebiblioteksarbejdet i Byen gennemføres, sker kun langsomt, idet der — bortset fra det rent arbejdsmæssige — ogsaa er Tale om en Del paa- løbende Særudgifter, bl. a. til Erstatning af kasserede Bøger og Supplering af Bogbestanden.

Oversigt over Virksomheden i Udlaansafdelingerne 1939—40.

	Antal Bind 31/8 1939	Antal Bind 31/8 1940	Antal Laanere 1938—39	Antal Laanere 1939—40	Antal Udlaan 1938—39	Antal Udlaan 1939—40
Danmarksgades Skole ...	2437	2478	773	802	9645	8400
Rørkjær Skole	1194	1072	572	559	13659	8899
Stormgades Skole	2279	1997	789	639	9605	7391
Vestre Skole	937	1052	234	277	4709	3395
Østre Skole	748	874	169	189	3962	4408
Hovedbiblioteket (Bør- nebiblioteket)	2918	2912	1040	1202	26403	31797
I alt	10513	10385	3577	3668	67983	64290

Oversigt over Virksomheden i Læsesalsafdelingerne 1939—40.

	Antal Bind 31/8 1939	Antal Bind 31/8 1940	Antal Aab- ningsdage 1939—40	Antal Besøg 1938—39	Antal Besøg 1939—40
Danmarksgades Skole ...	878	909	151	3897	4233
Rørkjær Skole	577	602	105	3254	2490
Stormgades Skole	539	459	108	2212	3146
Hovedbiblioteket (Bør- nebiblioteket)	1034	989	288	18220	18400
I alt	3028	2959	652	27583	28269

Der findes ikke Skolelæsestuer ved Vestre Skole og Østre Skole, der begge er Grundskoler.

Aaret 1940—41 udviser paany en Stigning i Udlaanstallet, nemlig fra 64.290 Bind til 75.907 Bind. Iagttaget man Virksomheden i de forskellige Udlaansafdelinger, ser man, at samtlige Afdelinger frembyder Stigninger, hvorfor det vil være naturligt at slutte, at det er Tiden med dens Restriktioner paa forskellig Vis, der er Aarsag hertil. Man maa i høj Grad glæde sig over, at de ændrede Vilkaar, hvorunder vi lever, har medført, at Udviklingen har givet sig Udslag paa denne Maade; men Bogbestanden vil vanskeligt være i Stand til at modstaa den forøgede Slitage med det nuværende Budget. De samlede Bindtal for Udlaansafdelingerne og Læsesalsafdelingerne er i Sammenligning med det foregaaende Aar gaaet lidt tilbage. Grunden hertil maa søges i, at det har været muligt — ved et forceret Arbejde fra Personalets Side i Hovedbiblioteket — at fuldføre den tidligere paabegyndte Reorganisation med deraf følgende Kassationer af samtlige Afdelinger. Der burde vel have været foretaget endnu større Kassationer for at bringe Bogbestanden saavel kvalitativt som udstyrsmæssigt ind under de i Institutionens Arbejdsplan fastsatte Krav, men den finere Afpudsning maa komme senere, naar Forholdene og Midlerne tillader det. Det, der hermed i teknisk Henseende er gennemført, er overordentligt værdifuldt; thi ligegyldigt i hvilken Afdeling et Barn nu færdes, vil der møde ham eller hende en Bogopstil-

ling og et Katalogapparat, der grunder sig paa samme System. Og ikke nok hermed, men det er tillige det samme, man senere som voksen præsenteres for i de voksnes Biblioteker. Fremtidens Maal for de Bibliotekarer, der arbejder paa hver sin Plads i Institutionen, maa herefter være — nu da den tekniske Side af Genopbygningsarbejdet er til Side — at udbygge Bogbestanden efter saavel de skole- som biblioteksmæssige Krav, der kan stilles.

Oversigt over Virksomheden i Udlaansafdelingerne 1940—41.

	Antal Bind ^{31/3} 1940	Antal Bind ^{31/3} 1941	Antal Laanere 1939—40	Antal Laanere 1940—41	Antal Udlaan 1939—40	Antal Udlaan 1940—41
Danmarksgades Skole ...	2478	1826	802	789	8400	8806
Rørkjær Skole	1072	1173	559	563	8899	9761
Stormgades Skole	1997	862	639	749	7391	7447
Vestre Skole	1052	838	277	323	3395	4190
Østre Skole	874	856	189	332	4408	7001
Hovedbiblioteket	2912	3511	1202	1506	31797	38702
I alt	10385	9066	3668	4262	64290	75907

Oversigt over Virksomheden i Læsesalsafdelingerne 1940—41.

	Antal Bind ^{31/3} 1940	Antal Bind ^{31/3} 1941	Antal Aab- ningsdage 1940—41	Antal Besøg 1939—40	Antal Besøg 1940—41
Danmarksgades Skole ...	909	729	151	4233	4883
Rørkjær Skole	602	634	119	2490	2496
Stormgades Skole	459	480	143	3146	3643
Hovedbiblioteket	989	1013	292	18400	15120
I alt	2959	2856	705	28269	26142

Virksomheden i Hovedbiblioteket.

(Ved Anine Rosendahl).

1939—40: Udlaansafdelingen har været aaben 288 Dage (Aaret forud 268 Dage), og der er hjemlaant 31.797 Bd. til 1202 Laanere (Aaret forud 26.403 Bd. til 1040 Laanere).

Læsesalen, hvortil 1644 indmeldte Børn har haft Adgang (Aaret forud 1443), har haft 288 Aabningsdage med 18225 Besøg (Aaret forud 246 Aabningsdage med 18.220 Besøg).

Udlaansafdelingens Besøg har været i fortsat Stigning, medens Læsesalsbesøget paa Grund af det stærke Fald i Januar Maaned, foraarsaget af Snevinsteren, er uforandret.

Til Oplæsningsaftenerne, der i Vinterhalvaaret afholdes en Gang om Ugen, har der været ialt 1879 Børn (Aaret forud 1860).

25 Elever fra 8. Pigeklasse (Danmarksgades Skole) har faaet 14 Timers Undervisning i Bibliotekskundskab.

Der er i Aarets Løb paa Hovedbiblioteket indgaaet 559 og kasseret 610 Bd., saaledes at Bogbestanden 1. April 1940 udgjorde 3901 Bd. Dertil kommer Anskaffelserne til Skolerne, ialt 1092 Bd., deraf 147 Bd. i Klassesæt.

Udlaans- og Læsesalsafdelingen i Rørkjær Skole, ialt 1674 Bd., er blevet reorganiseret og emnekatalogiseret, hvorved der er skrevet i alt 5374 Kort. Reorganisationen af Stormgades Skoles Børnebibliotek er paabegyndt.

1940—41: Udlaansafdelingen har været aaben 294 Dage (Aaret forud 288 Dage), og der er hjemlaant 38.702 Bd. til 1506 Laanere (Aaret forud 31.797 Bd. til 1202 Laanere).

Læsesalen, hvortil 1956 indmeldte Børn har haft Adgang (Aaret forud 1644), har haft 292 Aabningsdage med 15.120 Besøg (Aaret forud 288 Dage med 18.400 Besøg).

I Aarets Løb er der til Skolerne og paa Hovedbiblioteket indgaaet ialt 1116 Bd. og kasseret 2337 Bd. Det er beklageligt, at den stærke Stigning i Børnebibliotekernes Benyttelse falder sammen med en saa stor Nedgang i Bogbestanden. Men Budgettet har desværre ikke tilladt at erstatte de meget nødvendige Kassationer med Nyanskaffelser.

For Elever i 8. Klasser (Danmarksgades og Stormgades Skole) er der givet ialt 54 Timers Undervisning i Bibliotekskundskab.

Til Brug ved Undervisningen i Bibliotekskundskab er der udarbejdet et Øvelseskartotek paa ca. 320 Kort, som bliver trykt i 160 Eksemplarer, saaledes at Danmarksgades, Rørkjær og Stormgades Skole samt Hovedbiblioteket faar hver et Sæt paa 40 Eksemplarer.

Børnebibliotekerne i Vestre og Østre Skole samt Udlaans- og Læsesalsafdelingerne i Danmarksgades og Stormgades Skole, i alt 5203 Bd., er blevet reorganiseret og emnekatalogiseret, hvorved der er skrevet i alt 13.624 Kort.

Taleundervisningen.

(Ved lægeaut. Talelærer O. Schultz).

Taleundervisningen 1939—40 forsøgtes ført ind i en ny Plan, men paa Grund af et Antal Læsetimer, der skulde indgaa i samme Timeplan, blev det tænkte Timetal for Taleundervisningen reduceret betydeligt.

Efterspørgslen for at faa Elever taget til Behandling har været saa stor, saa det ikke har været muligt at efterkomme alle disse Ønsker, selv om det i alle Tilfælde var et nødvendigt Forlangende. Det kunde imidlertid ikke undgaaes at behandle nogle af disse, da eventuelle Følger ved at undlade dette ikke kunde overses. Herved steg det ugentlige, gennemsnitlige Timetal til 42.

I Aarets Løb er der blevet undervist ca. 45 Elever. De „Talelidende“ er blevet behandlet paa tre Hold. Af disse var to Hold for Stammere og et blandet Hold for Læsp, Snøvl, Afasi, Ganespalte og Artikulationsforskydelse.

Resultatet opgjort i Procent har i det store og hele været tilfredsstillende, idet der for Stammere er opnaaet en Procent paa 80 for fuldstændig Helbredelse (Normalen er ca. 60 pCt.) og en Begrænsning af Lidelsen for de resterende 20 pCt., saaledes at disse ikke mere stammer i Oplæsning, Eftersigen og Genfortælling, men kun lidt i fri Tale.

For det blandede Hold har Procenten for Helbredelse af Læspere været 97. 3 pCt. havde abnorm Tunge og Gane, som ikke ved operativt Indgreb kunde rettes. For Artikulationsforskydelse har Helbredelsesprocenten ikke været tilfredsstillende, nemlig ca. 60 pCt. Dette skyldes det ringe Antal Timer i Forbin-

delse med haardt angrebne Elever, idet disse ved Begyndelsen ikke var i Stand til at sige mere end ganske faa Bogstavforbindelser til Fuldkommenhed.

Fra Begyndelsen af Februar til det nye Skoleaars Begyndelse blev Behandlingen af Holdene standset, men Enetimerne blev samtidig udvidet og foregik privat.

I Slutningen af Skoleaaret paabegyndtes Arbejdet af et Særlokale til Taleundervisningen paa den gamle Statsskole i Skolegade.

I 1940—41 foregik Undervisningen paa Anneksskolen i Skolegade, hvor der var blevet indrettet Lokale specielt til dette Brug.

I Lighed med tidligere Aar blev der oprettet Hold for Stammere, Læspere og Udtalefejl. Hertil kom Behandlingen af de Elever, som var saa haardt angrebne, at de ikke kunde behandles paa Hold. De hase Stemmer blev, hvad Lidelsen fordrer, ligeledes behandlet hver for sig. I alt har 38 Elever gaaet til Behandling, og heraf er 27 blevet færdigbehandlet.

Nervøsiteten over de bestaaende Forhold har foraarsaget, at 8 af 10 Stammere gik meget betydeligt tilbage. Ligeledes kunde dette mærkes paa enkelte andre Elever. Paa Grund af dette Forhold har det slet ikke været muligt at overholde en normal Helbredelsestid.

Alle 2. Klasserne er ogsaa i Aar blevet undersøgt. Nedenstaaende Skema giver et Overblik over dette.

	Grad	Læsp	Snøvl	Hæshed	Stammen	Ortografivanskelighed	Læsevanskelighed	Ordblindhed	Artikulationsfor-skyldelse
Antal Elever	1.	7	4	9	4	1	6	1	
	2.	6	8	7	1	1	3	1	4
	3.	13	18	13	4	2	3	5	
Samlet Antal		26	30	29	9	4	12	7	4
— i pCt.		5,8	6,7	6,4	2	0,9	2,7	1,6	0,9
Undersøgte Elever									ca. 450

1., 2., 3. Grad svarer til Benævnelserne ringe, middel og stærk Grad. Under Betegnelsen Ordblindhed findes opført 7 Elever. Af disse 7 er 5 fra Værneklassen. Da ingen af disse Elever endnu kan Alfabetet, er der al god Grund til at formode, at Fejlen udelukkende skyldes nedsat Intelligens, derfor burde de egentlig ikke opføres her.

Ønsker om at faa Elever taget til Behandling har fra baade Forældre og Lærere været saa mange, at det ikke har været muligt at efterkomme dem alle, men der vil formentlig i det kommende Aar blive taget Hensyn til dette Forhold.

Esbjerg og Omegns Skolescene.

(Ved Kassereren, Kommunalærer A. P. Pedersen).

Skolescenen gav i Sæsonen 1939—40 fire Forestillinger: 27. Oktbr. 1939: „Foraar i Heidelberg“ ved Axel Illum=Tournéen; 15. Novbr. s. A.: „Hærmændene paa Helgeland“ (Landsskolescenen); 12. Febr. 1940: „Nitouche“ (Axel Illum) og 4. Marts s. A.: „Kærlighed uden Strømper“ (Aalborg Teater). — Af Skolescenens 497 Medlemmer var 135 Elever fra D. Skole, 35 Elever fra R. Skole og 74 Elever fra S. Skole.

Der blev givet to Forestillinger i Sæsonen 1940—41: 3. Oktbr.: „En Spurv i Tranedans“ (Landsskolescenen) og 23. Oktbr.: „Gamle Melodier“ (Axel Illum). Af Skolescenens 460 Medlemmer var 106 fra D. Skole, 32 fra R. Skole og 105 fra S. Skole. — Formand: Lektor P. Gregersen.

Esbjerg og Omegns Skolebio.

(Ved Formanden, Kommunalærer J. Holmberg).

I Aarene 1936—38 har der været arrangeret Filmsforestillinger for Skolebørn i Byens Biografteatre, naar der i det løbende Repertoire var en Film, der mentes særlig egnet for Børn.

For at faa disse Filmsforevisninger ind i mere faste Former talte en Kreds af Lærere i 1938 om at oprette Esbjerg Skolebio, og efter at der ved et Møde samme Efteraar var blevet konstateret stor Interesse for Idéen, stiftedes Institutionen „Esbjerg og Omegns Skolebio“ den 18. Januar 1939. Til at varetage den daglige Ledelse valgtes et Forretningsudvalg, bestaaende af: Adj. S. Alving, Statsskolen, Lærer F. Skov, Gammelby Skole, og Lærer J. Holmberg, Rørkjær Skole (Formand). Til det aarlige Repræsentantskabsmøde er der Adgang for en Repræsentant for hver af de interesserede Skoler, ligesom de Autoriteter og Organisationer, der staar i Forbindelse med Skolerne, har Ret til at sende en Repræsentant.

I Oktober 1939 udsendtes Indbydelse til Skolernes Elever (fra og med 4. Klasse) om Tegning af Abonnement paa 3 Forestillinger, der skulde vises i Vinterhalvaaret 1939—40. Tilslutningen var over Forventning, idet der meldte sig 2585 Elever.

I Ugen 20.—25. November startedes med den udmærkede Film „Stanley og Livingstone“, der vistest ved 7 Forestillinger. 23.—29. Jan. 1940 spillede til anden Forestilling den danske Grønlandsfilm „Palos Brudéfærd“. Til Trods for, at denne Film er 8—9 Aar gammel, virkede den ikke forældet, først og fremmest fordi den er saa godt fotograferet. 4.—9. Marts vistest „Geniets Triumf“. Da Skolegangen paa Grund af Brændselssituationen var indskrænket, voldte det en Del Vanskeligheder at arrangere denne Forestilling, og omkring 100 Elever afhentede da heller ikke deres Billetter.

Ved Forhandling med Statens Filmsraad og Filmsudlejernes Organisation er det lykkedes at opnaa gunstigere Betingelser for Leje af Film, og vi haaber derfor, at det maa lykkes os ogsaa i Fremtiden at arrangere disse Forestillinger og saaledes gøre „Esbjerg og Omegns Skolebio“ til et fast Led i Skolebørnenes Fritidsliv.

Der er i Skolebios 2. Sæson (1940—41) vist følgende 3 Forestillinger:

„Den gode Jord“,
„Drengbyen“ og
„Havets Helte“.

Prisen for de tre Forestillinger var 1 Kr. Der har været 2504 Abonnenter, deraf 1701 fra Esbjerg Kommuneskoler. De var fordelt saaledes:

D. Skole	528	Elever
R. "	396	"
S. "	577	"
V. "	76	"
Ø. "	124	"

Skoleidrætsstævnet.

(Ved Udvalgets Sekretær, Kommuelærer Magne Astrup).

1939:

Det aarlige Skoleidrætsstævne fandt Sted paa Stadion den 21. Septbr. — samme Dato som sidste Aar. For første Gang i Stævnets Historie var Vejret tilfredsstillende og mere til, — det var straalende Solskin. — Som Gæster ved Stævnet deltog som sædvanlig Jerne Skole, Boldesager Skole og Gammelby Skole. Statsskolen havde i Aar maattet sende Afbud, da Forholdene formede sig saadan, at Skolen en Tid lang stod uden Træningsbane. — Under Stævnet blev der paa Boldbanerne udkæmpet Kampe i Fodbold, Langbold, Rundbold og Kurvebold. Der var ikke, som ved tidligere Stævner, tilmeldt Hold i Haandbold. — I Atletik konkurreredes der i følgende Discipliner: Boldkast, Højdespring, Længdespring, 60 m og 80 m Løb samt Stafetløb.

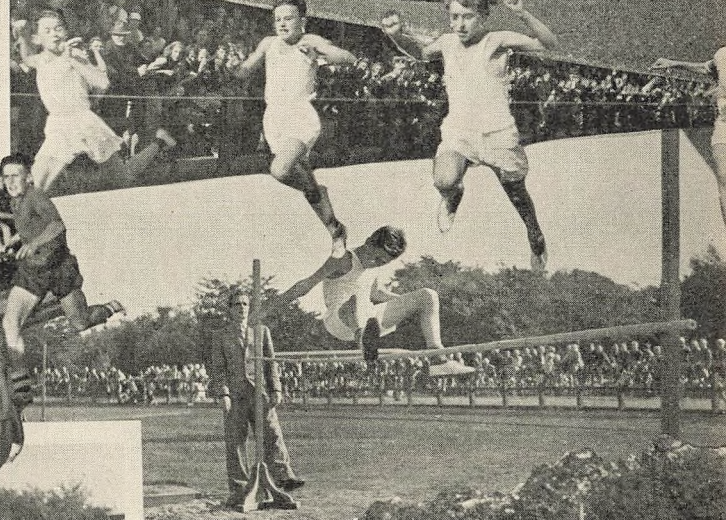
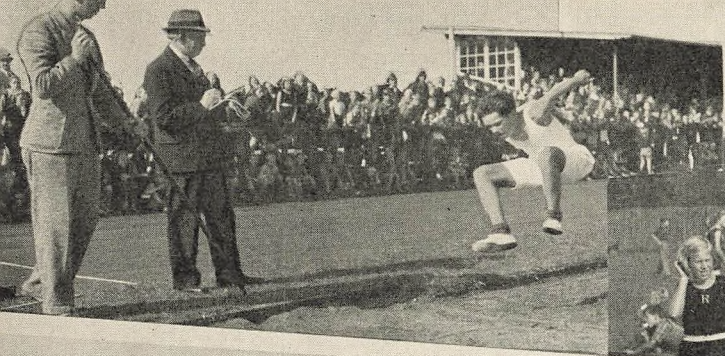
Stævnet aabnedes af Borgmester Mortensen og afsluttedes paa Skolemynsdighedernes Vegne af Forstander Poul Hansen. — „Vestkysten“s Sølvnaale tilfaldt 7. Kl., Danmarksgades Skole, „Vestjyllands Socialdemokrat“s Vandrepokal vandtes af IV Ml., Danmarksgades Skole, og „Esbjergbladet“s Sølvskaal af IV Ml., Stormgades Skole.

Stævnet fik et udmærket Forløb, det forekom mere fast i sin Organisation end tidligere. Begyndervanskelighederne er tilsyneladende overstaaet. Ogsaa det vanskelige Punkt: Stafetløbene forløb bedre end sædvanlig, men alligevel ikke helt tilfredsstillende. Deltagerne paa de mindre Klassetrin kan stadig ikke „hitte ud af det“. Det har nu vist sig saa tit, at man for de mindstes Vedkommende bør gaa over til andre Stafetløbsformer. Iøvrigt bør Deltagerne i Stafetløbene bære deres Skoles Farve, ellers udebliver Spændingsmomentet for Størsteparten af Tilskuerne, da man ikke kan vide, hvem der er hvem. — En fortrinlig Nyordning var Tidsinddelingen med Udskiftning af Hold hvert Kvarter, det betød en overordentlig Simplificering af hele Stævnevirkomheden. — Det var ønskeligt, om flere Forældre, end det hidtil har været Tilfældet, kunde faa Lejlighed til at overvære Konkurrencerne.

Under Stævnet blev der optaget nogle Meter Smalfilm til supplerende Indføjelse i den sidste Aar optagne Film.

1940:

Aarets Skoleidrætsstævne afholdtes paa Stadion den 19. Septbr. Det blev det mest vellykkede Stævne til Dato, yderligere understreget ved, at Dagen, hvad Vejret angaar, formede sig som den eneste Solskinsdag i en kold og regnfuld Periode. Stævnet gennemførtes med stor Præcision. Den ved tidligere Lejligheder herskende Opløsningstendens mod Stævnets Slutning — hvilket skyldtes Stafetløbenes daarlige Afvikling — var lykkelig undgaaet. En væsentlig Aarsag hertil var, at de mindre Klasser løb „Budstikkeløb“ i Stedet for det sædvanlige Stafetløb. Iøvrigt konkurreredes der i de samme Discipliner som tidligere. Som nyt kan dog nævnes, at Realkl. Danmarksgade og 2. Ml. Rørkjær viste hen-

holdsvis Discoskast og Stangspring. Foruden de tre kommunale Hovedskoler deltog i Stævnet som Gæster Skolerne i Jerne, Boldesager, Gammelby og Nordby, sidstnævnte for første Gang.

Stævnet aabnedes af Raadmand Kock og afsluttedes af Skoledirektør Olaf Petersen, der overrakte Fanplader til de deltagende Skoler. „Vestjyllands Socialdemokrat“s Vandrepokal vandtes af 4. Ml., Danmarksgades Skole, „Vestkysten“s Sølvnaale af 7. Kl., Rørkjær, og „Esbjergbladet“s Sølvskaal af 4. Ml., Jerne. Af disse Trofæer er sidstnævnte udsat i Pigernes Langboldturnering, mens de to andre gælder Fodbold.

Skolesvømmestævnet 1939.

(Ved Kommunelærer Erik Vind).

Det aarlige Skolesvømmestævne blev afholdt paa Søbadeanstalten den 25. August i straalende Solskin.

Med Undtagelse af femte Klasse var alle Klassetrin i Hoved- og Mellemskolen samt Realklassen repræsenteret. Ca. 250 Piger og Drengede deltog. Konkurrenceformen — 4 × 50 m fri Svømning — var bibeholdt, da den giver saa mange Lejlighed til at være med, og Konkurrencemomentet er stort uden dog at fremhæve den enkelte.

I Bjergning blev der først svømmet 25 m, derefter blev en jævnaldrende Kammerat bjerget andre 25 m. For de ældste Børns Vedkommende foregik Øvelserne i fuld Paaklædning, hvad der gjorde Øvelserne meget naturtro.

Hele Arrangementet blev heldigt gennemført, skønt Forholdene paa Søbadeanstalten, som de nu er, aldeles ikke egner sig til Opvisning, da der mangler Tilskuerplads. Mellem 2000—3000 Mennesker ønskede at overvære Stævnet, men man havde set sig nødsaget til at forbyde dem Adgangen til Broerne; derimod blev de gennem Højtaleranlæg underrettet om Konkurrencernes Forløb.

Formanden for Skolekommissionen, Radioraadsformand L. J. Bomholt, afsluttede Stævnet med en Tak til Børnene og Lærerne og udtrykte sin Anerkendelse af Sommerens gode Arbejde, der havde givet sig Udslag i de udmærkede Resultater. — Hvert Barn i Esbjerg Frisvømmer — er Maalet. Det er vi kommet et stort Skridt nærmere. Hr. Bomholt sluttede med at udbringe et Leve for den sunde og nyttige Svømmesport.

Paa Grund af de ekstraordinære Forhold blev der ikke afholdt noget Skolesvømmestævne i Sommeren 1940.

Mellemskole- og Realeksamen 1940.

Danmarksgades Skole.

Til Mellemskoleeksamen indstilledes fra 2 Klasser 26 Drengede og 21 Piger, i alt 47 Elever, der alle bestod. Gennemsnit: 6,26 P.

Disse Klasser oprettedes den 1. April 1936. Deres Elevantal forandredes i Løbet af de fire Skoleaar, som følgende Oversigt viser:

Optaget den 1. April 1936	69 Elever
Tilgang fra andre Kommuner	7 „
Oversiddere	6 „
Tilgang fra andre Byers Mellemskoler	1 „
<hr/>	
I alt undervist	83 Elever
Afgang	36 „
<hr/>	
Rest	47 Elever

Af 83 Elever bestod 47 eller ca. 57 % Mellemskoleeksamen her ved Skolen.
Grunden til forannævnte Afgang var:

Bortflytning fra Byen	9 Elever eller	10,84 %
Til Esbjerg Statsskole	7 " "	8,43 "
Oversiddere	2 " "	2,41 "
Til Folkeskolen	4 " "	4,84 "
Udskr. efter Undervisningspligtens Ophør	13 " "	15,66 "
Afgaaet ved Døden	1 " "	1,20 "
<hr/>		
Afgang i alt	36 Elever eller	43,38 %

Til Realeksamen indstilledes fra 2 Klasser 18 Dreng og 28 Piger, i alt 46 Elever, der alle bestod Eksamen.

Gennemsnitsresultat: 6,85 Points.

Ved Skoleaarets Begyndelse optoges i Realklassen 48 af Skolens egne Elever. Af disse 48 Elever er 1 fraflyttet Byen, medens 1 blev udskrevet.

Af de Elever — 87 i alt —, der bestod Mellemskoleeksamen her ved Skolen i 1939, førtes 46 (ca. 53 %) videre til Realeksamen.

I Censuren ved Mellemskole- og Realeksamen deltog foruden Lærere og Lærerinder ved Kommuneskolerne 11 af Undervisningsministeriet beskikkede og 12 af Skolen indbudte Censorer.

Rørkjær Skole.

Til Mellemskoleeksamen indstilledes 22 Dreng og 17 Piger, ialt 39 Elever, hvoraf de 38 bestod. 1 Elev skal til Sygeeksamen i Maj. Gennemsnit: 6,70.

Klassen oprettedes 1. April 1936. Elevantallet forandredes i Løbet af de fire Aar saaledes:

Optaget 1. April 1936	68 Elever
Tilgang fra andre Kommuner	5 "
Tilgang fra Stormgades Skole	2 "
Omgængere	2 "
<hr/>	
	77 Elever
Afgang	38 "
<hr/>	
Rest	39 Elever

Af 77 bestod 38 eller 49,3 % Mellemskoleeksamen.

Grunden til Afgangen var:

Bortflytning fra Byen	9 Elever
Til Statsskolen	6 "
Til Danmarksgades Skole	1 "
Til Stormgades Skole	2 "
Til 7. Klasse, Rørkjær Skole	1 "
Udskrevne efter Undervisningspligtens Ophør	15 "
Omgængere	4 "
<hr/>	
	38 Elever

Til Realeksamen indstilledes 14 Dreng og 8 Piger, i alt 22 Elever, hvoraf 21 bestod. Gennemsnitskarakter: 6,62.

Af 28 Elever, der i 1939 bestod Mellemskoleeksamen her ved Skolen, førtes 21 (75 %) videre til Realeksamen.

Ved Skoleaarets Begyndelse optoges i Realklassen	24	Elever
Fra IV. Mellemskoleklasse	21	„
Omgængere	3	„
	<hr/>	
	24	Elever
Afgang i Aarets Løb	2	„
	<hr/>	
	22	Elever

I Censuren ved Mellemskole og Realeksamen deltog — foruden Lærere ved Kommuneskolerne — 3 af Undervisningsministeriet beskikkede og 3 af Skolen indbudte Censorer.

Stormgades Skole.

Til Mellemskoleeksamen indstilledes fra 3 Klasser 34 Dreng og 28 Piger, i alt 62 Elever, der alle bestod.

Gennemsnitsresultat: 6,61.

Ovennævnte tre Mellemskoleklasser oprettedes som tre I M. d. 1. April 1936. Deres Elevantal forandredes i Løbet af de 4 Skoleaar, som følgende Oversigt viser:

Optaget d. 1. April 1936	101	Elever
Tilgang fra andre Kommuner	4	„
Tilgang fra andre af Byens Mellemskoler ...	1	„
	<hr/>	
I alt undervist	106	Elever
Afgang	44	„
	<hr/>	
Rest pr. 31. Marts 1940...	62	Elever

Af de 106 Elever bestod 62 eller 58,49 % her ved Skolen.

Grunden til forannævnte Afgang var:

Bortflytning fra Byen	4	Elever eller	3,77 %
Til Esbjerg Statsskole	6	„	5,66 „
Til Hovedskolen	8	„	7,55 „
Omg.	3	„	2,83 „
Udskr. v. U.pl. Ophør	21	„	19,81 „
Til andre af Byens Mellemskoler	2	„	1,89 „
	<hr/>		
	44	Elever eller	41,51 %

Til Realeksamen indstilledes 13 Dreng og 14 Piger, i alt 27 Elever, der alle bestod Eksamen.

Gennemsnitsresultat: 6,58.

Af de 46 Elever, der bestod Mellemskoleeksamen her ved Skolen i 1939, førtes 28 (ca. 61 %) videre til Realeksamen. 1 Elev gik fra i Aarets Løb paa Grund af Bortrejse fra Byen.

Ved Skoleaarets Begyndelse 1. April 1940 optoges i Skolens Realklasser 28 Dreng og 18 Piger fra Skolens IV M. Hertil kommer 4 Dreng fra Danmarksgades Skole og 1 Dreng fra Rørkjær Skole. I Skolens 2 Realklasser er der altsaa pr. 1. April 1940: 33 Dreng og 18 Piger.

I Censuren ved Mellemskole og Realeksamen deltog foruden Lærere og Lærerinder ved Kommuneskolerne 3 af Undervisningsministeriet beskikkede og 11 af Skolen indbudte Censorer.

Mellemskole- og Realeksamen 1941.

Danmarksgades Skole.

Til Mellemskoleeksamen indstilledes fra 4 Klasser 37 Dreng og 47 Piger. 1 Elev mødte ikke til Eksamen paa Grund af Sygdom, og 1 udeblev fra Sygeeksamen.

Disse 4 Klasser oprettedes den 1. April 1937. Deres Elevantal forandredes i Løbet af de 4 Skoleaar, som følgende Oversigt viser:

Optaget 1. April 1937	119	Elever
Tilgang fra andre Kommuner	2	„
Tilgang fra andre af Byens Mellemskoler	1	„
Oversiddere	2	„
<hr/>		
I alt undervist	124	Elever
Afgang	42	„
<hr/>		
Rest	82	Elever

Af 124 Elever bestod 82 eller 66,13 % Mellemskoleeksamen her ved Skolen.

Grunden til forannævnte Afgang var:

Bortflytning fra Byen	15	Elever eller	12,10 %
Til Esbjerg Statsskole	9	„	7,26 „
Oversiddere	2	„	1,61 „
Til andre af Byens Mellemskoler	2	„	1,61 „
Til Folkeskolen	5	„	4,03 „
Udskrevet efter Undervisningspl. Ophør	8	„	6,45 „
Udeblevet fra Sygeeksamen	1	„	0,81 „
<hr/>			
Afgang i alt	42	Elever eller	33,87 %

Til Realeksamen indstilledes fra 1 Klasse 10 Dreng og 11 Piger — i alt 21 Elever —, der alle bestod Eksamen.

Gennemsnit: 6,36 Points.

Ved Skoleaarets Begyndelse optoges i Realklassen 25 af Skolens egne Elever. Af disse blev 1 senere optaget i Esbjerg Statsskole, medens 3 blev udskrevet i Skoleaarets Løb.

Af de Elever — 47 i alt —, der bestod Mellemskoleeksamen her ved Skolen i 1940, førtes 21 (ca. 45 %) videre til Realeksamen.

I Censuren ved Mellemskole- og Realeksamen deltog foruden Lærere og Lærereinder ved Kommuneskolerne 10 af Undervisningsministeriet beskikkede og 8 af Skolen indbudte Censorer.

Rørkjær Skole.

Til Mellemskoleeksamen indstilledes fra 2 Klasser 20 Dreng og 27 Piger, i alt 47 Elever. 1 Elev forlod Eksamen paa Grund af Sygdom. Af de 46 Elever bestod 44. Gennemsnitskarakteren var 6,46.

Klasserne oprettedes 1. April 1937. Elevtallet forandredes i Løbet af de 4 Aar saaledes:

Optaget 1. April 1937	60 Elever
Tilgang fra Danmarksgades Skole	2 „
Tilgang fra Stormgades Skole	2 „
Tilgang fra andre Kommuner	2 „
Oversiddere	1 „

I alt 67 Elever

Afgang:

Til Statsskolen	4 Elever
Bortflytning fra Byen	2 „
Til Danmarksgades Skole	1 „
Til andre Klasser	5 „
Udskrevet	9 „
Ikke bestaet	2 „
	23 Elever

Rest 44 Elever

Til Realeksamen indstilledes 15 Drengene og 13 Piger, der alle bestod. Gennemsnitskarakteren var 6,49.

Af 39 Elever, der i 1940 bestod Mellemskoleeksamen her ved Skolen, førtes 28 (ca. 72 %) videre til Realeksamen.

I Censuren ved Mellemskole^s og Realeksamen deltog foruden Lærere ved Kommuneskolerne 3 af Undervisningsministeriet beskikkede og 6 indbudte Censorer.

Stormgades Skole.

Til Mellemskoleeksamen indstilledes fra 2 Klasser 22 Drengene og 22 Piger, i alt 44 Elever, der alle bestod; 3 Elever opnaaede Udmærkelse.

Gennemsnit: 6,63.

Ovennævnte 2 Klasser oprettedes d. 1. April 1937. Deres Elevantal forandredes i Løbet af de 4 Skoleaar, som følgende Oversigt viser:

Optaget 1. April 1937	63 Elever
Tilgang fra andre Kommuner	6 „

I alt undervist 69 Elever

Afgang 25 „

Rest pr. 31/3 1941... 44 Elever

Af de 69 Elever bestod 44 eller 63,76 % Mellemskoleeksamen.

Grunden til forannævnte Afgang var:

Bortflytning fra Byen	5 Elever eller	7,25 %
Til Esbjerg Statsskole	2 „ „	2,90 „
Til andre af Byens Mellemskoler	1 „ „	1,45 „
Afgaaet ved Døden	1 „ „	1,45 „
Omg.	2 „ „	2,90 „
Til Hovedskolen	7 „ „	10,14 „
Udskrevet ved Undervisningspl. Ophør	7 „ „	10,14 „

Afgang i alt 25 Elever eller 36,23 %

Til Realeksamen indstilledes fra 2 Klasser 30 Drengene og 17 Piger, i alt 47 Elever, der alle bestod paa een nær, der trak sig tilbage; 5 Elever opnaede Udmærkelse. Gennemsnit: 6,65.

Af de Elever, 66 i alt, der bestod Mellemkoleeksamen her ved Skolen i 1940, førtes 47 (ca. 71,2 %) videre til Realeksamen.

Ved Skoleaarets Begyndelse pr. 1. April 1940 optoges i Realklassen 47 af Skolens egne Elever samt 3 fra Danmarksgades Skole og 1 fra Rørkjær. Af disse 51 Elever blev 2 udskrevet i Aarets Løb (1 til Statsskolen og 1, der udmeldtes efter eget Ønske), 2 Elever ønskede at gaa om i Realklassen pr. 1. April 1941.

I Censuren ved Mellemkole- og Realeksamen i Aar deltog foruden Lærere og Lærerinder ved Kommuneskolerne 5 af Undervisningsministeriet beskikkede og 7 af Skolen indbudte Censorer.

Esbjerg kommunale Skoletandklinik.

(Ved Forstanderen).

1939—40.

I Skoleaaret 1939—40 var der til Skoletandklinikken indtegnet 2180 Drengene og 2115 Piger, i alt 4295 Elever.

Af disse blev der behandlet 1182 Drengene og 1374 Piger, i alt 2556 eller 59½ %.

Paa ovennævnte Elever udførtes følgende Behandlinger:

	Drengene	Piger	I alt
Nervebehandlinger	343	458	801
Sølvplomber	1564	2291	3855
Emaljplomber	762	1306	2068
Cementplomber	56	75	131
Tandudtrækninger, blivende Tænder	116	133	249
” ” Mælketænder	309	284	593
Andre Behandlinger	1307	1926	3233
” ” Mælketænder	59	67	126
	4516	6540	11056

Der har været 10621 Konsultationer, er foretaget Bedøvelse af Tandkødet i ca. 800, Regulering i 21 Tilfælde. Endvidere er der lavet 27 Stifttænder, 3 Guldindlæg og 11 Tandsæt.

Forstander S. Å. Vedel-Petersen, f. 11/9 1889, antaget September 1917, fast ansat 1/5 1927, Tjenestealder 1/4 1922.

Tandlægeassistent: Sigrild Berg Andersen, f. Møller Christensen, f. 21/5 1896, ansat 1/6 1927.

Klinikfrøken: Agnes Marie Joensen, f. 24/2 1901, ansat 1/4 1921.

Aabningstid: Alle Skoledage i Skoletiden.

1940—41.

I Skoleaaret 1940—41 blev der paa Skoletandklinikken behandlet 1395 Piger og 1214 Drengene, i alt 2609 Elever. Paa disse blev der udført følgende Behandlinger:

	Drenge	Piger	I alt
Nervebehandlinger	441	351	792
SølvploMBER	2178	1769	3947
EmaljeploMBER	1287	806	2093
CementploMBER	72	47	119
Tandudtrækninger, blivende Tænder	126	158	284
„ „ Mælketænder	280	332	612
Andre Behandlinger	1855	1284	3139
„ „ Mælketænder	85	87	172
	6324	4834	11158

Der er foretaget Bedøvelse af Tandkødet i ca. 900, Reguleringer i 36 Tilfælde. Der er lavet 16 Stifftænder og 7 Tandsæt.

Af ovenstaaende fremgaar, at der er blevet behandlet 2609 eller ca. $\frac{2}{3}$ af det samlede Antal Elever. Den regelmæssige Undersøgelse og Behandling, der absolut burde være Reglen 2 Gange om Aaret, kan ikke gennemføres paa de ca. 4600 Elever, der er i de kommunale Skoler i Esbjerg, uden at Kliniklokaler og Personalet paa Skoletandklinikken bliver forøget til det dobbelte. Efter Udtalelse fra Tandlægeforeningens Konsulent i Skoletandpleje og efter de Erfaringer, der er gjort ved det praktiske Arbejde paa Skoletandklinikkerne, maa der regnes med een Tandlæge for hver 12—1300 Børn.

Det kan deraf ses, at en betydelig Udvidelse er absolut paakrævet, for at Skoletandklinikken skal kunne paatage sig den Opgave, den bør. Nu er jeg fuldt paa det rene med, at det ikke er Interesse og Velvilje, der har manglet hos Myndighederne, men at Tidernes Ugunst har sin store Del af Skylden for, at den fra min Side ønskede Udvidelse ikke er gennemført allerede for mange Aar siden.

At der i Fremtiden maa komme og vil komme et meget udvidet Samarbejde mellem Skolerne og Sundhedsvæsenet, Læger og Tandlæger er ganske givet. Det har allerede her i Esbjerg givet sig Udslag i saa glimrende Foranstaltninger som: Skolelæge, Samarbejde med Tuberkuloselæger, Øre- og Halslæge, Øjenlæge, Ansættelse af Skole-Sundhedsplejerske o. s. v.; men jeg tror nok, jeg uden at sige for meget tør paastaa, at Mund- og Tandplejen er et meget betydningsfuldt Led i Kampen for den opvoksende Slægts Sundhed; og netop et Led der bliver tillagt større og større Betydning. At jeg fra alle Sider vil faa Ret i min Paastand, er jeg ikke i Tvivl om.

I den Betænkning, der i 1939 blev afgivet af Kommissionen til Drøftelse af Skolens hygiejniske Forhold og Opgaver, findes ogsaa i Forslaget om Børnetandpleje en Bestemmelse om, at der, for at Tandplejen kunde blive fuldt effektiv, skulde gennemføres Behandling af alle Børn fra 3 Aars Alderen. Dette er allerede praktiseret i Aarhus, og jeg nævner det her, da det maa tages med ind i de Overvejelser, der skal foretages angaaende den Udvidelse, der engang, naar Forholdene tillader det, maa komme her i Esbjerg.

At Børnetandpleje er tiltrængt, skal jeg belyse med nogle Tal fra en Undersøgelse, foretaget her i Esbjerg nu i Foraaret, af Tænderne paa 452 Børn i 6—7 Aars Alderen. De havde 4594 ny blivende Tænder. Af disse var 1509 eller ca. $\frac{1}{3}$ angrebne af Caries, og deraf 322 saa daarlige, at de ikke kunde plomberes. At det er meget alvorligt, kan man forstaa, naar man tænker paa, at Børnene kun har haft disse 1509 ny Tænder i $\frac{1}{2}$ — højst 1 Aar. Meget værre stiller det sig med Mælketænderne. De samme 452 Børn havde 4990 Mælketænder, og af disse var 4193 carierede. Dette er meget uheldigt, da ca. 50 % af disse gerne skulde gøre Tjeneste som brugelige Tyggeredskaber 3—5 Aar endnu. Dette viser, at der er god Grund til, at den førnævnte Kommission har indført Bestemmelsen om Behandling af Børnene fra 3 Aars Alderen.

Esbjerg kommunale Skolelægetilsyn.

(Ved Skolelæge Kaj Alstrup).

1939—40.

Tilsynet har omfattet alle Børn i Esbjerg Kommuneskoler; alle Børnene er enkeltvis blevet tilset af Skolelægen.

Af 1. Klassernes 488 Børn er 428 eller 88 % blevet undersøgt, et godt Frem-møde i Betragtning af, at Undersøgelsen er frivillig.

Svulne Kirtler fandtes hos 22 eller 4,5 % af Børnene.

Sygelige Tilstande i Næse og Svælg vil praktisk talt kun sige forstørrede Mandler og Polyper og fandtes hos 10 %. — I stadigt stigende Antal er disse Lidelser blevet fjernet ved Operation forud for Skoleundersøgelsen — for en Del Tilfældes Vedkommende sikkert i Ønsket om at møde i saa god Orden som muligt til Undersøgelsen.

Bygnings- og Holdningsfejl fandtes hos 4 %. De fleste er en Følge efter „Engelsk Syge“.

Synsstyrken er nedsat hos 4 %. Hos Flertallet skyldes det Skeløjethed. En Del af disse Børn er blevet opereret.

Hørelsen er nedsat hos $\frac{1}{2}$ %, et ufattelig lavt Tal, men gentaget i alle de Aar, der har været Skolelægeundersøgelse i Esbjerg.

Hjertefejl er fundet hos $\frac{1}{2}$ %.

Lungelidelse er fundet hos 1 %; i intet Tilfælde har det drejet sig om Lunggetuberkulose.

Brok fandtes hos 1 %.

Andre sygelige Tilstande fandtes hos 9 %, blandt disse stadig færre og færre „hvide Orm“ — en Følge af den stigende Hygiejne.

Ernæringstilstanden var over Middel hos 10 %, Middel hos 65 %, under Middel hos 25 %.

Bygningen var kraftig hos 29 %, Middel hos 49 %, under Middel hos 21 %.

En optrækkende Difteriepidemi standsedes i Opløbet af Seruminstittet, som foretog Indsprøjtninger med Difterianatoxin.

1940—41.

I Skoleaaret er — som i de sidste 2 Aar — alle Skolens ca. 4200 Børn enkeltvis blevet tilset af Skolelægen.

Af 1. Klassernes 524 Børn er 430 Børn eller 82 % blevet undersøgt. En Del af de udeblevne 18 % kommer dog med ved Undersøgelsen det følgende Aar.

Svulne Kirtler fandtes hos 7 % af Børnene.

Sygelige Tilstande i Næse og Svælg vil praktisk talt kun sige forstørrede Mandler og Vegetationer (Polyper!) og fandtes hos 6 %. Flere og flere af Børnene har faaet disse Lidelser opereret, inden de kommer i Skole — utvivlsomt

til Dels en Følge af, at Skolelægetilsynet har faaet Forældrene til at interessere sig for disse Lidelser i stigende Grad.

Bygnings- og Holdningsfejl fandtes hos 13 Børn eller 3 %.

Hudplejen skønnes at være ringere end i tidligere Aar, formentlig som Følge af mindre Badning. Smitsaar fandtes hos 2 % af Børnene, det mindste Tal, der nogensinde er konstateret. En Undersøgelse af *alle* Børnenes Haar med Henblik paa Hovedlus viste et ikke ubetydeligt Antal af disse, idet der konstateredes Utøj hos 265 Elever (6,3 %). Saavel de smittede Børn som de øvrige Personer i Hjemmene behandles af Sygeplejersker fra Hjemmesygeplejen. I alt blev der ydet Hjælp til 240 Hjem. Denne orienterende Undersøgelse danner det egentlige Grundlag for Ansættelsen af en Skolesygeplejerske, som skal videreføre Arbejdet.

Synsstyrken var nedsat hos 6 %. Hos Flertallet skyldes det Skeløjethed, som ogsaa i Aar i flere Tilfælde er blevet opereret.

Hørelsen er nedsat hos 1 % af Børnene.

Hjertefejl er fundet hos ca. $\frac{1}{2}$ % af Børnene.

Lungelidelse er fundet hos 2 % af Børnene; i et Tilfælde har det drejet sig om Lungetuberkulose, i Resten af Tilfældene om Bronchitis.

Brok fandtes hos 1 %; oftest drejer det sig om Navlebrok, som stadigvæk næsten aldrig opereres, skønt Operationen er ubetydelig.

Andre sygelige Tilstande fandtes hos 10 %; blandt disse bemærkes stadig en Del hvide Orm.

Ernæringstilstanden var over Middel hos 9 %, Middel hos 69 %, under Middel hos 22 %.

Bygningen var kraftig hos 24 %, Middel hos 52 %, under Middel hos 24 %.

For Skolelægen har Aaret betydet Opfyldelsen af de fleste af de i Beretningen 1938—39 fremsatte Ønsker, idet den i 1931 foretagne og derefter forhindrede Røntgenundersøgelse af Børnenes Lunger nu foretages af Diagnosestationen paa Spangsberg efter Henvisning af Skolen; idet det er vedtaget at ansætte en Skolesundhedsplejerske; idet saavel Øre- som Øjenspecialist nu skal til at gennemgaa alle Skolebørnene.

Skolelægen kan ikke slutte denne Beretning paa bedre Maade end ved at udtale sin Taknemmelighed over den enestaaende Fremsynethed og Forstaaelse, som de bevilgende Myndigheder herigennem har lagt for Dagen.

Tuberkulosestationens Undersøgelser blandt Skolebørn i 1940—41.

(Ved Overlæge J. N. Lorenzen).

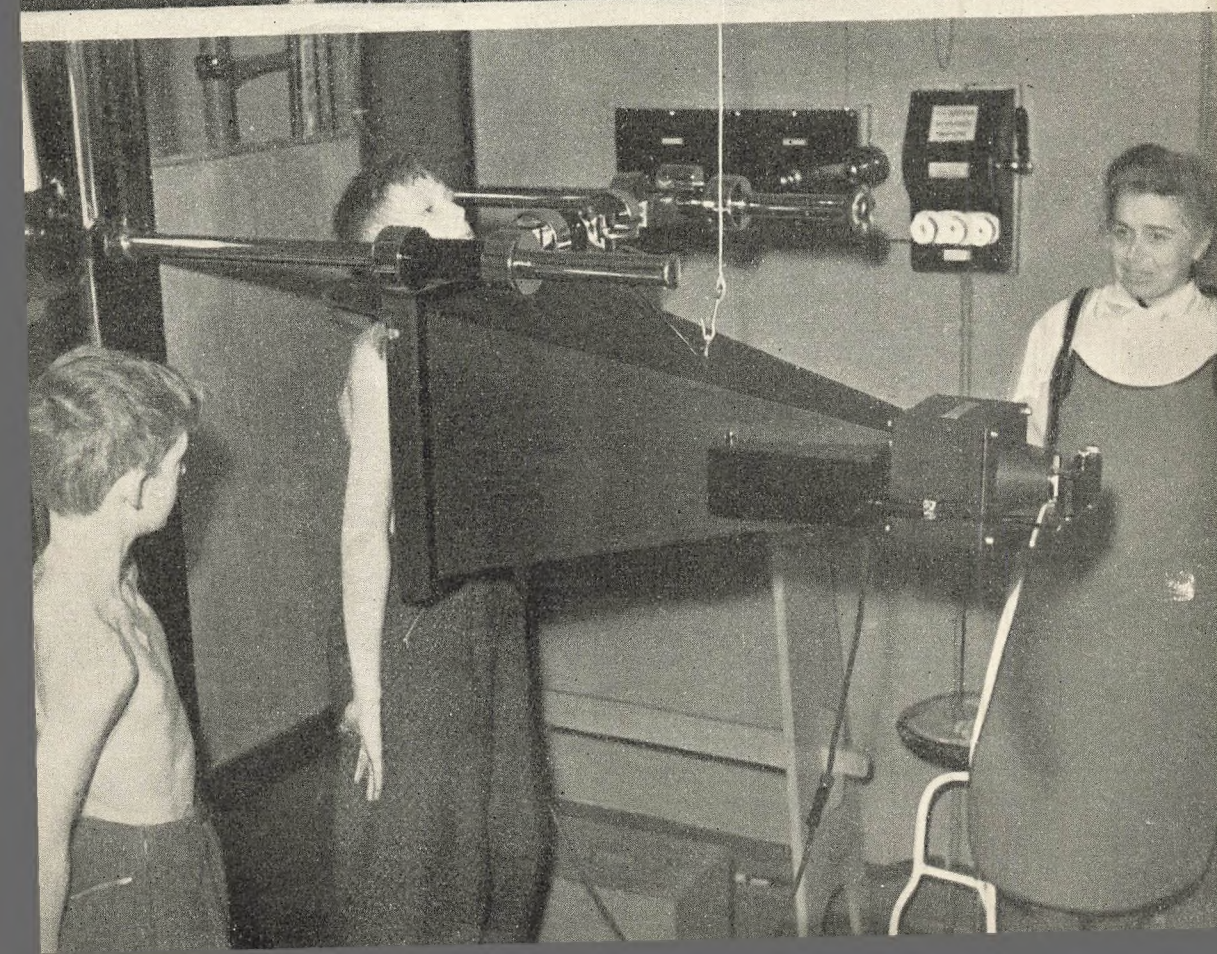
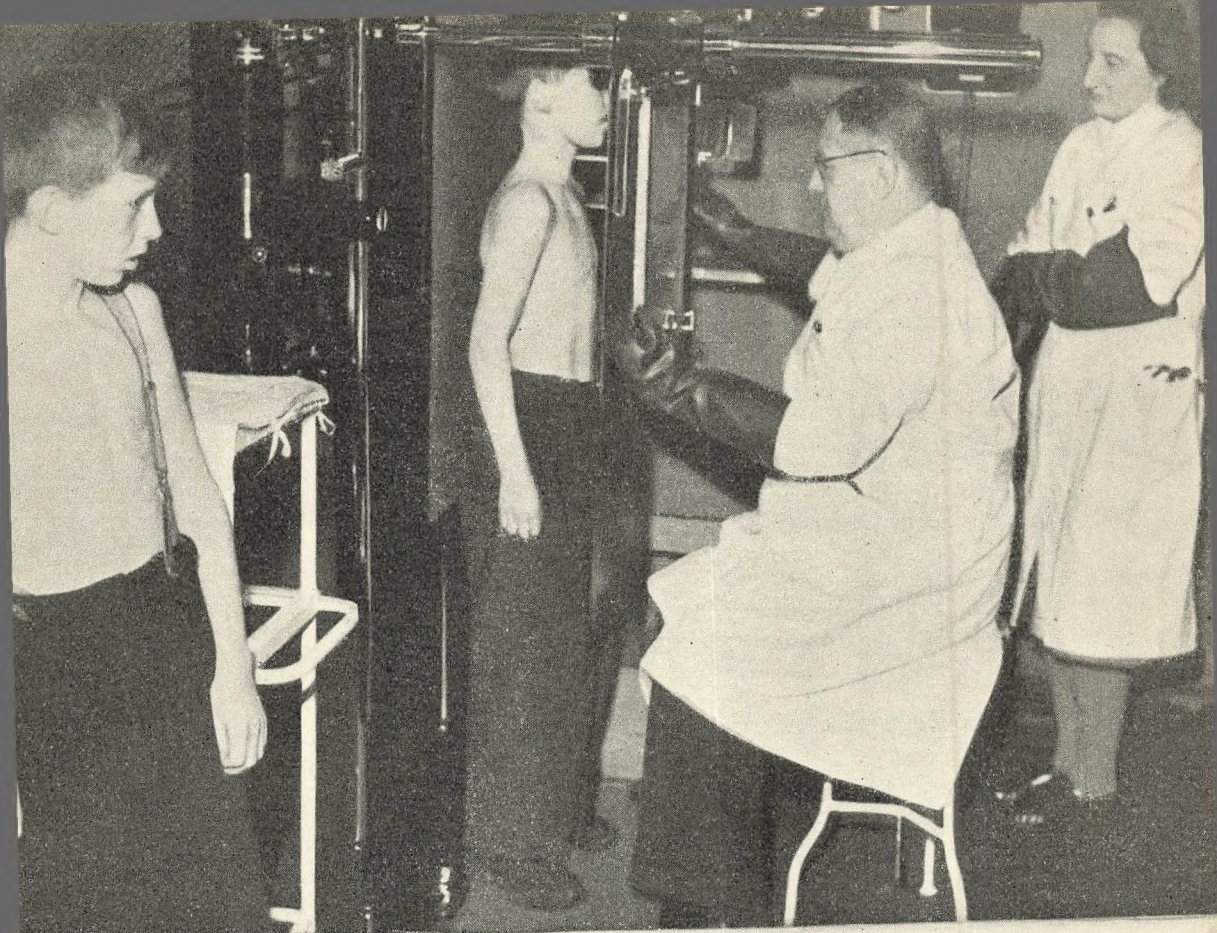
I Løbet af Vinteren 1940—41 blev der ved Hjælp af Tuberkulosestationen foretaget en Tuberkulinundersøgelse af 3573 Elever fra Kommuneskolerne i Esbjerg. 160 Elever (i alt 4 %) kunde ikke undersøges, dels paa Grund af Forældrenes Vægring, dels paa Grund af længere varende Sygdom.

Undersøgelsen bestod af en Tuberkulinprøve (Moro-Plasterprøve) samt en Røntgenundersøgelse (Gennemlysning, i en Del af Klasserne suppleret med Skærbilledfotografering; i Tilfælde, hvor der syntes at foreligge det mindste paafaldende, blev der anvendt Optagelse paa Storfilm). Børn, som syntes at frembyde sygelige Lungeforandringer, blev, saavidt muligt, foranlediget henvist til videregaaende Undersøgelse paa Tuberkulosestationen.

Tuberkulinundersøgelsens Resultater.
(Fordelt efter Fødselsaar.)

Aargang	Reaktion			Ialt
	negativ	tvivlsom	positiv	
1923	2		1	3
1924	5	1	4 (40%)	10
1925	37	3	19 (32%)	59
1926	137	5	60 (30%)	202
1927	247	10	97 (27%)	354
1928	385	16	151 (27%)	552
1929	364	21	146 (27%)	531
1930	333	15	112 (24%)	460
1931	453	9	118 (20%)	580
1932	421	9	104 (19%)	534
1933	219	5	31 (12%)	255
1934	30		3 (9%)	33
I alt	2633	94	846	3573

Aar-gang	Gamle Hilusforandringer. Enk. kalktætte Foci i Lungeluffer. Forkalkede Primærkomplekser.	Pleuritis resp. Følge tilstand efter Pleuritis	Hilustuberkulose aktiv	Lungetuberkulose inaktiv	Lungetuberkulose aktiv	Uspecifik Infiltrering Pneumoni
1923						
1924						
1925	4	1				
1926	7					
1927	18	1		3	1	1
1928	21			3		
1929	28	1			4	
1930	29	1	1			
1931	39	1			2	
1932	35	3	1	1	2	3
1933	18			3	1	1
1934	2		1			
I alt	201	8	3	10	10	5

Af de 10 aktive Lungetuberkuloser viste de 5 sig ved Dyrkning fra Ventrikelskyllevand, resp. Larynxslim, at være bacillære. En Typebestemmelse foretaget paa 4 af dem viste, at det drejede sig om en human Tuberkulose, hos den 5. blev en Typebestemmelse ikke foretaget. Hos en af de øvrige som aktiv betegnede Tilfælde er Dyrkningen fra Ventrikelskyllevand ikke afsluttet. Hos 3 var Dyrkningsresultatet negativt, hos 1 blev Undersøgelsen ikke tilladt.

Der er saaledes ved Undersøgelse af 3573 Skolebørn paavist Lungetuberkulose hos i alt 20 (5,6 ‰), derunder aktiv Lungetuberkulose hos 10 (2,8 ‰), aaben Lungetuberkulose hos 5 (1,4 ‰).

Med de angrebne Børn som Udgangspunkt har man forsøgt at finde Smittekilden. Hos Børnene med aktiv Lungetuberkulose er det i 2 Tilfælde den tuberkuløse Moder, i 3 Tilfælde en tuberkuløs Slægtning. I 3 Tilfælde nægtede Familien at medvirke til Opklaring af Sagen, i 2 Tilfælde viste alle Efterforskninger sig at være forgæves. Hos Børnene med inaktiv Lungetuberkulose maatte Smittekilden i hvert Fald hos de 4 med Sikkerhed antages at have været i Familien. Hos det ene Barn med Hilustuberkulose stammede Smitten fra Faderen, hos de 2 andre fra en Slægtning.

Høreundersøgelse af samtlige Børn i Esbjerg kommunale Skoler 1940—41.

(Ved Overlæge S. Fr. Nielsen).

Der er i Tiden fra Marts til Novbr. 1940 foretaget en systematisk Høreundersøgelse paa samtlige Skolebørn i Esbjerg Kommuneskoler omfattende i alt 4247 Børn. Undersøgelsen foregik i det væsentlige efter det i de københavnske Kommuneskoler anvendte Skema, hvorefter Klasselæreren ved en Hviskestemmeprøve finder de Elever frem, der har en Hørelsesdefekt, hvorefter de saaledes udtagne Elever underkastes en Specialundersøgelse hos Ørelæge. Overlæge S. Fr. Nielsen fra Sct. Josephs Hospitals Øreafdeling har foretaget disse specielle Undersøgelser og har iøvrigt organiseret Undersøgelserækken.

Det viste sig ved denne Undersøgelse, at Procenttallet af stærkt tunghøre Børn her i Byen laa meget lavere end det tilsvarende Tal for Københavns Kommuneskolebørn, hvilket tyder paa, at Helbredstilstanden for de til Hørefunktionen henhørende Organer er meget tilfredsstillende blandt Byens Børn. Det Antal Børn, der trængte til Særundervisning paa Grund af Tunghørighed, var ikke tilstrækkeligt stort til at danne Basis for en regulær Tunghøreskole i Lighed med den Skole, man i København har for saadanne Børn. Paa den anden Side har Kommunen taget den Konsekvens af den fremkomne Statistik, at man har oprettet 2 Tunghøreklasser, hvor disse Børn nyder de for en Tunghøreskole egnede Undervisningsmetoder samtidig med, at de er underkastet regelmæssig Ørelægekontrol.

Det fortjener at bemærkes, at Initiativet til denne Undersøgelserække i det væsentlige er udgaet fra Dansk Tunghøreforening, der i Undersøgelser af denne Art ser en Samfundsopgave af stor forebyggende og social Betydning.

Børnebespisningen 1939—40.

(Ved Kassereren, Kommunelærer E. S. Vestergaard).

Bestyrelsen bestod af Folketingsmand Jul. Bomholt, Overlærer M. P. Jensen, Overlærer S. Laursen, Lærerinde Fru Agersnap (Forældrerådsmedlem), Socialudvalgsformand L. Nielsen (Formand), Redaktør Rée (Sekretær), Lærer E. Steen Vestergaard (Kasserer).

Der har været Morgenbespisning ved Østre, Rørkjær og Stormgades Skole og Middagsbespisning ved Rørkjær og Stormgades Skole. Morgenbespisningen

varede paa Østre Skole 72 Dage. Paa de øvrige Skoler varede baade Morgen- og Middagsbespisningen 107 Dage. Børnene har om Morgenens faaet Rug- og Sigtebrød med Smør og Sødsmælk og om Middagen een varm Ret, som bestod af: Kærnemælksvælling (m. Rugbrød), Sødssuppe (m. Rugbrød), Øllebrød (m. Mælk), Byggbrød (kogt paa Mælk m. Øl til), Risvælling, Risengrød (m. Øl), Gule Ærter, Lobescowes (m. Rugbrød) og Hvidkaalsuppe (m. Rugbrød).

I alt er der uddelt Morgenmad til:

Østre Skole	18.020	Børn
Rørkjær Skole	21.782	„
Stormgades Skole	28.191	„
I alt	67.993	Børn

Ved Middagsbespisningen er uddelt:

Rørkjær Skole	64.615	Portioner til	37.597	Børn
Stormgades Skole	102.028	„ „	65.953	„
I alt	166.643	Portioner til	103.550	Børn

Den samlede Udgift beløb sig til 32.114,70 Kr. Morgenbespisningen paa Østre Skole kostede 3.918,06 Kr., hvilket pr. Barn blev 21,7 Øre.

I Morgenbespisningen deltog gennemsnitlig 635 Børn pr. Dag og i Middagsbespisningen 968 Børn pr. Dag.

Børnebespisningen 1940—41.

(Ved Kassereren, Kommunalærer J. Wolff).

Bestyrelsen for „Foreningen til Skolebespisning i Esbjerg“ bestod af: Socialudvalgsformand L. Nielsen (Formand), Folketingsmand Jul. Bomholt, Overlærer M. P. Jensen, Overlærer S. Laursen, Fru Agersnap (Forældrerådsmedlem), Redaktør Knud Rée (Sekretær), Kommunalærer J. Wolff (Kasserer).

Bespisningen begyndte paa Stormgades, Rørkjær og Østre Skole 1. Novbr. 1940 og sluttede 26. Marts 1941. Paa Østre Skole var der Morgenbespisning i 111 Dage, paa Stormgades Skole Morgenbespisning i 111 Dage og Middagsbespisning i 109 Dage og paa Rørkjær Skole Morgen- og Middagsbespisning i 31 Dage; den sidstnævnte Skole blev i Dec. 1940 beslaglagt af den tyske Værnemagt, og Bespisningen maatte derfor ophøre den 7. Dec. Børnene fra Rørkjær Skole spiste derefter Morgenmad paa Østre Skole og Middagsmad paa Stormgades Skole. Paa Grund af denne Omflytning blev det nødvendigt at flytte en af Kogekedlerne fra Rørkjær Skole til Stormgades Skole, hvor Middagsbespisningen maatte indstilles 9. og 10. Dec., medens Kedlen blev installeret.

Børnene har om Morgenens faaet Rug- og Sigtebrød med Smør og varm Sødsmælk, og om Middagen har de faaet een varm Ret. Af Middagsretter serveredes følgende: Kærnemælksvælling (m. Rugbrød), Sødssuppe (m. Rugbrød), Øllebrød (m. Mælk), Byggbrød (kogt paa Mælk med Øl til), Bygvælling (m. Kanel og Sukker), gule Ærter (m. Rugbrød), Lobescowes (m. Rugbrød) og Hvidkaalssuppe (m. Rugbrød).

Fra 19. Febr. 1941 til 26. Marts 1941 fik Børnene foruden den varme Middagsret $\frac{1}{2}$ til 1 raa Gulerod pr. Dag i vasket og skrabet Tilstand. Næsten alle Børn satte Pris paa denne Gulerod, og det var ganske minimalt, hvad de lod gaa til Spilde deraf.

I alt er der uddelt Morgenmad til følgende Antal Børn:

Østre Skole	36.048	Børn
Rørkjær Skole	7.452	„
Stormgades Skole	28.627	„
I alt	72.127	Børn

Ved Middagsbespisningen er der uddelt:

Ved Rørkjær Skole ...	20.079	Portioner til	11.732	Børn
„ Stormg. Skole ...	132.867	„	82.393	„
I alt	152.946	Portioner til	94.125	Børn

Den samlede Udgift til Bespisningen androg 40.388,13 Kr., der fordeles sig paa de tre Skoler som følger:

Stormgades Skole	25.427,26	Kr.
Rørkjær Skole	5.172,45	„
Østre Skole	9.788,42	„

Udgiften pr. Portion Morgenmad paa Østre Skole var gennemsnitlig 27,1 Øre; den gennemsnitlige Udgift pr. Portion Middagsmad var 13,6 Øre og den gennemsnitlige Udgift pr. Portion Morgen- og Middagsmad 17,9 Øre.

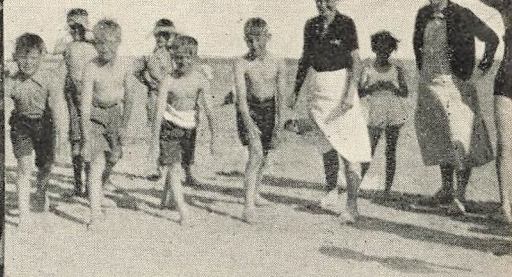
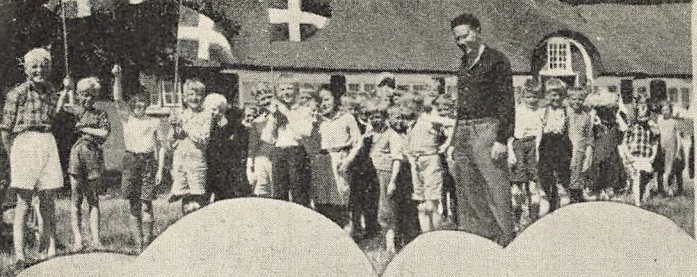
I Morgenbespisningen deltog gennemsnitlig 650 Børn pr. Dag og i Middagsbespisningen 864 Børn pr. Dag.

Esbjerg Kommunes Feriehjem i Sønderho 1939.

393 Børn fik et 17—18 Dages Ophold i Feriehjemmet i Sommeren 1939. 30 særlig svagelige Børn fik efter Lægeattest dobbelt Ophold. — Desuden blev Feriehjemmet benyttet i 2 Uger i September Maaned til Lejrskole for 89 Elever fra 8. Klasse.

Børnenes Besøg fandt Sted efter følgende Plan:

I. Hold: 2. og 3. Klasse ved Stormgades Skole og Vestre Skole (herunder 2. G)	Fra Tirsdag d. 23. Maj til Fredag d. 9. Juni 18 Dage
II. Hold: 2. og 3. Klasse ved Rørkjær Skole og Østre Skole (herunder 2. G og 3. H)	Fra Tirsdag d. 13. Juni til Fredag d. 30. Juni ... 18 Dage
III. Hold: Hoved- og Mellemskolen Drenge	Fra Torsdag d. 6. Juli til Lørdag d. 22. Juli ... 17 Dage
IV. Hold: Hoved- og Mellemskolen Piger	Fra Torsdag d. 27. Juli til Lørdag d. 12. August 17 Dage
V. Hold: 4. Klasse ved alle Skoler, Værneklassen ved Danmarksmarksgades Skole	Fra Onsdag d. 16. Aug. til Lørdag d. 2. Sept. ... 18 Dage

VI. Hold: 8. Klasse D., R., S. <i>Piger</i> Lejrskole	Fra Onsdag d. 6. Sept. til Mandag d. 11. Sept.... 6 Dage
VII. Hold: 8. Klasse D., R., S. <i>Drenge</i> Lejrskole	Fra Lørdag d. 16. Sept. til Torsdag d. 21. Sept. 6 Dage

Ledelsen af Feriehjemmet varetoges af Bestyrerinde Frk. Dagny Christensen (ansat 1927). I Tilsynet med og Undervisningen af Børnene deltog Lærerne Hagbart Madsen (I. Hold), Jacob Ruby (II. Hold), Hans Hansen, Børge Barløse og Hagbart Madsen (III. Hold) samt Lærerinderne Johanne Nielsen (I. Hold), Luise Hejsel Petersen (I., II. og V. Hold), Ingrid Rasmussen (II. Hold), Marie Hansen, Maren Schmidt (IV. Hold) og K. Lorck Pedersen (V. Hold).

8. Klasses Lejrskole blev ledet af Lærerne H. Hansen, E. S. Vestergaard, Thorkil Holm og Jørgen Pors samt Lærerinderne Elisabeth Pedersen og Signe Jensen.

Kommunelæge G. Trolle, Sønderho, førte Tilsyn med Sundhedstilstanden. I Husførelsen deltog 1 Kokkepige og 2 Stuepiger.

Paa Grund af forskellige militære Foranstaltninger maatte Feriehjemmet holdes lukket Sommeren 1940.

Intelligensmaalinge.

(Ved Kommunelærerinde Fru K. Lorck Pedersen).

For at vore Skolebørn skal faa det fulde Udbytte af deres Skolegang, er der fire forskellige Forhold, der maa tages Hensyn til.

For det første: Børnene maa have den bedst mulige Undervisning af de dygtigst mulige Lærere. Dette Forhold, vil jeg gaa ud fra, er i Orden.

For det andet: Børnenes Helbred skal være i Orden. Med den Hjælp, der nu kan faas fra Sygekasse, Skolelæge og Skoletandlæge, tør man vel gaa ud fra, at ogsaa det kan være i Orden.

For det tredje: Det Milieu, Børnene vokser op i, skal være saaledes, at de faar Lov at udvikles, som de bør, altsaa Børnene skal have tilstrækkelig Søvn, tilstrækkelig og rigtig Ernæring og passende moralsk Opdragelse. Med andre Ord: Hjemmet skal være godt, for at Børnene kan udvikles i en god Retning. Under dette Punkt kan vel ogsaa henregnes Samarbejdet mellem Hjem og Skole. Dette med Milieu'et har Skolefolk kun ringe Indflydelse paa, og dog kan vi der gøre noget, idet vi kan tale med Forældrene og eventuelt forklare, hvor det er galt — og det er jo ingenlunde givet, at de mest velsituerede Hjem er de bedste. Ofte findes der blandt de mindre velstillede en udmærket Forstaaelse af, hvorledes Børnene skal opdrages baade legemligt og sjæleligt, selv om der selvfølgelig findes Hjem, der er saa fattige, at man der, selv med den bedste Vilje, ikke formaar at hjælpe Børnene, ja end ikke evner at give dem tilstrækkelig Ernæring. Men heldigvis har vi jo saa Skolebespisningen, der kan træde hjælpende til paa dette Punkt.

Det fjerde og ikke mindst vigtige er, at Børnenes Evner skal være saa gode, at de er i Stand til at modtage den Undervisning, der gives dem. Med andre Ord: Intelligensen skal være i Orden. Og her er det maaske nok, Tampen brændes der, for det er vanskeligt at undervise i en Klasse, hvor der er alt for stor Forskel i Intelligensalderen, og skal vi til at sortere fra til Mellemskolen, er det jo rart at vide, om de Børn, der kommer i Mellemskolen, nu ogsaa er i Stand til at tage mod den Undervisning, de skal have der, og hvor rart vilde det ikke være at vide, om det, at et Barn ikke kan følge med i Klassen, skyldes Dovenskab, ringe Begavelse eller et af de andre Forhold, jeg har omtalt.

Nu er det saa heldigt, at der findes anerkendte Metoder, ved Hjælp af hvilke man kan maale Børnenes Intelligens, og her i Esbjerg har Autoriteterne stillet sig saa overordentlig forstaaende for Betydningen af Intelligensmaalingerne, at de nu to Aar i Træk har ladet foretage Intelligensundersøgelser af to hele Aargange Børn. 1938—39 undersøgtes Børn fra 1. Skoleaar — Børnehaven; de er nu 2. Klasse, og 1939—40 undersøgtes en hel Aargang Børn fra 4. Klasse. Disse Undersøgelser skal her omtales nærmere.

Til hvert Barns Levealder (L. A.) svarer en Intelligensalder (I. A.), og Forholdet mellem I. A. og L. A. kaldes Intelligenskvotienten (I. K.); denne kan udtrykkes i Tal og skulde for et normalt Barn være nogenlunde konstant. Man regner med Tallet 100 som den absolut normale I. K., men i Praksis regner man med, at hvad der ligger mellem I. K. 90 og I. K. 110, er normalt.

Ved Undersøgelserne af Børnehalebørnene af Aargang 1938—39 fandt jeg en Gennemsnits I. K. paa 103,5. Jeg var klar over, at da jeg ikke havde faaet hele Aargangen med, idet jeg manglede de Børn, der ikke havde gaaet i Børnehaven, før de kom i 1. Kl., var dette Tal for stort. Og saa snart de nye 1. Klasser var oprettede, undersøgtes de nyindmeldte Børn med det Resultat, at Gennemsnittallet dalede fra I. K. 103,5 til 102,1. Der undersøgtes i alt 473 Børn, og deraf havde de 376 Børn besøgt Børnehaverne. De 97 Børn, der kom til, havde en Gennemsnits I. K. af 96,8 og bragte den samlede Gennemsnits I. K. til at dale over 1 Point. Dette taler jo for sig selv. Alt i alt maa man dog sige, at Gennemsnittallet 102,1 var et pænt Tal for Byen, og egentlig forekom der ikke nogen nævneværdig Forskel i de forskellige Intelligenskvotienters Fordeling, hverken efter de forskellige Bydele eller de forskellige Milieu, i hvilke Børnene var opvoksede.

Det følgende Aar, altsaa det nu afsluttede Skoleaar, undersøgtes alle 4. Klasserne paa samme Maade, og for de Børns Vedkommende, der søgte Optagelse i Mellemskolen, viste det sig, at deres Intelligenskvotienter, altsaa deres Evner, ret nøje svarede til Resultaterne af deres Optagelsesprøver til Mellemskolen; selvfølgelig var der enkelte Undtagelser, hvor f. Eks. Sygdom eller Dovenskab havde forhindret et velbegavet Barn i at naa de Resultater, Evnerne berettigede det til. Det skal blive interessant at se, om Resultaterne af Skolegangen i Mellemskolen vil svare til I. K.

For denne Aargang var Gennemsnits I. K. 101,5, og iøvrigt fordelte Børnene sig inden for de forskellige Intelligensgrupper saaledes:

Intelligens- Kvotient	V.	R.	Ø.	St.	I alt
Under 70	0	0	3	1	4
70—74	3	0	5	0	8
75—79	5	0	2	0	7
80—84	8	3	4	1	16
85—89	10	8	9	1	28
90—94	14	15	16	14	59
95—99	20	26	26	16	88
100—104	31	18	39	27	115
105—109	34	23	62	23	142
110—114	13	14	18	12	47
115—119	11	10	13	3	37
120—124	1	4	6	2	13
125—129	0	0	0	1	1

For at belyse Spredningen i Klassernes Intelligensalder og for lettere at kunne overse Fordelingen af I. K., udarbejdede jeg omstaaende Kurver. Det er indlysende, at en Klasse, hvor Spredningen er stor, er vanskeligere at arbejde med end en Klasse, der er jævn, og selvfølgelig er det lettere at arbejde med begavede end med ubegavede Børn. Klassernes Intelligenskvotienter er ret uligelig fordelte, deraf følger det større eller mindre Antal „Mellemskolekandidater“.

Intelligensundersøgelserne skulde være en Hjælp baade for Hjem og Skole, idet den øvede Undersøger foruden selve Intelligenskvotienten ogsaa faar et Indtryk af Barnets Karakter og ser, hvor Barnets forskellige Evner ligger, om det f. Eks. har mere eller mindre Fantasi, eller om det er i Stand til at koncentrere sig om en Opgave, om det har logisk Sans o. s. v., og ved Samarbejde mellem Skolepsykologen, Barnets Lærer og dets Hjem skulde man naa til en bedre Forstaaelse af Barnet og dermed bedre være i Stand til at kunne bøde paa eventuelle Mangler, rette visse Fejl og give det enkelte Barn en netop for det egnet Undervisning.

Resultatet af Intelligensmaalingerne ses af de efterfølgende Kurver.

Forklaring til Kurverne.

Tallene ved venstre Side angiver Intelligenskvotienten, naar de læses uden Decimal, og Intelligensalderen med een Decimal. Eks.: 90 betyder baade I. K. 90 og I. A. 9,0.

De Tal, der staar nederst, angiver Antal prøvede Børn.

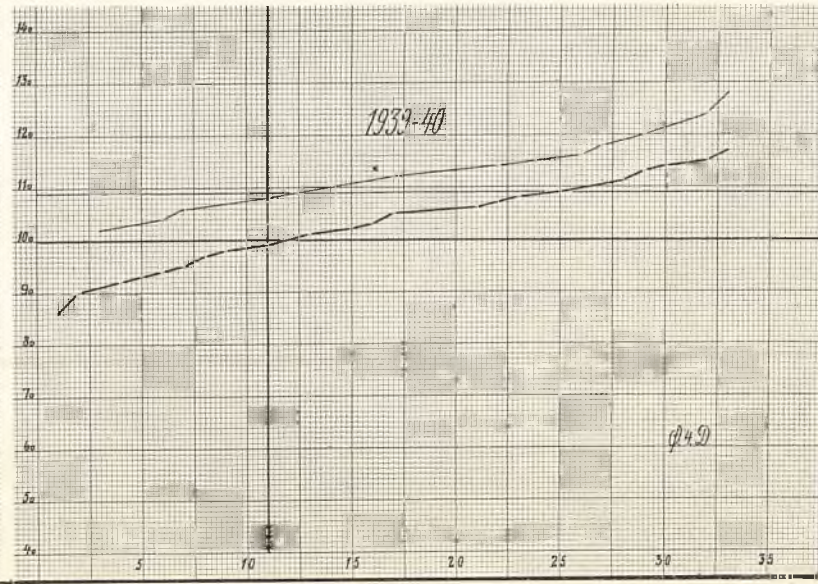
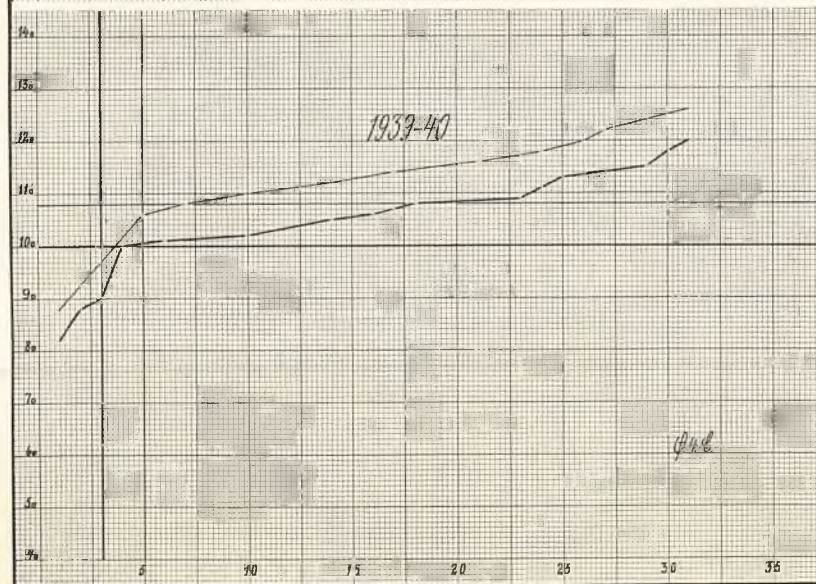
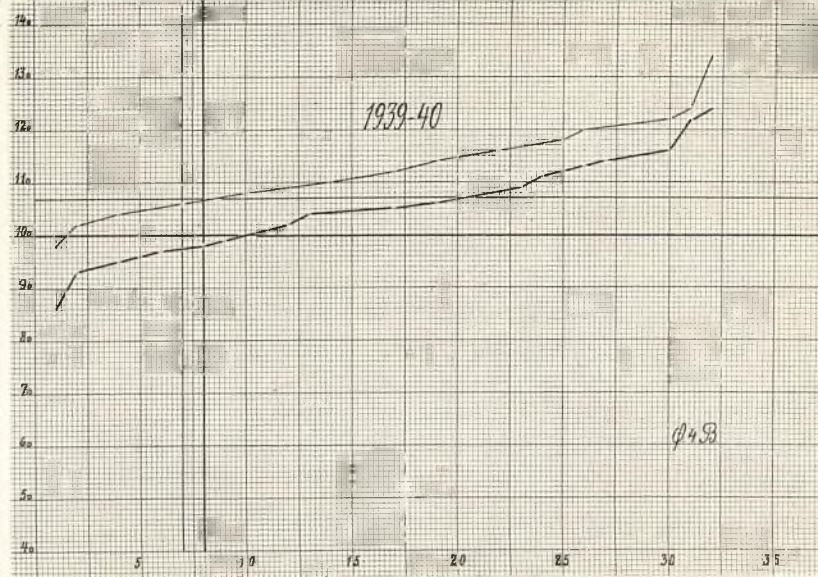
Den „fede“ Kurve angiver Intelligenskvotienten.

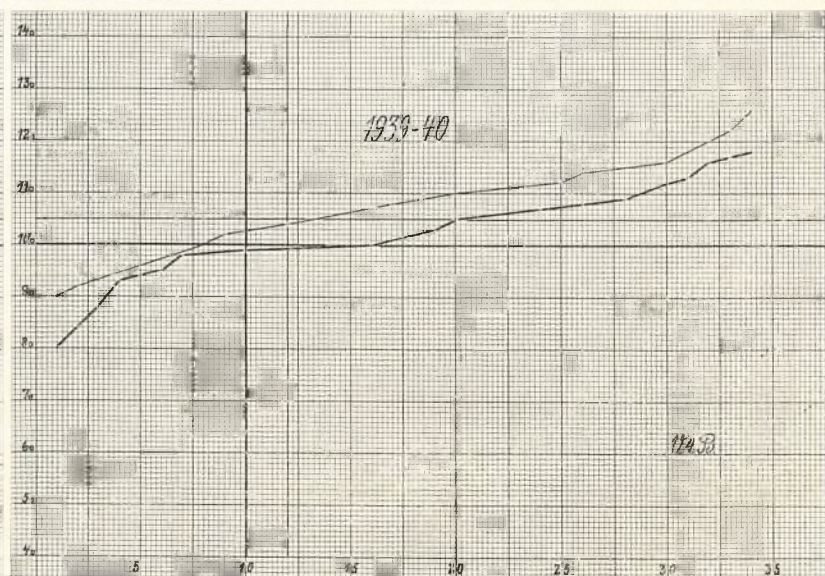
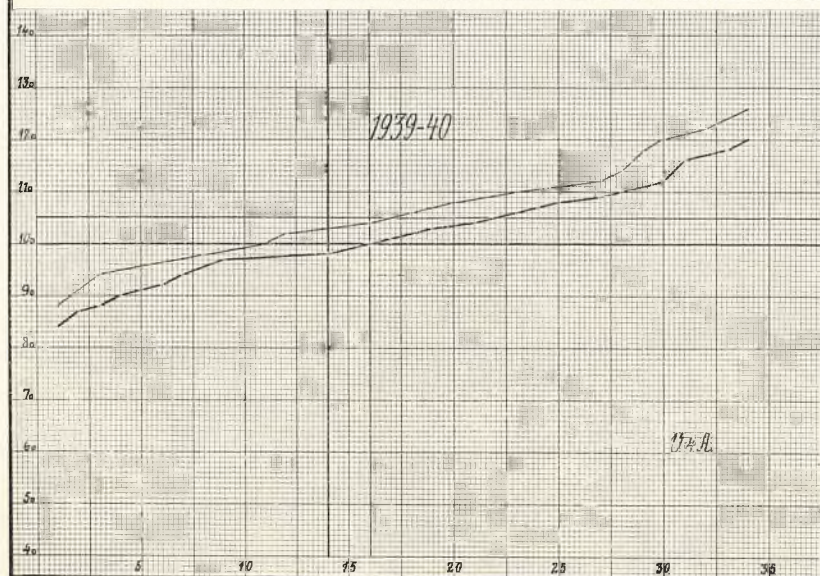
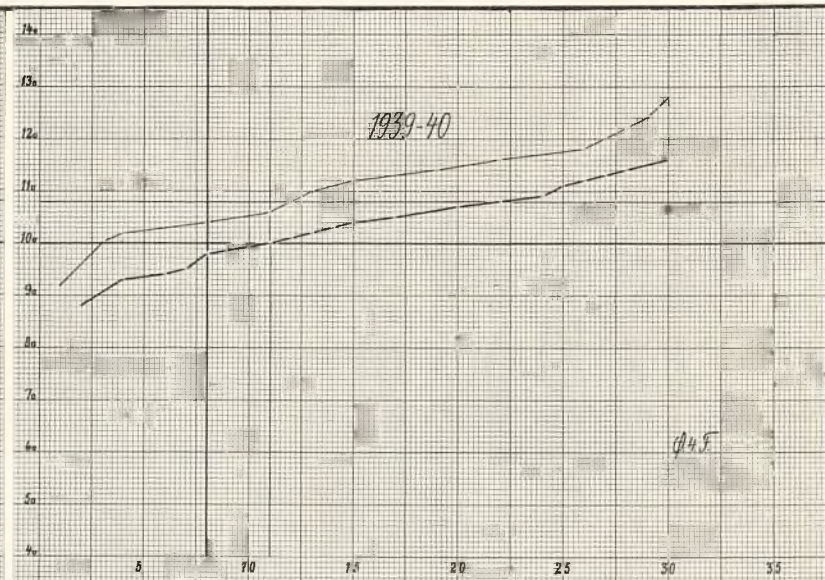
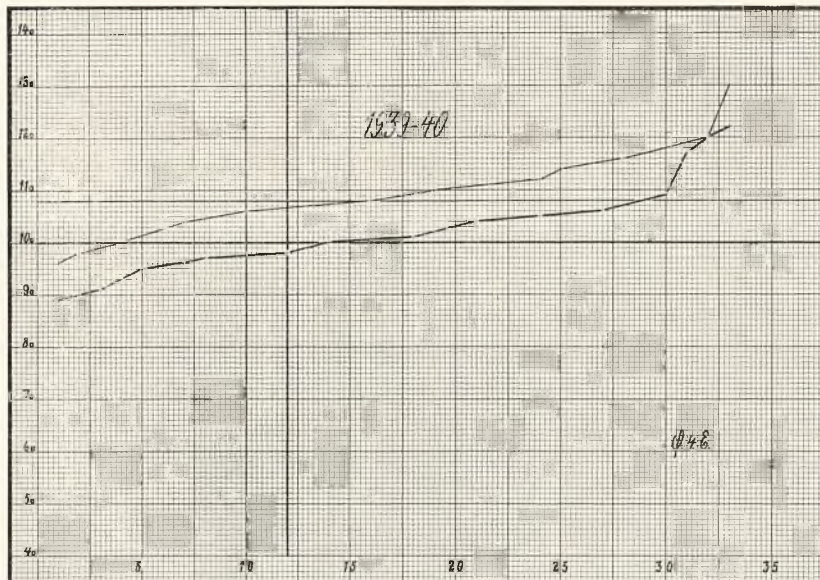
Den „magre“ Kurve angiver Intelligensalderen.

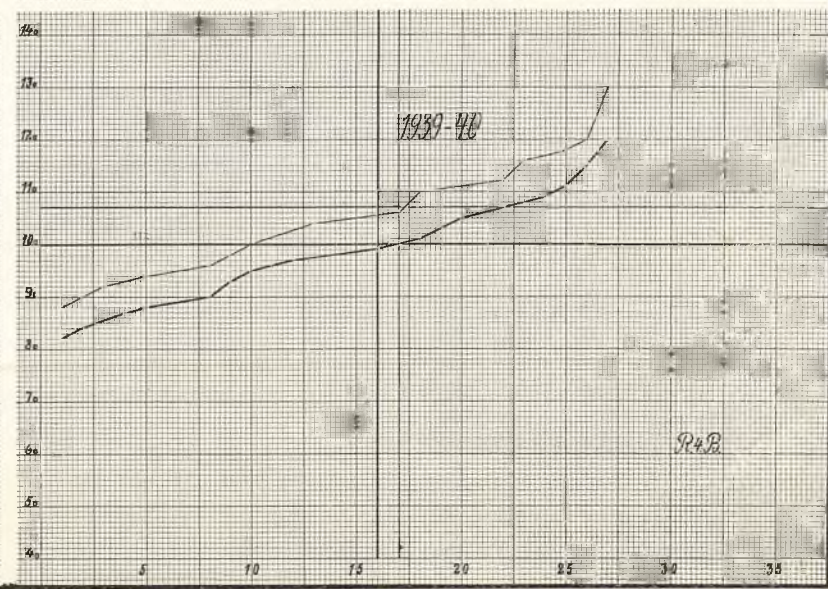
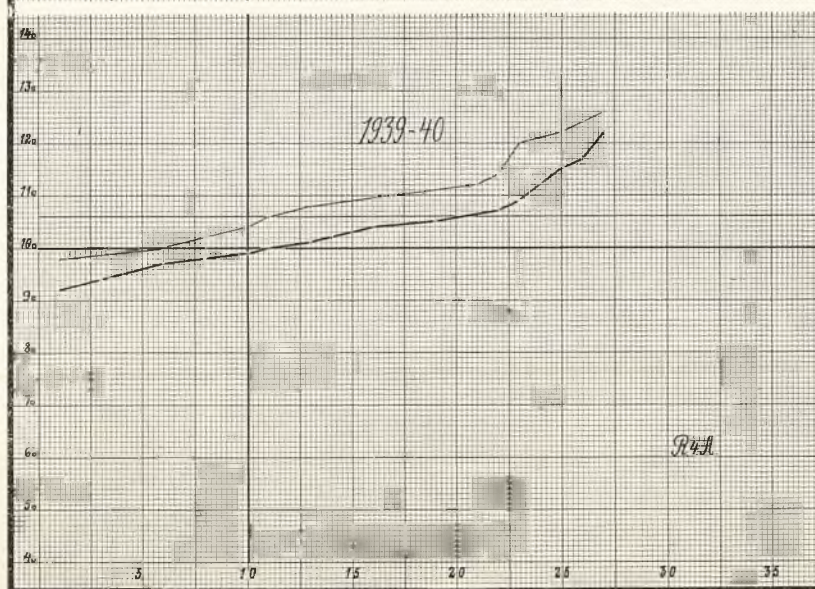
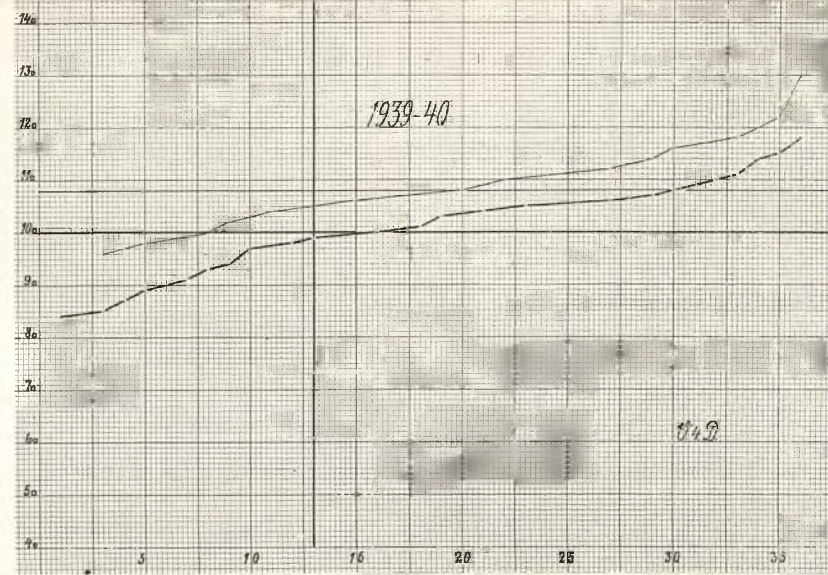
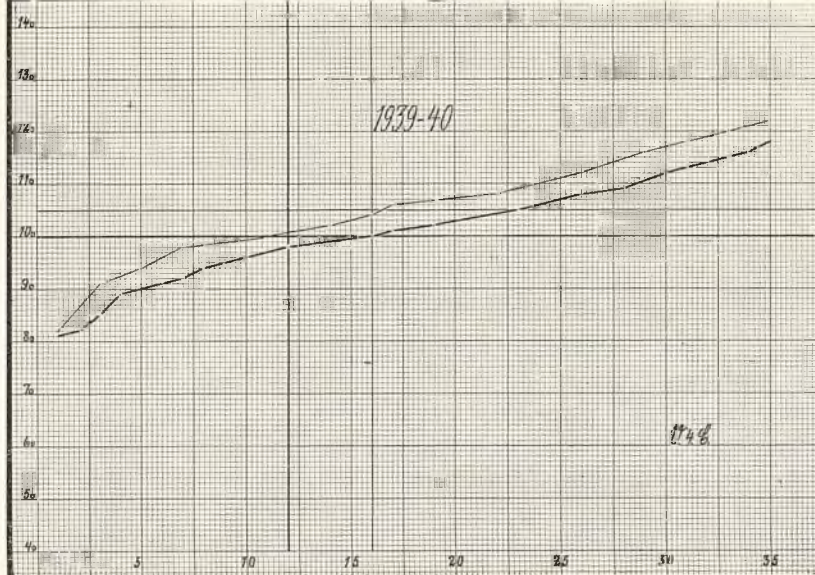
Den tykke og den tynde vandrette Linie angiver henholdsvis normal I. K. og normal I. A.

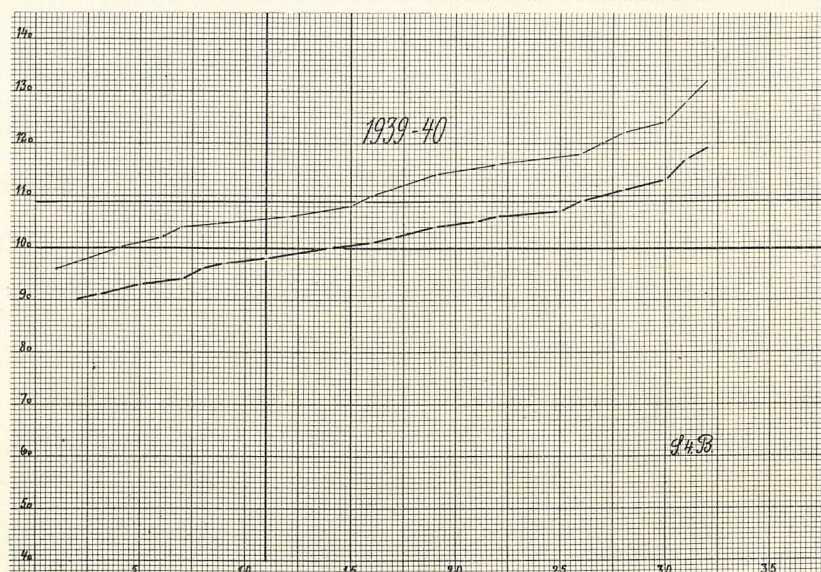
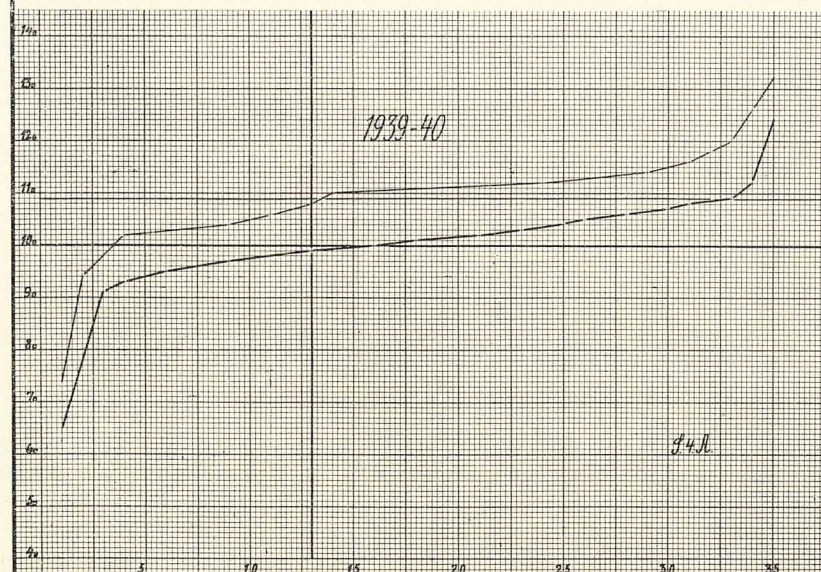
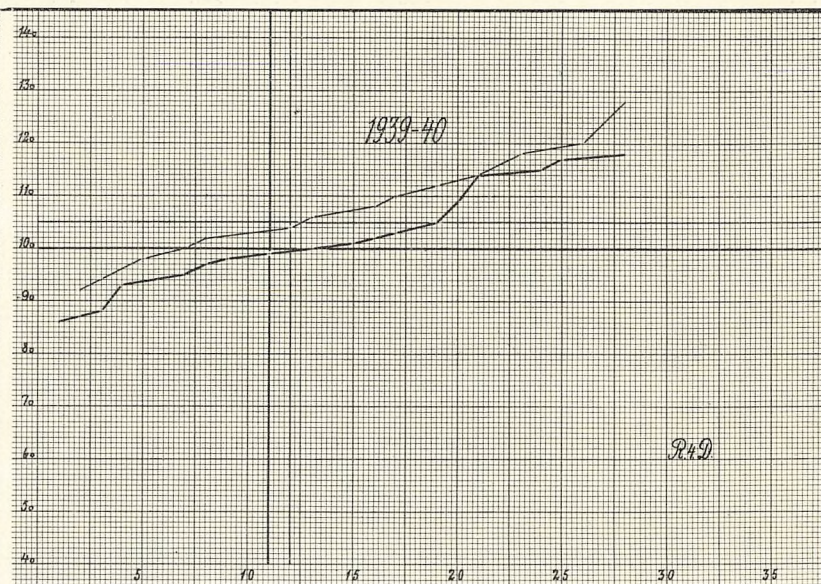
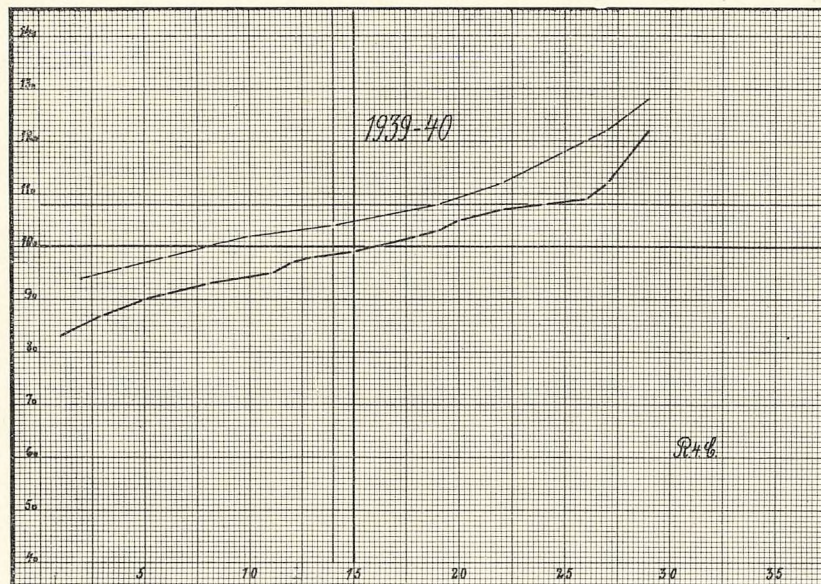
Den tykke lodrette Linie deler Klassen saaledes, at den Del, der er til venstre, har under normal I. K., og den Del, der er til højre, har over normal I. K.

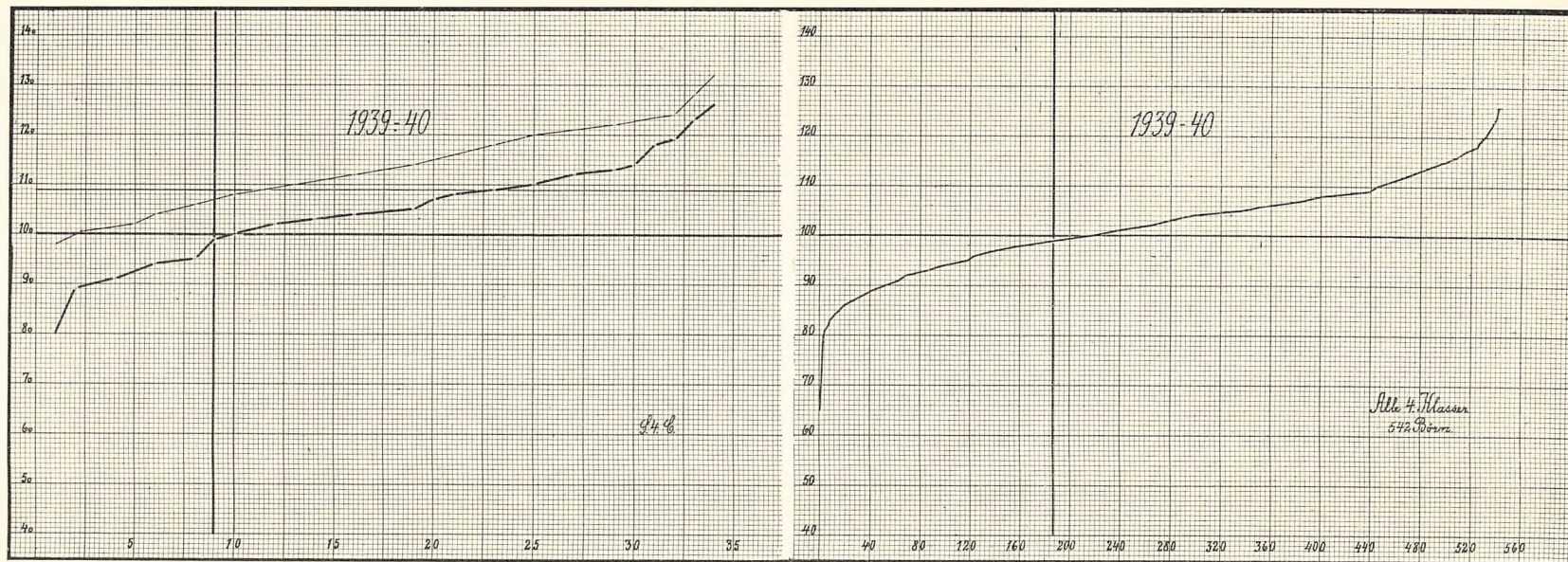
Paa samme Maade deler den tynde lodrette Linie Klassen i to Grupper med Hensyn til Intelligensalderen.

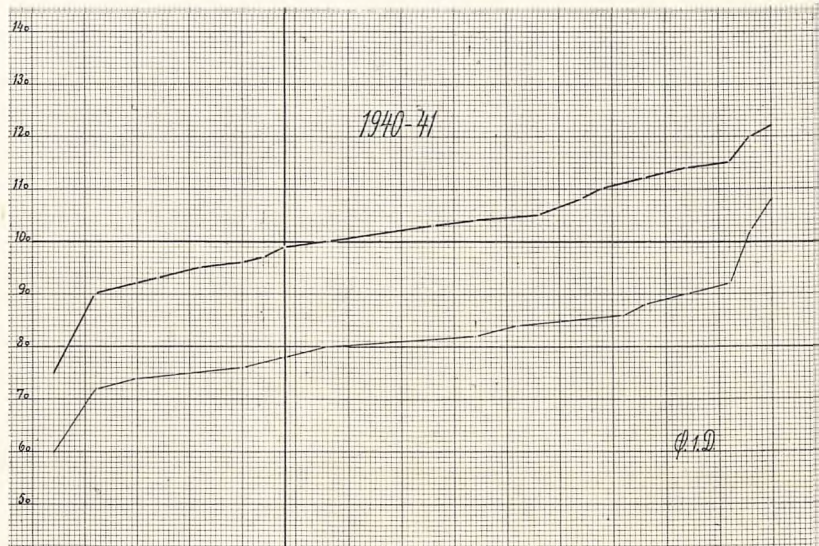
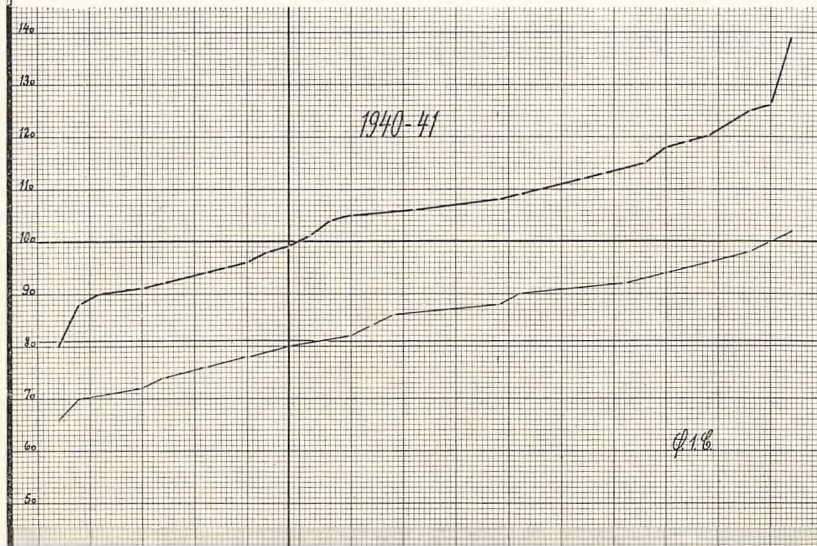
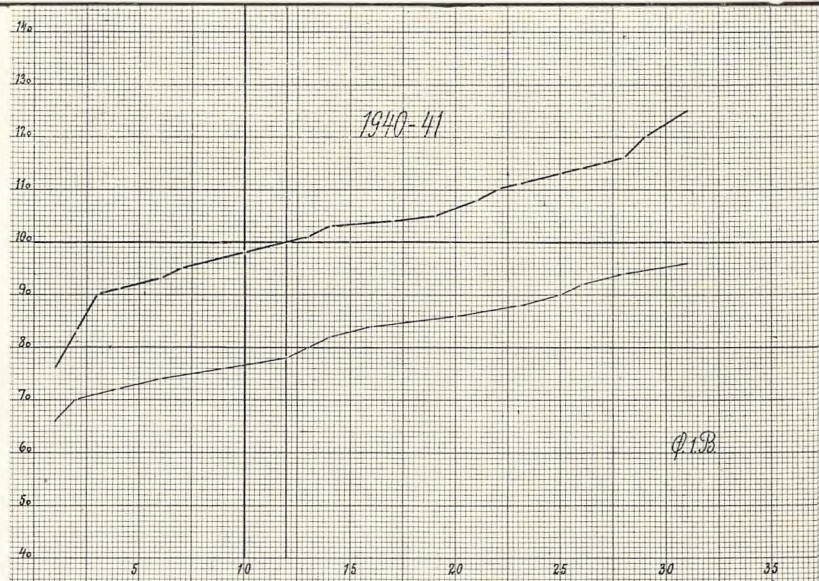
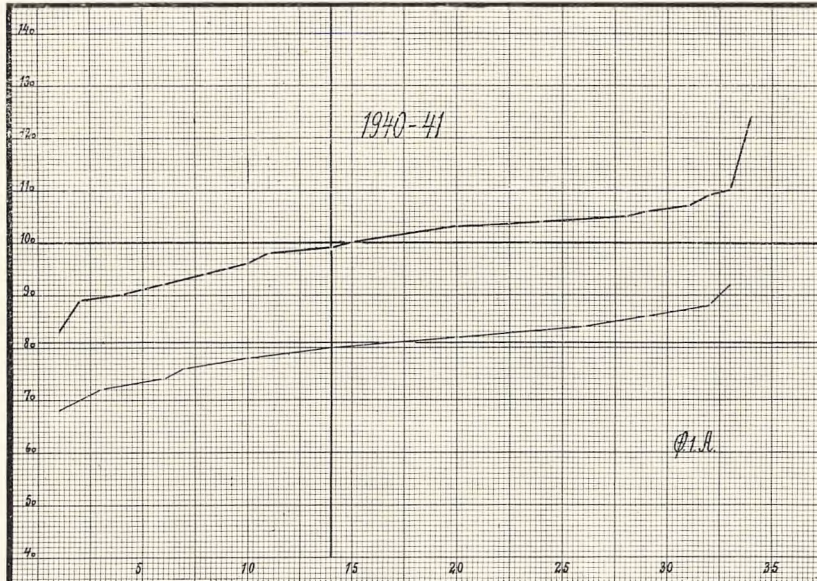
Det samlede Resultat af Prøverne.

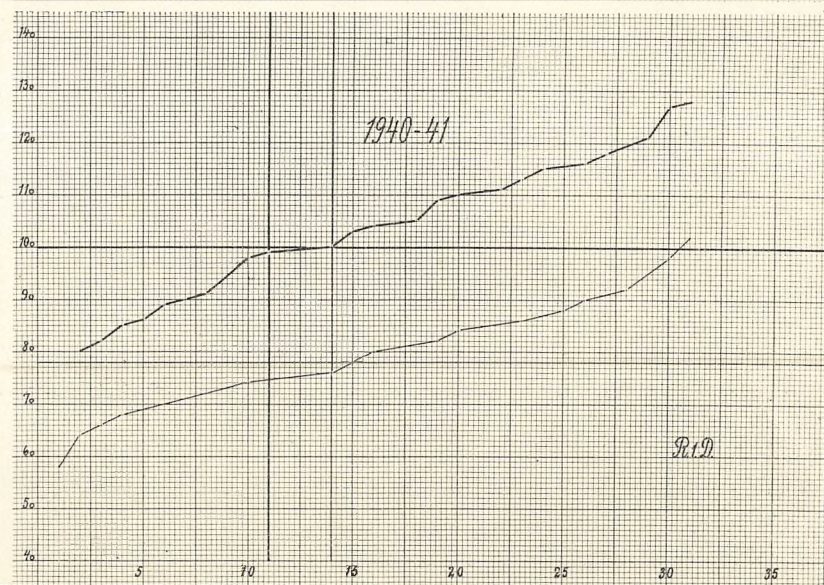
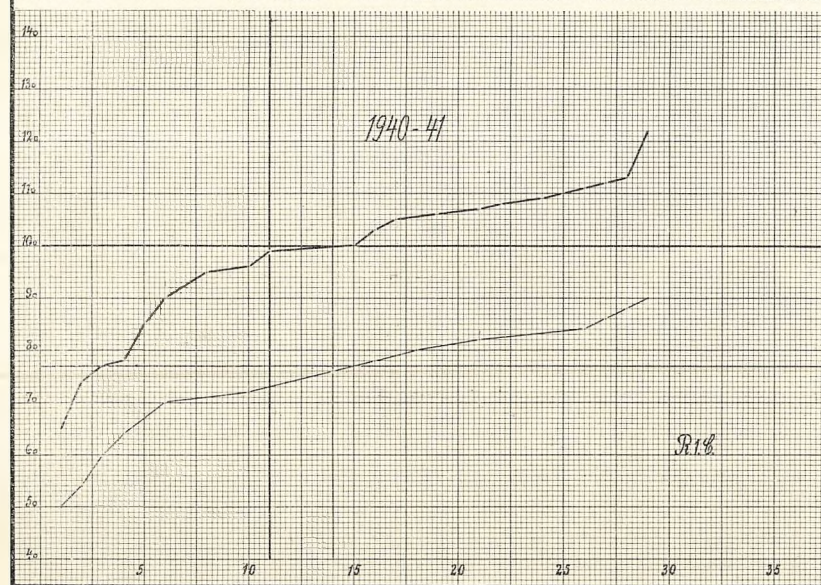
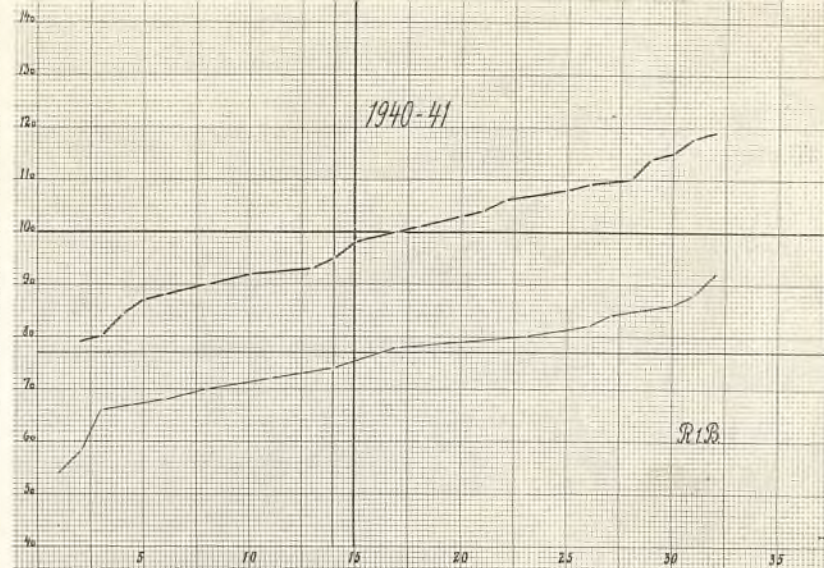
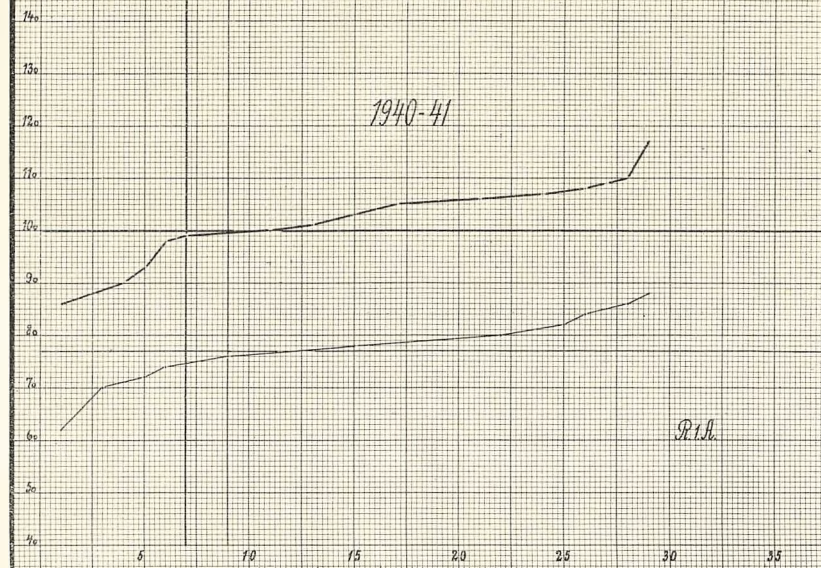
4. Klasser 1939-40.

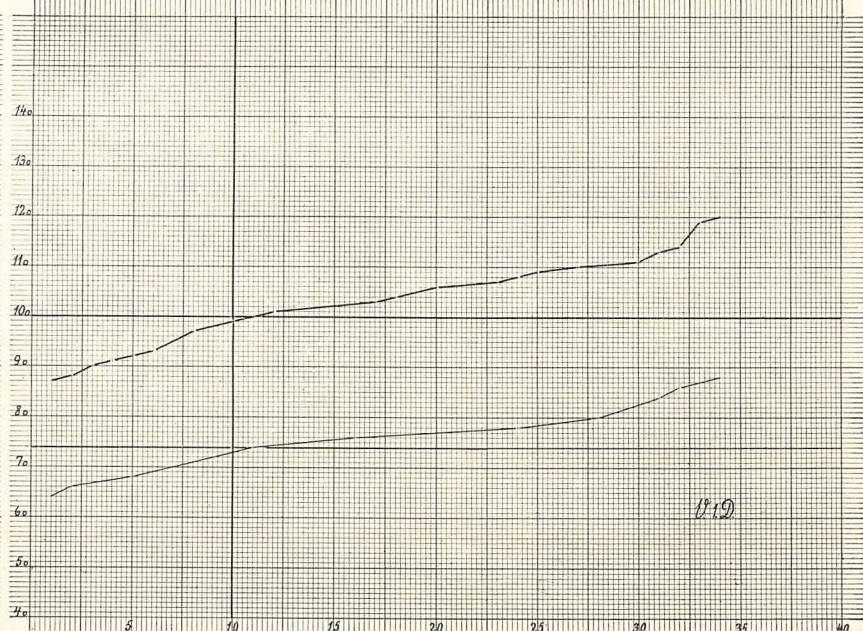
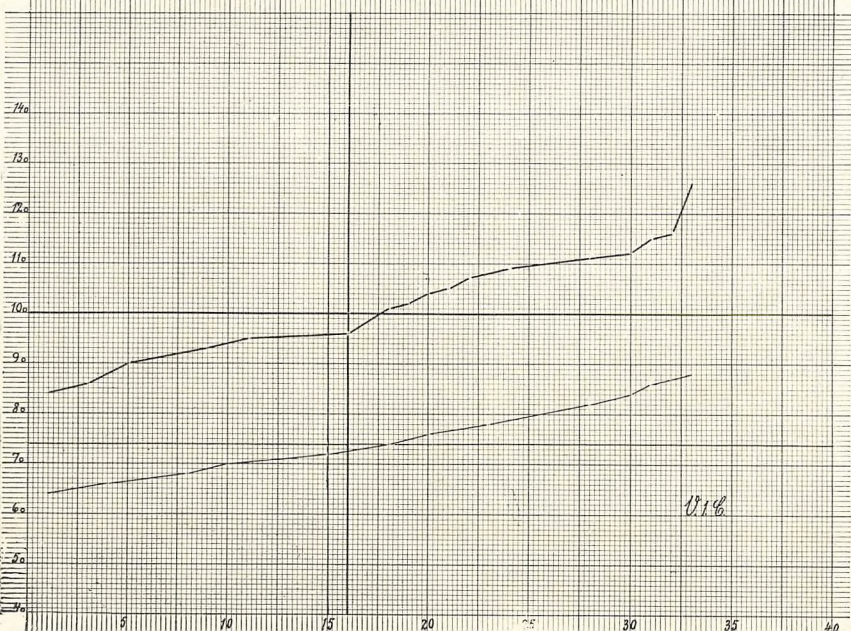
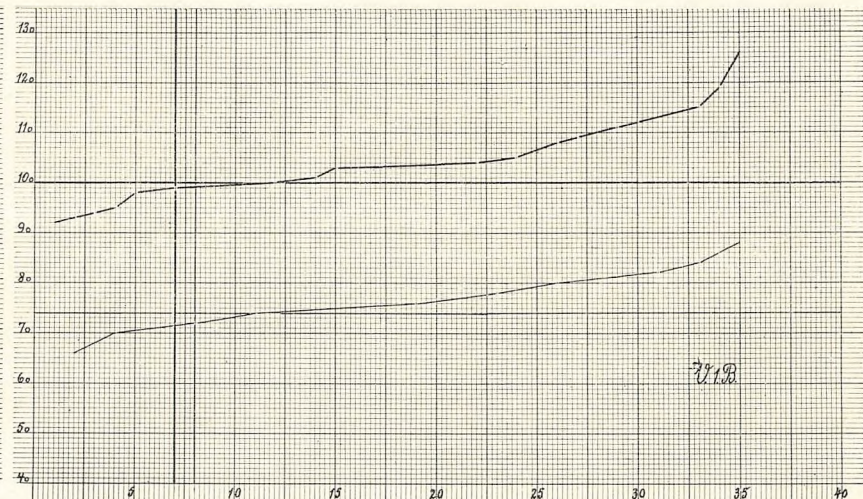
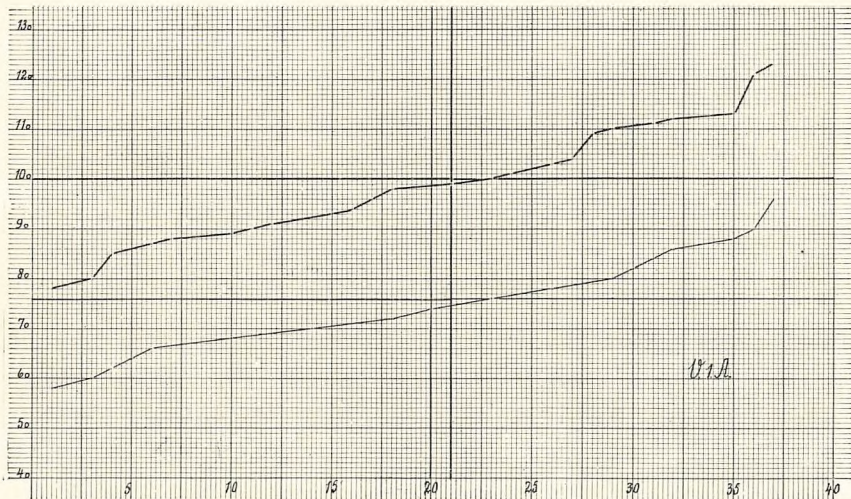
	Hele Skolen			Alle Skoler		
	Antal Børn	Intelligens-Kv.		Antal Børn	Intelligens-Kv.	
		Sum	Gennemsnit		Sum	Gennemsnit
Vestre Skole	150	15019	100,12			
Rørkjær „	111	11243	102,19			
Østre „	203	20678	101,37			
Stormgades Sk.	101	10372	102,69	565	57312	101,5

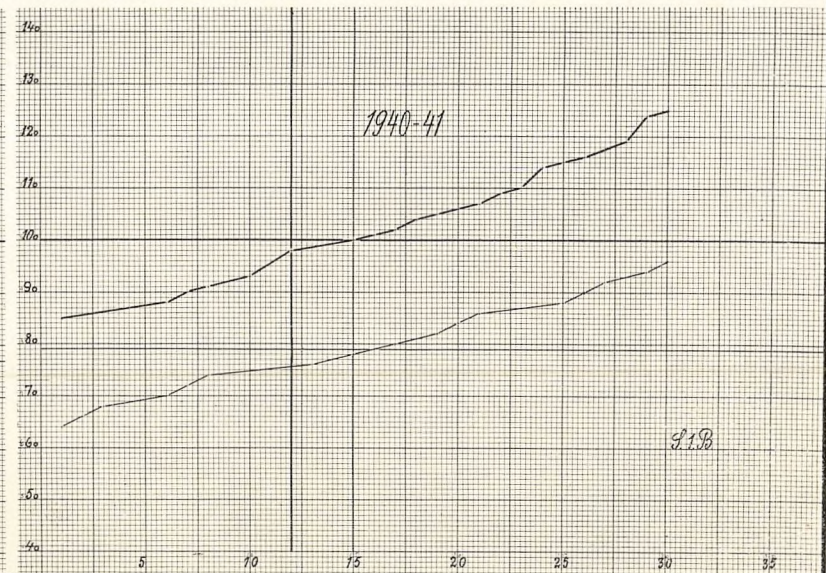
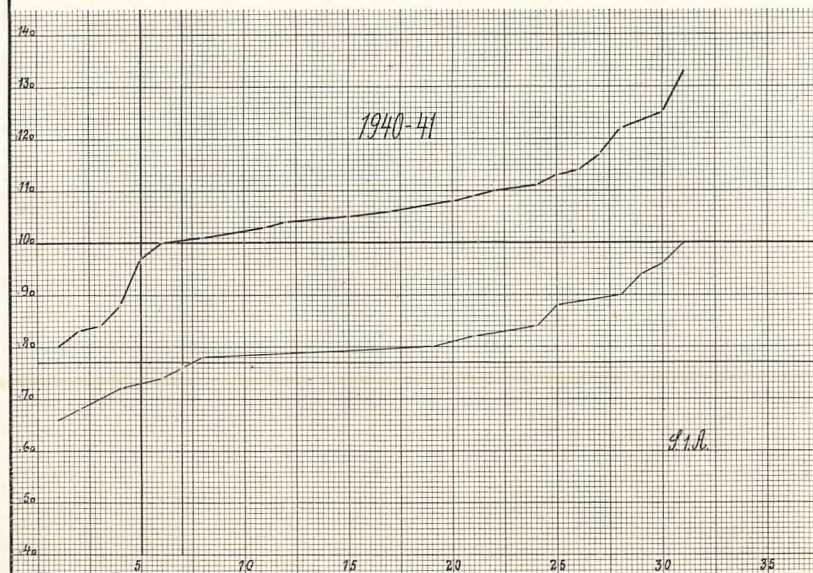
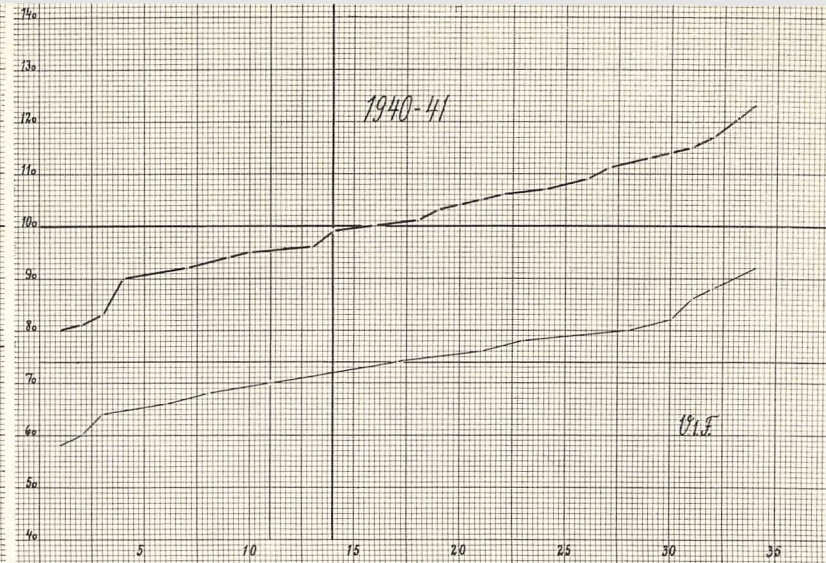
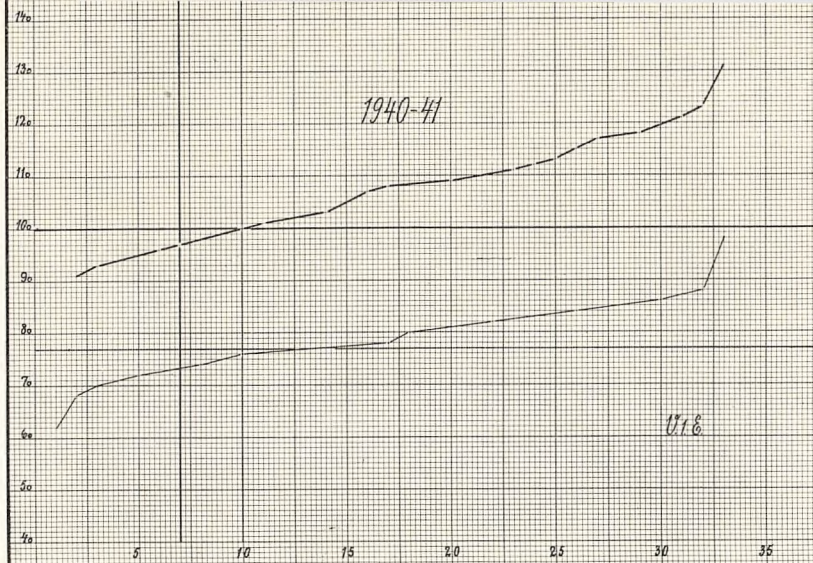
1. Klasser 1940-41.

	Hele Skolen			Alle Skoler		
	Antal Børn	Intelligens-Kv.		Antal Børn	Intelligens-Kv.	
		Sum	Gennemsnit		Sum	Gennemsnit
Vestre Skole	206	21189	102,86			
Rørkjær „	121	12193	100,76			
Østre „	136	14087	103,57			
Stormgades Sk.	61	6352	104,16	524	53821	102,7

Lærerpersonalet den 1. September 1941.

	Skole	Født	Eksa- mens- aar	Ansæt i Esbjerg	Ansæt i nuv. Stilling	Tjeneste- alder
Skoledirektør.						
Olaf Petersen	—	15/4 91	1913	1/4 39	1/4 39	1/4 35
Overlærere.						
1. O. H. L. Borup	Ø	24/12 78	1902	1/3 19	1/7 28	1/7 28
2. M. P. Jensen	R	27/2 77	1900	1/11 02	1/12 32	1/12 32
3. V. Langvad	D	5/6 75	1895	1/11 01	1/5 29	1/5 29
4. S. Laursen	S	15/2 85	1914	16/8 15	1/1 31	1/1 31
5. N. C. Sæderup	V	16/3 95	1916	1/1 38	1/1 38	1/1 38
Viceinspektører.						
1. Jacob Andersen	V	9/6 98	1920	2/11 21	1/8 36	1/8 22
2. H. A. Hansen	Ø	7/3 94	1915	13/9 18	1/8 36	1/10 18
3. Aage H. Jørgensen	D	14/5 86	1909	16/3 11	1/8 36	1/8 11
4. Arne Jørgensen	R	17/5 01	1929	20/1 30	1/8 36	1/4 32
5. S. Land	R	20/4 93	1914	1/4 19	1/8 36	1/5 17
6. P. Damgaard Petersen	S	11/1 84	1909	1/5 21	1/7 39	1/8 11
7. L. Th. Sørensen	D	14/5 84	1908	1/4 10	1/9 29	1/7 10
8. Svend Aage Werborg	S	21/11 06	1927	30/4 28	1/7 40	1/12 30
Fast ansatte Lærere.						
1. Magne Astrup	R	30/5 10	1932	1/4 34	1/9 37	1/4 36
2. F. R. Astrup	S	7 3 78	1899	1/11 02	1/11 04	1/4 02
3. Børge Laurits Barløse	Ø	14/1 14	1936	16/8 37	1/4 41	1/4 40
4. H. R. Brandt	D	26/3 91	1915	1/9 18	1/9 18	1/7 17
5. Karl M. Bruun	S	7/12 03	1928	1/1 31	1/1 33	1/5 31
6. N. J. Gunnar Carlsen	S	22/1 07	1928	1/10 28	1/7 32	1/7 31
7. J. Hedegaard Christensen	R	30/10 08	1930	1/4 31	1/11 34	1/4 33
8. Thomas Christensen	D	11/9 05	1927	1/4 28	1/1 31	1/10 29
9. Vilhelm Christensen	V	5/11 08	1934	1/10 30	1/12 38	1/2 37
10. A. R. Dalhøj, if. § 35	R	11/3 82	1904	1/5 18	1/5 18	1/11 05
11. Øjvind Dige	R	7/5 07	1932	30/8 32	1/8 36	1/9 34
12. Jacob Fager	R	27/8 89	1913	3/3 19	1/11 20	1/4 19
13. Sofus N. Friberg, if. § 35	R	9/2 99	1925	1/1 30	1/4 31	1/8 27
14. H. Chr. Greve, if. § 35	S	27/9 90	1916	1/4 21	1/4 23	1/9 18
15. Carl M. Hansen	Ø	16/7 95	1916	1/5 19	1/6 25	1/8 19
16. Viggo Bak Harder	D	1/9 11	1932	20/5 35	1/9 40	1/11 36
17. J. P. Heding, if. § 35	S	25/7 85	1909	1/9 18	1/9 18	1/8 11
18. J. M. P. Holmberg	R	20/8 09	1931	22/2 32	1/5 35	1/3 34
19. Henry H. Jacobsen	S	2/10 10	1932	12/8 32	1/5 35	1/11 34
20. S. Holt Jensen	R	12/1 95	1916	1/2 22	1/8 22	1/2 19
21. Peter Jessen	R	18/10 04	1925	12/4 26	1/8 30	1/11 28
22. Niels L. C. Jørgensen	S	9/7 11	1932	1/4 33	1/4 37	1/8 35
23. V. H. Hillerup Jørgensen	R	21/11 86	1907	1/8 13	1/4 17	1/4 12
24. P. Chr. Kragh	D	11/10 94	1915	1/12 19	1/12 19	1/3 19
25. Peter Chr. Kromann	S	3/9 09	1931	15/4 39	1/4 41	
26. J. A. Ladegaard	D	13/8 82	1903	1/6 11	1/12 12	1/8 07
27. F. J. A. Larsen	D	13/7 77	1898	1/11 03	1/11 05	1/10 02
28. Kristian Fr. Larsen	Ø	2/4 06	1929	9/10 30	1/11 34	1/11 32

Lærerpersonalet den 1. September 1941.

	Skole	Født	Ek- sa- mens- aar	Ansæt i Esbjerg	Ansæt i nuv. Stilling	Tjeneste- alder
9. Niels Laursen	R	9/5 93	1915	1/12 18	1/7 20	1/12 18
0. Aage A. C. V. Lund, if. § 35	D	13/5 81	1903	13/3 07	1/12 09	1/4 07
1. Svend Eg Lykkegaard	D	21/2 09	1930	2/9 31	1/11 34	1/7 34
2. Hagbart Peter Madsen	V	25/9 10	1932	1/1 36	1/2 41	1/9 38
3. C. M. Marcussen	V	21/5 94	1918	1/9 29	1/9 29	1/7 20
4. R. Mortensen	D	28/7 94	1915	1/9 19	1/11 20	1/9 19
5. K. C. Nielsen	D	22/4 92	1913	1/9 14	1/1 18	1/5 17
6. N. Laurits Nielsen	S	24/5 98	1920	1/2 22	1/12 25	1/7 22
7. Th. Aksel Østerskov Nielsen	Ø	28/2 08	1932	1/9 32	1/12 35	1/12 34
8. H. Nyhuus	D	14/2 91	1912	1/3 19	1/3 19	1/3 19
9. J. G. Ochsner	S	31/3 79	1901	1/11 03	1/11 04	1/11 03
0. A. P. Pedersen	D	19/9 85	1909	1/4 11	1/2 13	1/8 11
1. Chr. Villiam Pedersen	R	7/6 10	1931	1/4 33	1/12 36	1/2 36
2. Johannes M. Pedersen	S	6/12 03	1925	15/4 26	1/11 30	1/1 28
3. K. J. R. Gabriel Pedersen	V	15/3 96	1920	6/2 21	1/7 25	1/7 22
4. A. Valther Petersen	R	21/7 10	1931	1/4 33	1/12 36	1/2 36
5. H. Aare-Petersen	R	14/10 88	1909	1/1 18	1/3 19	1/11 12
6. M. P. Petersen	D	9/1 94	1916	1/10 19	1/3 20	1/8 18
7. Arne S. Schmidt	V	10/3 09	1933	1/9 35	1/1 40	1/4 37
8. Ejnar A. Skaarup	D	9/7 12	1933	9/11 34	1/2 41	1/4 38
9. Max Steen Søndergaard	S	21/2 14	1935	1/9 37	1/2 41	1/9 38
0. Søren Peter Sørensen	R	25/6 98	1923	1/7 25	1/4 28	1/8 25
1. Th. Ejvind Thomasen	D	25/10 06	1927	1/4 31	1/3 33	1/3 33
2. Hans Toft	Ø	7/2 97	1928	19/4 29	1/3 33	1/5 31
3. F. R. N. Tornsberg	D	1/4 84	1914	1/4 31	1/4 31	1/9 16
4. Just M. P. Villumsen	D	30/6 98	1919	26/1 22	1/8 27	1/7 22
5. M. Vilsgaard, if. § 35	R	22/3 85	1907	1/4 14	1/4 17	1/8 09
6. Erik Damkjær Vind	Ø	23/8 08	1932	1/4 34	1/4 39	1/9 36
7. H. V. Voldsgaard, if. § 35	D	23/2 85	1913	1/12 19	1/12 19	1/12 16
8. Carlo J. P. Windt	V	19/6 09	1931	1/4 36	1/1 40	1/6 36
9. Jørgen Wolff, if. § 35	S	28/12 03	1925	17/8 25	1/9 29	1/1 28
0. S. H. Zilsdorff	S	8/11 85	1907	1/2 12	1/2 13	1/2 12

Fast ansatte Lærereinder.

1. Laura Balmer, f. Enkegaard	R	27/6 07	1930	1/10 30	1/5 35	1/12 33
2. K. P. Bonde, if. § 35	D	25/10 84	1907	22/8 07	1/5 11	1/8 09
3. Th. v. Bülow, f. Wimmelmann ..	D	21/12 79	1904	1/9 04	1/9 06	1/11 04
4. A. Christensen	S	15/9 90	1911	1/8 24	1/8 24	1/10 14
5. M. C. Erichsen	Ø	27/10 74	1897	1/2 01	22/4 03	1/6 99
6. M. L. Espelund	V	24/12 76	1904	1/12 08	1/12 09	1/8 07
7. I. M. V. Fager, f. Kiilerich	R	8/10 97	1918	1/4 20	1/6 23	1/11 21
8. M. Gernhammer, f. Malthasen	R	20/6 93	1917	1/4 20	1/11 21	1/8 19
9. Margrete P. Hald	D	28/3 96	1924	30/5 24	1/5 29	1/6 26
0. V. F. Heidemann, if. § 35	D	7/6 95	1917	1/7 20	1/7 20	1/7 20
1. Dagny Hillersborg	D	1/10 08	1929	21/4 32	1/12 36	1/5 34
2. Marie Louise Holstebro	V	20/9 04	1929	30/1 33	1/4 38	1/11 33
3. Kathrine J. Ibsen	Ø	19/5 01	1926	1/4 33	1/12 36	1/4 33
4. Signe Jensen	R	11/11 95	1922	11/11 25	1/9 31	1/3 25
5. A. Johansen	S	17/11 88	1910	10/9 10	1/5 14	1/12 12

Lærerpersonalet den 1. September 1941.

	Skole	Født	Eksa- mens- aar	Ansæt i Esbjerg	Ansæt i nuv. Stilling	Tjeneste- alder
16. O. Jørgensen	V	26/6 92	1914	12/4 17	1/12 19	1/8 10
17. Ellen Korsholm	R	4/11 01	1926	2/9 31	1/11 34	1/1 31
18. Anna Gudrun Krogh	D	4/12 11	1933	1/4 37	1/2 41	1/9 31
19. Marie K. Langvad	Ø	10/11 81		1/10 13	1/8 28	1/7 21
20. Karen M. Larsen, f. Thomsen	R	16/4 05	1927	29/11 27	1/3 33	1/4 31
21. M. K. Larsen, f. Boesen	R	22/11 77	1903	25/8 03	1/5 11	1/5 01
22. Antonia Nielsen	D	29/5 97	1929	1/7 36	1/7 36	1/7 31
23. Ellen Søbjerg Nielsen	V	4/4 11	1933	1/1 35	1/9 40	1/1 31
24. Gudrun Nielsen	R	9/1 11	1933	1/1 35	1/9 40	1/1 31
25. Karen M. J. V. Nielsen	S	16/8 05	1927	13/12 27	1/4 33	1/4 31
26. M. Nielsen	S	3/11 92	1913	1/2 16	1/12 19	1/12 10
27. Svava J. Nielsen, f. Svava	Ø	14/4 83	1906	1/9 07	1/3 10	1/9 01
28. Bertha M. Pedersen	S	30/6 91	1916	8/4 18	1/11 20	1/12 11
29. K. Pedersen, f. Lorck-Madsen	D	27/2 87	1909	1/10 12	1/8 18	1/10 11
30. K. Elisabeth Pedersen	S	9/1 99	1920	16/8 20	1/11 24	1/2 21
31. Emma Petersen, f. Mols	V	3/8 95	1917	1/9 20	1/9 20	1/9 20
32. K. Aare-Petersen, f. Thude	Ø	7/5 88	1909	20/2 10	1/12 13	1/6 11
33. Anna K. D. Rasmussen	V	3/11 98	1919	1/4 21	1/6 25	1/12 21
34. Marie Ravn	S	2/9 12	1935	1/11 36	1/4 41	1/7 31
35. Anna Riis-Antonsen, f. Lauridsen	R	1/10 02	1929	10/6 29	1/7 33	1/10 31
36. H. Rosendahl, f. Hansen	Ø	18/7 78	1901	24/6 02	1/3 09	1/7 01
37. Inger A. Rosenkilde	R	16/8 07	1930	1/10 30	1/5 35	1/1 31
38. Maren Schmidt	Ø	8/1 11	1933	1/12 36	1/9 40	1/11 31
39. Marie Th. Schou	D	3/11 94	1918	1/6 25	1/8 27	1/11 20
40. Carly Sloth, if. § 35	S	6/1 91	1913	1/11 20	1/11 20	1/7 11
41. Maja K. M. Stensig	Ø	3/3 00	1926	22/4 27	1/3 33	1/4 30
42. Anna Vilhelmine P. Svarrer	V	12/2 78		1/4 12	1/8 28	1/7 21
43. Kristiane Sørensen	S	24/2 04	1931	2/9 31	1/12 36	1/12 31
44. Edith Brandt Thomsen	S	28/12 01	1932	1/4 38	1/1 40	1/11 31
45. Mary A. Thomsen	S	5/12 94	1922	16/8 23	1/5 29	1/4 21
46. Ulla Vorm	R	19/2 10	1932	14/11 32	1/3 38	1/12 31
Timelærere.						
1. Thorkil Holm	S	10/10 17	1939		1/4 41	
2. Jens Kr. Jensen	V	9/6 11	1935		1/2 41	
3. Henning Selmer-Krogh	S	11/11 13	1936		1/1 40	
4. Hans Herluf Madsen	Ø	1/6 12	1935		1/9 40	
5. Ahlmann E. Nielsen	V	22/6 16	1939		1/4 41	
6. Jacob Pedersen Ruby	S	12/3 12	1938		1/2 41	
7. Jørgen Boye Høyer Pors	S	2/8 11	1939		1/2 41	
8. Oluf Schultz		9/10 12	1936		1/8 39	
9. Kjeld Skouboe Tholle	S	14/7 13	1936		1/4 39	
Timelærerinder.						
1. Ellen Bach	V	12/5 12	1937		1/9 40	
2. Margr. Okkels Birk	V	3/2 10	1933		1/8 39	
3. Irma Boisen	V	29/2 16	1937		1/1 40	
4. Else Nielsen	V	19/2 17	1939		1/4 41	
5. Nielsine Joh. Nielsen	Ø	24/11 10	1936		1/9 40	

Lærerpersonalet den 1. September 1941.

	Skole	Født	Eksa- mens- aar	Ansæt i Esbjerg	Ansæt i nuv. Stilling	Tjeneste- alder
6. Kirsten M. Brorsen Sørensen	Ø	30/11 17	1939		1/2 41	
7 Gunvar Georgine Therkildsen	V	19/3 98	1925		1/7 41	
Vikarer (paa fast Mindsteløn).						
1. Ciliane Bork		8/2 20	1941		11/8 41	
2. Børge E. Hansen		8/8 17	1939		1/4 40	
3. Jane Hansen		11/5 08	1937		1/4 40	
4. Anna Kirst. Kildegaard		31/5 16	1940		20/11 40	
5. Gerda R. Lykkegaard		16/9 12	1937		20/11 40	
6. Peter V. Vedde Nielsen		10/12 17	1940		19/9 40	
7. Carl Viggo Sørensen		16/8 17	1940		20/11 40	
8. Vagn Thordal		7/2 18	1940		28/2 41	

Jubilæer.

25 Aars Ansættelse ved Skolevæsenet:

1/9 1939: Lærer K. C. Nielsen (D. Skole).

16/8 1940: Overlærer S. Laursen (S. Skole).

1/2 1941: Lærerinde Frk. Mariane Nielsen (S. Skole).

Forandringer i Lærerpersonalet.*Afgang:*

Lærer Johs. Kold Pedersen blev ansat som Lærer i Odense den 1. November 1939.

Lærerinde Oline Nielsen fik efter Ansøgning bevilget sin Afsked m. Pension paa Grund af Alder den 1. Februar 1940. Frk. Nielsen havde virket som Lærerinde i Esbjerg i over 40 Aar.

Lærerinde Laura Bothilde Jensen fik bevilget Afsked m. Pension paa Grund af Alder og Sygdom fra 1. April 1940 — efter at have virket ved Esbjerg Skolevæsen siden 1904.

Viceinspektør Martin Chr. Paulsen blev kaldet til Overlærer i Silkeborg den 1. Maj 1940.

Lærerinde Ane Jakobsen, f. Jørgensen, fratraadte m. Pension den 1. August 1941 efter ca. 35 Aars Virksomhed som Lærerinde i Esbjerg.

Lærerne Hans Peder Hansen, Ejnar Steen Vestergaard, Niels Sørensen Toft og Karl Edvard Christiansen fik i Aaret 1940 Ansættelse som Lærere henholdsvis ved Aaby Skole, Gladsaxe komm. Skolevæsen, Sevel Hovedskole og Tønder Statsseminariums Øvelsesskole.

Lærerinde Else Rosalie Lund fratraadte den 1. Novbr. 1940 grundet paa Indgaaelse af Ægteskab med Arkitekt Bygom Clausen, Aarhus; og Timelærerinde Ingrid Rasmussen fik efter Ansøgning sin Afsked den 1. Marts 1941.

Tilgang:

Til Lærere kaldedes Timelærerne Arne Sillasen Schmidt og Carlo Johs. Petersen Windt, begge fra 1. Januar 1940.

Timelærerinde Edith Brandt Thomsen blev ansat som Lærerinde den 1. Januar 1940.

Vikarerne Henning Selmer Krogh og Peter Christensen Kromann ansattes som Timelærere, begge fra 1. Januar 1940.

Vikar Irma Boisen blev ansat som Timelærerinde 1. Januar 1940.

Lærer Svend Aage Werborg blev udnævnt til Viceinspektør ved Stormgades Skole den 1. Juli 1940.

1. September 1940 fandt følgende Ansættelser Sted: Timelærerinderne Ellen S. Nielsen, Gudrun Nielsen, Maren Schmidt og Timelærer Viggo Bak Harder fik fast Ansættelse. Vikarerne Hans Herluf Madsen, Ingrid Rasmussen, Ellen Bach og Nielsine Joh. Nielsen ansattes henholdsvis som Timelærer og Time- lærerinder.

1. Februar 1941 blev efternævnte ansat: Timelærerne Ejnar A. Skaarup, Hagbart P. Madsen og Max Steen Søndergaard som Lærere; Timelærerinde Anna Gudrun Krogh som Lærerinde og Vikarerne Jens Kr. Jensen, Jacob Pedersen Ruby, Jørgen B. Høyer Pors og Kirsten M. Brorsen Sørensen som henholdsvis Timelærere og Timelærerinde.

1. April 1941 blev følgende udnævnt: Timelærerinde Marie Ravn til Lærerinde, Timelærerne Peter Chr. Kromann og Børge Laurits Barløse til Lærere, Vikarerne Thorkil Holm, Ahlmann E. Nielsen og Else Nielsen til henholdsvis Timelærere og Timelærerinde.

Vikar Gunvar G. Therkildsen blev ansat som Timelærerinde 1. Juli 1941.

Den 31. December 1940 fandtes følgende Lærerstillinge opført paa Skoleplanen:

1 Skoledirektør.
5 Overlærere.
8 Viceinspektører.
52 Lærere.
8 Lærere med Løn efter § 35.
43 Lærerinder.
3 Lærerinder med Løn efter § 35.
9 Timelærere.
7 Timelærerinder.

I alt 136 Stillinger.

Lærerpersonalets ugentlige Timetal var pr. 31. December 1939:

	Undervisning	Afkortning for andet Skolearbejde	I alt
Danmarksgades Skole	1025 Timer	57 Timer	1082 Timer
Rørkjær Skole	1008 "	30 "	1038 "
Stormgades Skole	1158 "	43 "	1201 "
Vestre Skole	623 "	4 "	627 "
Østre Skole	685 "	9 "	694 "
I alt	4499 Timer	143 Timer	4642 Timer

Det samlede Timetal var 22 Timer større end Aaret i Forvejen. — Afkortningen for andet Skolearbejde omfattede: 103½ Time for Undervisning i Eksamensfag i IV Mkl. og Realklassen, 20½ Time for Undervisning i Husgerning og 19 Timer for Undervisning i Værneklasser.

Lærerpersonalets ugentlige Timetal var pr. 31. December 1940:

	Undervisning	Afkortning for andet Skolearbejde	I alt
Danmarksgades Skole	1050 Timer	57 Timer	1107 Timer
Rørkjær Skole	1007 „	34 „	1041 „
Stormgades Skole	1166 „	44 „	1210 „
Vestre Skole	706 „	9 „	715 „
Østre Skole	644 „	8 „	652 „
I alt	4573 Timer	152 Timer	4725 Timer

Det samlede Timetal var 83 Timer større end Aaret i Forvejen. — Afkortningen for andet Skolearbejde omfattede: 106½ Time for Undervisning i Eksamenfag i IV. Mkl. og Realklassen, 22½ Time for Undervisning i Husgerning og 23 Timer for Undervisning i Værneklasser.

Læreres og Lærerinders Fraværelse i Skoleaaret 1939—40.

	Timer		
	Paa Grund af Sygdom	Med Orlov	I alt
Lærere	1618	2435	4053
Lærerinder	5489	1376	6865
Tilsammen	7107	3811	10918

Under Orlov er medregnet 1524 Timer i Anledning af Aarskursus, Kursus og Intelligensprøver og 1703 Timer i Anledning af Læreres Indkaldelse til Militærtjeneste.

Foruden de forannævnte Aarsvikarer og de Vikarer, der blev ansat som Timelærere og Timelærerinder, virkede efternævnte som Vikarer ved Skolevæsenet i kortere eller længere Tid af Skoleaaret 1939—40: Lærer J. Jønsson og Lærerinderne Else Christensen, Marie Hansen, Gerda Jørgensen, Paula Laurson og Marie E. Larsen.

Læreres og Lærerinders Fraværelse i Skoleaaret 1940—41.

	Timer		
	Paa Grund af Sygdom	Med Orlov	I alt
Lærere	3132	711	3843
Lærerinder	3334	1165	4499
Tilsammen	6466	1876	8342

Under Orlov er medregnet 878 Timer i Anledning af Intelligensprøver.

Foruden de forannævnte Vikarer og de Vikarer, der blev ansat som Time- lærere og lærerinder, virkede efternævnte som Vikarer ved Skolevæsenet i kortere eller længere Tid af Skoleaaret 1940—41: Lærer Erik Aarestrup og Lærerinderne Marie Hansen og Marie E. Larsen.

Kursus for Lærere.

1939—40.

I Aarskursus (Fjernstudium) deltog følgende: Engelsk: Lærerne Sv. E. Lykkegaard og Børge Barløse. Lærerinde Marie Ravn. — Matematik: Lærer Sv. Aa. Werborg.

I korte Kursus deltog Lærerne Th. E. Thomasen: Svensk; E. Skaarup: Matematik; E. Vind: Erhvervsgeografi; Sv. E. Lykkegaard: Fysik; R. Mortensen: Sang og Musik; S. Holt Jensen: Tegning; Villiam Pedersen: Dansk; M. Astrup: Emneundervisning; E. St. Vestergaard: Dansk; J. Wolff: Tysk (v. Universitetet i Heidelberg); Gabr. Pedersen og Viceinspektør J. Andersen: Dansk. Lærereinderne Gudrun Nielsen, Ellen Nielsen og Ulla Vorm: Gymnastik (Snoghøj); Maren Schmidt og Johanne Nielsen: Smaasløjd.

Lærerne Kjeld Tholle og Kr. Larsen tog Sløjdlærereksamen.

I et Kursus i svagt begavede Børns Undervisning deltog Lærer Hagbart Madsen og Lærerinde Anna Rasmussen.

1940—41.

I Aarskursus (Fjernstudium) deltog følgende: Svend E. Lykkegaard og Marie Ravn: Engelsk. P. Chr. Kromann og J. Wolff: Tysk. Th. Christensen: Pædagogik.

Lærerne Th. Christensen og E. A. Skaarup bestod Faglærereksamen i Matematik henholdsvis i Januar Maaned 1940 og Marts Maaned 1941, og Lærerinde Mary A. Thomsen bestod Faglærereksamen i Engelsk i Januar Maaned 1940.

Instruktionskursus og Foredrag (1939—41).

Lørdag den 11. Marts 1939: Sang. Foredrag og Demonstration med Deltagerne v. Komponisten Ejnar Nørby, København.

Fredag den 28. April 1939: Dansk. Instruktionskursus og Foredrag om Skolebiblioteker v. Skoleinspektør S. P. Fredebo, København.

Fredag den 13. Oktober 1939: Sang. Instruktionskursus v. Overlærer H. Skovmand, Løgumkloster.

Torsdag den 26. Oktober 1939: Religion. Instruktionskursus v. Kommune- lærerinde Frk. Marie Jensen, København.

Desuden var planlagt et Foredrag om Standpunktsprøver i Dansk og Regning v. Skolepsykolog, mag. art. Henning Meyer, Frederiksberg; men dette Foredrag har paa Grund af Trafikvanskeligheder maattet udskydes til senere.

10. Oktober 1940: Psykologisk Aften. Intelligensprøver med Viceinspektør Iver Kristensen, Haderslev, som Indleder. — Derefter gjorde Kommune- lærerinde Fru Lorck Pedersen Rede for Intelligensprøver foretaget ved Esbjerg komm. Skolevæsen.

17. Oktober 1940: Sammen med L. Y. M. afholdtes et Foredrag med Overlærer Blom Salmonsens, Aarhus, som Taler: Kristendommen og Skolen.

14. Januar 1941: Instruktionskursus i Skrivning med Førstelærer Andkjær Jensen, Nørre Aaby, som Leder og Foredragsholder.

8. Februar 1941: Foreningsmøde om Hovedstyrelsens Arbejde med Hovedstyrelsesmedlem S. Møller, Struer, som Taler.

18. Maj 1941: Instruktion af Lærer H. Hansen, Aabyhøj: „Biblioteket og Undervisningen“ med et af Instruktøren forfattet Hæfte som Grundlag. — Derefter „Biblioteksfilmen“.

Esbjerg Aarskursus for Lærere.

(Meddelt af Kursusudvalget).

1939—40.

Esbjerg Aarskursus begyndte sit fjerde Kursusaar 1. September 1939 og sluttede det midt i Maj 1940. Kursustiden omfattede 30 Uger, og der blev givet to Timers ugentlig Undervisning i hvert Fag. Der var indmeldt i alt 30 Deltagere. Af disse deltog de 27 hele Aaret, medens 3 gik fra i Løbet af Aaret, 1 paa Grund af Bortrejse og 2 af anden Grund. Af Deltagerne var de 25 fra Esbjerg, Resten var fra Oplandet.

Undervisningsfagene var Engelsk, Tegning og Børnepsykologi. Deltagerne blev undervist paa 3 Hold, nemlig 1 Hold i Engelsk med 11 Deltagere, 1 Hold i Tegning med 7 Deltagere og 1 Hold i Børnepsykologi med 12 Deltagere. De af Deltagerne, der opfyldte Betingelserne herfor, fik ved Aarets Slutning et Bevis for at have deltaget i Kursus.

Kursuset har efter velvillig Imødekommenhed fra Esbjerg Byraads Skoleudvalg faaet Lov til at benytte Lokaler i Danmarksgades Skole. Et Hold har benyttet et Studieværelse paa Centralbiblioteket.

Kursusets Lærere har i det forløbne Aar været Adjunkt Alving (Engelsk), Kommunalærer Christiansen (Tegning) og Viceinspektør Iver Kristensen, Haderslev (Børnepsykologi).

Efter Ansøgning har Esbjerg Aarskursus for Lærere modtaget 150 Kr. i Understøttelse fra Ribe Amts Skolefond. Hele Budgettet var paa 1689,22 Kr.

Deltagere fra Esbjerg var:

Engelsk: Lærere: Børge E. Hansen, Jens Kr. Jensen, Herluf Madsen og Jørgen Pors.

Tegning: Lærere: Th. Holm, Fr. Tornsberg og P. Jessen. — Lærerinder: Ellen Bach, Gudrun Krogh, Else Nielsen og Johanne Nielsen.

Børnepsykologi: Lærere: Hans Hansen, Chr. Marcussen, M. Paulsen og N. Toft. — Lærerinder: I. Boisen, Th. v. Bülow, V. Heidemann, Ellen Nielsen, Gudrun Nielsen, U. Vorm og K. Lorck Pedersen.

Desuden har Esbjerg Aarskursus i Aar haft en Studiekreds. Emnet var Sydvestjyllands Hjemstavnslære (historisk og geologisk). Ledere var Adjunkt C. Lindberg Nielsen og Kommunalærer Karl Bruun, og Studiekredsen havde Lokale paa Centralbiblioteket. Der var i alt 15 Deltagere. Disse var:

Lærere: M. Astrup, Hedegaard Christensen, Hans Hansen, Sv. Lykkegaard, Johs. Pedersen, A. Valther Petersen, E. Steen Vestergaard, A. Schmidt, Sv. Aa. Werborg og Th. Christensen.

Lærerinder: K. M. Nielsen, Gudrun Nielsen, M. Schmidt, A. Rasmussen og U. Vorm.

Fra Begyndelsen af næste Aar forestaar der en Nyordning af Esbjerg Aarskursus, idet vort Kursus til den Tid forventes at have opnaaet Undervisningsministeriets Anerkendelse og at være kommet under Statens Lærerhøjskoles Overopsyn. Dette vil medføre, at Esbjerg Aarskursus for Fremtiden faar Adgang til i de enkelte Fag at give en Undervisning, der svarer til Undervisningen paa Statens Lærerhøjskoles 1. Aarskursus, og at udstede et Bevis, der sidestilles med Bevis fra Statens Lærerhøjskole.

1940—41.

Esbjerg Aarskursus for Lærere startede sit femte Kursusaar i September 1940 og sluttede ca. 1. Juni 1941. Undervisningstiden var som sædvanlig 30 Uger. Der var indmeldt i alt 14 Deltagere, hvoraf 1 gik fra i Aarets Løb. Af Deltagerne var 12 fra Esbjerg og Resten fra Oplandet.

Kursusfagene var Engelsk og Tysk. Der var 1 Hold i hvert Sprog. Paa

Tyskholdet var der 7 Deltagere, paa Engelskholdet 6. Tyskholdet undervistes 4 Timer om Ugen, Engelskholdet 2 Timer.

Kursuset har efter sædvanlig Imødekommenhed fra Esbjerg Byraads Skoleudvalg gratis benyttet Lokaler i Danmarksgades Skole.

Lærere paa Kursus har i Aar været Adjunkt Alving (Engelsk) og Lektor Gregersen (Tysk).

Efter Ansøgning har Esbjerg Aarskursus for Lærere modtaget 400 Kr. fra Esbjerg Byraad og 150 Kr. fra Ribe Amts Skolefond. Hele Budgettet var paa 1876,05 Kr.

Deltagere fra Esbjerg var:

Engelsk: Børge Barløse, Børge Hansen, Villiam Pedersen og Kj. Tholle.

Tysk: Johs. Eg. Clausen, Sv. Lykkegaard, Ahlmann Nielsen, Frk. Else Nielsen, Vedde Nielsen, J. Pors og Th. Christensen.

I Løbet af Aaret er der iøvrigt sket det meget vigtige, at Esbjerg Aarskursus for Lærere af Undervisningsministeriet er blevet anerkendt som berettiget til i Fagene Engelsk, Tysk, Fransk og Sløjd at give en Undervisning svarende til den, der meddeles paa Statens Lærerhøjskoles 1. Aarskursus i disse Fag, saaledes at der for Elever, der gennemfører Undervisningen paa tilfredsstillende Maade, udstedes et Vidnesbyrd, der giver Adgang til at søge Optagelse paa henholdsvis Statens Lærerhøjskoles 2. Aarskursus og Dansk Sløjdlærerskoles Fortsættelseskursus.

Lærerkursus i en Række andre større Provinsbyer har faaet samme Anerkendelse.

For Provinsens Læreres Skyld maa det imidlertid haabes, at Undervisningsministeriet ikke vil blive staaende herved, men at ogsaa andre Fag maa blive anerkendt, og at Staten vil yde et Tilskud saa stort, at Lærerlønnen kan dækkes heraf. Først naar det er sket, er Provinsens Lærere paa Vej til uddannelsesmæssigt at naa op imod Ligestilling med Lærerne i København og Omegn.

Skolernes Pedeller den 1. September 1941.

	Alder	Ansæt
Danmarksgades Skole: J. V. Olesen	28/3 1888	1/10 1929
Rørkjær Skole: Oskar Svendsen	4/6 1896	1/1 1940
Stormgades Skole: A. C. Gram	29/3 1882	20/8 1919
Vestre Skole: N. K. Hansen	29/3 1891	16/5 1932
Østre Skole: M. P. Jensen	24/12 1891	1/10 1921
Anneksskolen: Carl Lauridsen	27/8 1883	1/1 1932

Rengøring og Opvarmning.

Rengøringen af Kommuneskolerne i Skoleaaret 1940—41 udførtes af 74 Kvinder (ved D. Skole 17, ved R. Skole 18, ved S. Skole 16, ved V. Skole 9, ved Ann. Skole 3 og ved Ø. Skole 11).

Skolerne regnedes med Hensyn til Rengøring for ca. 234 Klasseværelser (D. Skole 55, R. Skole 52, S. Skole 52, V. Skole 29, Ann. Skole 10, Ø. Skole 36). Betalingen var 16,60 Kr. pr. Maaned pr. Klasseværelse + Dyrtidstillæg.

Brændselsforbrug 1939—40.

R. Skole	143,4 t Kul	13,5 t Koks
S. „	88,5 „ „	0 „ „
V. „	0 „ „	56,4 „ „
Ø. „	45,6 „ „	35,7 „ „
I alt	277,5 t Kul	105,6 t Koks

Brændselsforbrug 1940—41.

R. Skole ...	31,0 t Kul		66,0 t Tørv
S. " ...	50,0 " "		145,0 " "
V. " ...		25,3 t Cinders	99,6 " "
Ø. " ...	24,1 " "	18,7 " "	91,0 " "
I alt	105,1 t Kul	44,0 t Cinders	401,6 t Tørv

Opvarmningstiden var i 1939—40 ca. 34,4 Uger og i 1940—41 ca. 32,2 Uger (for R. Skole dog kun 14,7 Uger, idet Skolen blev lukket d. 7/12 1940).

Til Opvarmningen af Danmarksgades Skole fra Elektricitetsværkets Fjernopvarmningsanlæg brugtes i 1939—40: 577.377 Calorier, der kostede 9.884,07 Kr. — i 1940—41: 554.277 Calorier, der kostede 16.204,61 Kr.

Udgiften til Brændsel, Lys og Gas ved Anneksskolen for Aaret 1940—41 beløb sig til 3.699,92 Kr.

Udgifterne til Skolevæsenet 1939—40—41.

	1939—40	1940—41
Lønninger, Statens Tilskud fradraget	Kr. 405.327,42	Kr. 419.798,57
Tilskud til Pensionsfond og Ulykkesforsikring	" 5.467,92	" 5.393,44
Undervisningsmidler	" 50.662,70	" 55.262,32
Bogsamlinger og Læsestuer	" 4.047,75	" 4.405,38
Kontorholds- og Repræsentationsudgifter	" 12.165,24	" 12.789,25
Vedligeholdelse af Bygninger og Inventar	" 30.878,30	" 38.105,36
Sports- og Legepladser (Skolehaver)	" 5.131,40	" 4.814,75
Belysning og Opvarmning	" 50.355,19	" 81.412,34
Rengøring	" 65.181,27	" 74.648,02
Bidrag til Amtsskolefonden	" 40.742,00	" 47.606,00
Forsikring, Skatter, Afgifter	" 2.794,04	" 1.474,42
Skoletandklinik, Skolelæge, Forbindsstoffer ...	" 26.005,26	" 29.495,55
Børnenes Badning	" 4.326,71	" 2.241,94
Ferierejser	" 3.958,18	" 2.854,71
Feriehjemmet i Sønderho	" 19.915,68	" 5.620,75
Instruktionskursus for Lærere	" 378,82	" 549,45
Understøttelse til Elever i IV. Mkl. og Realkl. ..	" 4.700,00	" 4.690,00
Danmarksgades Skoles Jubilæum	" 1.498,38	
Renter, Afdrag og Afskrivning	" 134.419,45	" 138.978,44
	Kr. 867.955,71	Kr. 930.140,69
Fragaar: Skolekontingent for Børn fra andre Kommuner	" 125,00	"
Kommunens samlede Udgift	Kr. 867.830,71	Kr. 930.140,69
Statens og Amtets Tilskud (heri Tilskud til Mellem- og Realskolen)	" 349.707,75	" 368.734,08
Kommunens, Statens og Amtets samlede Udgift	Kr. 1.217.538,46	Kr. 1.298.874,77

Kommunens samlede Udgift var 1939—40 19.561,09 Kr. større end det foregaaende Aar og 1940—41 steg Udgiften med 81.336,31 Kr.

Den gennemsnitlige Udgift pr. Barn i Skolen og pr. Indbygger.

	1939—40		1940—41	
	pr. Barn	pr. Indb.	pr. Barn	pr. Indb.
Kommunens Udgift, Renter, Afdrag og Afskr. ikke medregnet	Kr. 159,71	22,62	173,38	23,69
Kommunens Udgift til Renter, Afdrag og Afskr.	„ 29,27	4,15	30,46	4,16
Kommunen i alt	Kr. 188,98	26,77	203,84	27,85
Statens og Amtets Tilskud	„ 76,14	10,79	80,81	11,04
Tilsammen	Kr. 265,12	37,56	284,65	38,89

I 1939—40 var Kommunens Udgift pr. Barn 4,55 Kr. større og pr. Indbygger 0,49 Kr. større end det foregaaende Aar.

I 1940—41 pr. Barn 14,86 Kr. større og pr. Indbygger 1,08 Kr. større end det foregaaende Aar.

Esbjerg Byraads Skoleudvalg i August 1941.

P. U. V.:

Jul. Bomholt.

Olaf Petersen.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Aarskursus	67
Aarsprøven og Optagelsesprøven	22
Børnebespisningen	44
Esbjerg Børnebiblioteker	23
Esbjerg kommunale Skoletandklinik	38
Esbjerg og Omegns Skolescene og Esbjerg Bio	29
Feriehjemmet i Sønderho	46
Ferierejser, Forældredage, Forældremøder	21
Forsømmelser	11
Gennemsnitsbørnetal	10
Høreundersøgelser	44
Inspektion	20
Instruktionskursus, Foredrag m. v.	66
Intelligensmaalinger	48
Klassetal og Børnetal	9
Lærerpersonalet	60
Mellemskole- og Realeksamen	32
Regnskabsoversigt	69
Rengøring og Opvarmning	68
Skolebygninger	7
Skoledagenes Antal — Skoleudflugter	18
Skoleidrætsstævne og Svømmestævne	30
Skolejubilæum	15
Skolelægen	40
Skolernes Pedeller	68
Skolesøgende og undervisningspligtige Børn	6
Skolevæsenets Tilsyn og Ledelse	4
Svømmeundervisning og Badning	18
Taleundervisning	27
Tuberkulinprøver	41
Uddrag af Dagbogen	14
Udlaan af Lokaler	8
Understøttelser	20
Undervisningen (Afbrydelser og Ændringer)	12